

# Stretnutie v čase



**Alžbeta Bátoriová**

\* 7.august 1560 - † 21.august 1614



**Lukrecie Nekešová**

\* 1582 - † 23. března 1614

## FOND MIKROPROJEKTOV



PROGRAM  
CEZHRANIČNEJ  
SPOLUPRÁCE  
SLOVENSKÁ REPUBLIKA  
ČESKÁ REPUBLIKA



EURÓPSKA ÚNIA  
EURÓPSKY FOND  
REGIONÁLNEHO ROZVOJA

SPOLOČNE BEZ HRANÍC



TRENČIANSKY  
SAMOSPRÁVNÝ  
KRAJ

<b>1. STRETNUTIE V ČASE</b> Meetings in time   <i>Treffen in der Zeit</i>   Találkozás az időben   <i>Spotkania w czasie</i>	4-6
<b>2. LUKRECIA NEKEŠOVÁ Z LANDEKA</b> Lucretia Nekešová from Landek   <i>Lucretia Nekešova von Landeck</i>   Landeki Nekesova Lukrecia   <i>Lukrecja Nekešova z Landeka</i>	6-8
<b>3. HRAD LUKOV</b> Lukov Castle   <i>Burg Lukov</i>   Lukov vár   <i>Zamek Lukov</i>	9-10
<b>4. DRAČIA HISTÓRIA</b> Dragons history   <i>Die Geschichte der Drachen</i>   Sárkányi történet   <i>Smocza historia</i>	11-12
<b>5. BÁTORIOVSKÝ ERB</b> Bathory coat of arms   <i>Das Wappen des Bathory Stammes</i>   Báthory címer   <i>Herb Batorych</i>	12-13
<b>6. EČEDSKÁ A SOMLYÓVSKÁ VETVA RODU BÁTORIOVCOV</b> Ecsedy and Somlyo branch of Bathory genus   <i>Ecsedy- und Somlyo-zweige des Bathory Stammes</i> Báthory család ecsedi és somlyói ága   <i>Dwie gałęzie rodu Batory – Ecsed i Somlyó</i>	14-15
<b>7. ROD BÁTHORY</b> Bathory Genus   <i>Bathory Stamm</i>   Báthory ház   <i>Ród Batorych</i>	16-17
<b>8. ROD NÁDAŠDY</b> Nádasdy Genus   <i>Nádasdy Stamm</i>   Nádasdy ház   <i>Ród Nádasdych</i>	18-19
<b>9. ALŽBETA BÁTORIOVÁ</b> Elizabeth Bathory   <i>Elisabeth Bathory</i>   Báthory Erzsébet   <i>Elżbieta Batory</i>	19-21
<b>10. ALŽBETA BÁTORIOVÁ NA OBRAZOCH A HISTORICKÝCH POHĽADNICIACH</b> Elizabeth Bathory in pictures and historical postcards   <i>Elisabeth Bathory auf Bildern und historischen Postkarten</i> Báthory Erzsébet képeken és történelmi képeslapokon   <i>Elżbieta Batory na obrazach i dawnych pocztówkach</i>	21-22
<b>11. NYÍRBÁTOR</b> Nyírbátor   <i>Nyírbátor</i>   <i>Nyírbátor</i>   <i>Nyírbátor</i>	22-24
<b>12. SVADBA ALŽBETY BÁTORIOVEJ A FRANTIŠKA NÁDAŠDYHO</b> Wedding of Elizabeth Bathory and Francis Nádasdy   <i>Hochzeit von Elisabeth Bathory und Franz Nádasdy</i> Báthory Erzsébet és Nádasdy Ferenc esküvője   <i>Ślub Elżbiety batory i Franciszka Nádasdiego</i>	24-26
<b>13. FRANTIŠEK II. NÁDAŠDY</b> Francis II. Nádasdy   <i>Franz II. Nádasdy</i>   Nádasdy II. Ferenc   <i>Franciszek II. Nádasdy</i>	26-28
<b>14. MAJETKY ALŽBETY BÁTORIOVEJ A FRANTIŠKA NÁDAŠDYHO</b> Properties of Elizabeth Bathory and Francis II. Nádasdy   <i>Das Vermögen von Elisabeth Bathory und Franz II. Nádasdy</i> Báthory Erzsébet és Nádasdy Ferenc birtoka   <i>Majątki Elżbiety Batory i Franciszka Nádasdiego</i>	28-29
<b>15. HRAD SÁRVÁR</b> Sárvár Castle   <i>Burg Sárvár</i>   Sárvár vára   <i>Zamek Sárvár</i>	29-31
<b>16. ČAČHTICKÝ HRAD</b> Čachtice Castle   <i>Burg Čachtice</i>   Csejtei vár   <i>Zamek w Czachticach</i>	31-32
<b>17. HRAD LOCKENHAUS</b> Lockenhaus Castle   <i>Burg Lockenhaus</i>   Lockenhaus (Léka) vár   <i>Zamek Lockenhaus</i>	33-34
<b>18. HRAD DEUTSCHKREUTZ</b> Deutschkreutz Castle   <i>Burg Deutschkreutz</i>   Deutschkreutz (Keresztúr) vár   <i>Zamek Deutschkreutz</i>	35-36
<b>19. HRAD FÜZÉR</b> Füzér Castle   <i>Burg Füzér</i>   Füzér vár   <i>Zamek Füzér</i>	36
<b>20. HRAD CSÖKAKÖ</b> Csökakő Castle   <i>Burg Csökakő</i>   Csökakő vár   <i>Zamek Csökakő</i>	37

<b>21. HRAD BUJÁK</b> Buják Castle   <i>Burg Buják</i>   Buják vár   Zamek Buják	<b>37</b>
<b>22. HRAD EGERVÁR</b> Egervár Castle   <i>Burg Egervár</i>   Egervári vár   Zamek Egervár	<b>38</b>
<b>23. HRAD KAPUVÁR</b> Kapuvár Castle   <i>Burg Kapuvár</i>   Kapusvárat   Zamek Kapuvár	<b>38</b>
<b>24. HRAD CSEPREG</b> Csepreg Castle   <i>Burg Csepreg</i>   Csepreget   Zamek Csepreg	<b>39</b>
<b>25. RUMUNSKÉ A CHORVÁTSKE HRADY</b> Properties in Romania and Croatia   <i>Rumänisches und Kroatisches Vermögen</i> Román és horvát birtokok   <i>Majätki rumuńskie i chorwackie</i>	<b>39-41</b>
<b>26. ČACHTICE</b> Čachtice   <i>Čachtice</i>   Csejte   Čachtice	<b>41-43</b>
<b>27. PARK MINIATÚR</b> Park of miniatures   <i>Miniaturenpark</i>   Miniatúr állomány   Park miniatúr	<b>44-45</b>
<b>28. ALŽBETA BÁTORIOVÁ SA KÚPE V KRVI DIEVČAT</b> Elizabeth Bathory is taking a bath in blood of girls   <i>Elisabeth Bathory badet im Blut der Mädchen</i> Báthory Erzsébet a lányok véreben fürdik   <i>Elżbieta Batory kąpie się we krwi dziewcząt</i>	<b>45-47</b>
<b>29. MUČENIE DIEVČAT – ŽELEZNÁ PANNA</b> Torture of girls – The iron virgin   <i>Folterung von Mädchen – Die Eiserne Jungfrau</i> Lányok kínzása – vas szűz   <i>Torturowanie dziewcząt – Żelazna dziewczica</i>	<b>47-49</b>
<b>30. ČACHTICKÉ PODZEMIE</b> The Underground of Čachtice   <i>Die Unterirdischen Räume von Čachtice</i>   A csejtei föld alatt   <i>Czachtickie lochy</i>	<b>49-50</b>
<b>31. BYTČIANSKY SÚD</b> Court in Bytča   <i>Das Gericht in Bytča</i>   Nagybicsei ítélet   <i>Sąd w Bytczy</i>	<b>51-52</b>
<b>32. KDE JE POCHOVANÁ ALŽBETA BÁTORIOVÁ</b> Where is buried Elizabeth Bathory   <i>Wo ist Elisabeth Bathory begraben</i> Hol van eltemetve Báthory Erzsébet   <i>Gdzie jest pochowana Elżbieta Batory</i>	<b>52-54</b>
<b>33. NYÍRBÁTOR – PANOPTIKUM</b> Nyírbátor - Waxworks   <i>Nyírbátor - Wachsfigurenkabinett</i>   Nyírbátori panoptikum   <i>Nyírbátor - Panoptikum</i>	<b>54-55</b>

Slovensko, a obzvlášť Považie, je posiate množstvom hradov. Ďalšie sa nachádzajú aj v jeho okolí, v stredoeurópskom priestore. Či už v Čechách, Poľsku, Maďarsku, Rakúsku, Rumunsku, Chorvátsku. Na týchto hradoch žilo v minulosti množstvo významných feudálnych osobností, odohral sa tu veľký kus našich spoločných dejín. Najmä v spojení s tureckými vojnami... Viaceré feudálne osobnosti sa stretávali priamo v dobe, kedy žili na svojich hradoch, na snemoch, oslavách i svadbách, vojenských aženíach, alebo iných dejinných udalostiach. Ale viaceré sa mohli stretnú iba hypoteticky, v časovom posune, kedy ich nohy kráčali po tých istých hradných nádviach, palácoch a komnatách...

V roku 2014 uplynulo 400 rokov od času, keď na Čachtickom hrade zomrela uväznená povestná Alžbeta Bátoriová – známa Čachtická pani. Zhodou náhod v tom istom roku uplynulo rovnakých 400 rokov od času, kedy kúsok na západ zomrela významná moravská šľachtičná – Lukrecia Nekešová z Lukova. Obe mali za manželov významných feudálov a známych bojovníkov – Alžbeta Bátoriová Františka Nádašdyho a Lukrecia Nekešová Albrechta z Valdštejna. Mohli sa stretnú títo feudáli v dobe kedy žili? ažko to dnes preukáza, no je to možné. Oba manželské páry sa vzhľadom na svoje postavenie hypoteticky mohli stretnú minimálne na panovníkovom dvore vo Viedni.

Slovakia and the area around the river Váh is littered with lots of castles. Other castles can be also found in the surroundings, in Central Europe. In the Czech Republic, Poland, Hungary, Austria, Romania, Croatia. On these castles were living in the past, a number of important feudal personalities, a huge piece of our common history has happened there. Especially in connection with the Turkish feudal wars ... Several feudal personalities have been meeting directly by the time they have lived in their castles, on councils, celebrations and weddings, military campaigns, or other events of history. But several of them have met only hypothetically – in the time shift, when their feet walked the same castle courtyards, palaces and chambers...

In 2014, 400 years have passed from the time when in the Čachtice Castle has died the imprisoned famous Elizabeth Bathory – the well-known Lady of Čachtice. By coincidence, in the same year, also 400 years have passed from the time, when has died the significant Moravian noblewoman - Lucretia Nekešova from Lukov. She has died just a bit more west.

Both spouses were married to significant feudal lords and famous fighters - Elizabeth Bathory was married to Francis Nádasdy and Lucretia Nekešova was married to Albrecht von Valdštejn. Have these feudals met at the time when they have lived? It's hard to prove, but it is possible. Both couples by considering their positions could have hypothetically met

V roku 2014 na neďalekom Beckovskom hrade uplynulo 600 rokov od úmrtia vojvodu Stibora zo Stiboric. Keďže mu patril aj hrad Čachtice a Alžbete Bátoriovej aj hrad Beckov, ich nohy vzájomne prešli nádviarimi oboch hradov. Vojvodova Stibor, ako sedemhradský vojvoda, pri návrate domov z nikopolskej prehranej bitky zatýkal na rumunskom hrade Fagaraš rodinného príslušníka známeho Vlada III Tepeša – Draculu, ktorý neskôr tento hrad obýval. Vlad Tepeš bojoval proti Turkom spolu so svojim priateľom Štefanom Bátorim. Zhodou náhod hrad Fagaraš zasa neskôr patril aj manželom Nádašdyovcom. Dejinne sa tu hypoteticky stretli Alžbeta Bátoriová, František Nádašdy, Vlad Tepeš, Štefan Bátori a aj vojvoda Stibor zo Stiboric. Stretávajú sa tu dnes i ich duchovia?

V povestnej bitke pri Szigetvári v roku 1566 zomreli všetci obrancovia pevnosti, hoci mesiac odolávali obrovskej tureckej presile. Velil im povestný bán Mikuláš Zrínski. Pocestujeme v čase a zistíme, že jeho dcéra Katarína bola matkou Juraja Turza a jeho vnuk Mikuláš Zrínski sa oženil v roku 1604 s dcérou Alžbety Bátoriovej – Annou. Tých stretnutí v čase by mohlo byť hrozne veľa. Na ich základe si dnes uvedomíme, akí blízki sme si boli v minulosti s osobami, miestami i krajinami, o ktorých si dnes myslíme, že sú veľmi vzdialené.

at least at the emperor's courtyard in Vienna. In 2014, 600 years have passed at the nearby Beckov Castle, since the death of the Duke of Stibor from Stiborice. Since he has owned also the Čachtice Castle and Elizabeth Bathory has also owned the Beckov Castle as well, their feet passed courtyards of both castles. Duke Stibor, as The Voivode of Transylvania, when returning home from Nikopol losing battle, has arrested at the Romanian Fagaraš Castle one of the family members of well-known Vlad III Tepes - Dracula, who has later inhabited this castle. Vlad Tepes has fought against the Turks, together with his friend Stephen Bathory. By coincidence, the Fagaras Castle again later has belonged to the husband and wife Nádaždy. Historically, hypothetically have met here Elizabeth Bathory, Francis Nádasdy, Vlad Tepes, Stephen Bathory and Duke Stibor of Stiborice. Are there meeting their ghosts today?

In the legendary battle of Szigetvár in 1566, have died all defenders of the fortress, although they have fought the whole month against a huge Turkish predominance. They have been commanded by famous governor Nicholas Zrinski. If we travel in time a bit, we will find out that his daughter Catherine was the mother of George Thurzo and his grandson Nicholas Zrinski has married in 1604 the daughter of Elizabeth Bathory - Anna. There could be many such meetings in time. Based on this, we today realize, how close we were in the past with people, places and countries, which we now think are very far away.



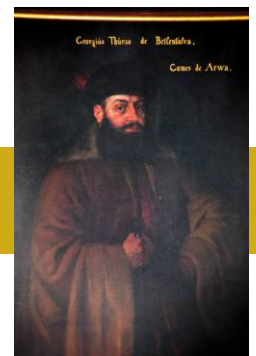
Mikuláš Zrínski



Vlad Tepeš



Stibor zo Stiboric



Juraj Turzo

In der Slowakei und insbesondere in der Region um den Fluss Váh befinden sich viele Burgen. Weitere mehrere Burgen kann man auch in der Umgebung, in Mitteleuropa, finden. Ob es in der Tschechischen Republik, Polen, Ungarn, Österreich, Rumänien oder Kroatien ist. Diese Burgen wurden in der Vergangenheit von einer Reihe von wichtigen feudalen Persönlichkeiten besiedelt, ein großes Stück unserer gemeinsamen Geschichte spielte sich hier ab. Insbesondere in der Verbindung mit den türkischen feudalen Kriege ... Mehrere feudalen Persönlichkeiten trafen sich direkt in der Zeit, in der sie lebten in ihren Burgen, auf den Versammlungen, Feierlichkeiten und Hochzeiten, Militärkampagnen oder anderen Ereignisse in der Geschichte. Aber mehrere haben sich nur hypothetisch getroffen – in der Zeitverschiebung, wenn ihre Füße auf den gleichen Schlosshöfen, Paläste und Kammern gegangen sind...

Im Jahr 2014 sind 400 Jahre von der Zeit vergangen, in der auf dem Burg Čachtice die inhaftierte berühmte Elisabeth Bathory - bekannt als Die Herrin von Čachtice – gestorben ist. Zufällig sind im selben Jahr auch 400 Jahre von der Zeit vergangen, als die signifikante mährische Adelige - Lucretia Nekešova von Lukov ein Stückchen westlich gestorben ist. Beide hatten Ehegatten, die große Feudalherren und bekannte Kämpfer waren - Elisabeth Bathory war mit Franz Nádasdy verheiratet und Lucretia Nekešova mit Albrecht von Valdštejn. Haben sich diese Feudalherren zu der Zeit, in der sie lebten, getroffen? Es ist schwer zu beweisen, aber es ist möglich. Beide Paare, sichts ihrer Position, hätten sich hypothetisch mindestens auf dem Hof des Kaisers in Wien getroffen haben.

Szlovákian és különösen Vág völgyén nagyon sok vár van. A következő várak és kastélyok a közép európai térségen vannak, például Csehországban, Lengyelországban, Magyarországon, Ausztriában, Romániában és Horvátországban. Ezek a várakon a múltba sok jelentős hűbérúr élt, a mi közös történelmünk egy nagy darabja lejátszódott itt. Főleg összefüggésben a török háborúkkal... Több hűbér személyesség itt találkozott közvetlenül időben, amikor éltek a váraikon, üléseken, ünnepélyeken, esküvőkön, háborúviselésnél vagy más történelmi eseményeknél. De sokan csak hipotetikusán találkoztak - más időben, amikor ugyan azon a várudvarokon, palotákon és helyiségeken jártak...

2014-ben volt 400 éve annak, amikor a csejtei váron meghalt őrizetbe vett híres Báthory Erzsébet – ismert csejtei rém. Ugyan abban az évben múlt 400 év az időtől, amikor nyugatra innen meghalt jelentős morvai Nemesné Lukrecia Nekešova Lukovból. Mindkettőjük férjei jelentős hűbérurak és ismert harcosok voltak - Báthory Erzsébet férje Nádasdy Ferenc és Lukrécia Nekešova férje Albrecht von Wallenstein. Találkoztak ezek a hűbérurak életükben? Nehéz ezt ma bizonyítani, de lehetséges. Mind a két házaspár olyan pozícióban volt, hogy találkozhattak hipotetikusán a bécsi uralkodó udvarán.

Im Jahr 2014, auf dem nahe gelegenen Burg Beckov, sind 600 Jahre seit dem Tod des Herzogs Stibor von Stiborice gegangen. Da er auch den Burg Čachtice im Sitz hatte und der Elisabeth Bathory gehörte auch der Burg Beckov, sind sie beide mit ihren Füßen auf den gleichen Höfe der beiden Burgen gelaufen. Der Herzog Stibor, auch der Herzog von Siebenbürgen, hatte beim Rückkehr vom verlorenen Kamp beim Nikopol auf dem rumänischen Burg Fagaras einen der Familienmitglieder der bekannten Vlad Tepes der III - Dracula verhaftet, der später den Burg bewohnt hatte. Vlad Tepes kämpfte gegen die Türken zusammen mit seinem Freund Stephen Bathory. Zufällig gehörte der Burg Fagaras später den Ehegatten Nádasdy. In der Geschichte hätten sich also hier hypothetisch Elisabeth Bathory, Franz Nádasdy, Vlad Tepes, Stephen Bathory und der Herzog Stibor von Stiborice getroffen haben. Treffen sich auch noch heute ihre Geister hier?

Im berühmten Kampf beim Szigetvár sind im Jahr 1566 alle Verteidiger der Festung gestorben, obwohl sie einen ganzen Monat gegen riesige türkische Überzahl den Widerstand geleistet hatten. Sie wurden vom berühmten Gouverneur den Nikolaus Zrinski geleitet. Lassen wir uns ein Bisschen in der Zeit reisen und wir stoßen an solche Fakten, wie z. B. dass seine Tochter Katarina die Mutter von George Thurzo war und sein Enkel Nikolaus Zrinski im Jahr 1604 die Tochter von Elisabeth Bathory – Anna – geheiratet hatte. Solche Treffen in der Zeit könnten viele gewesen sein. Auf deren Grundlage können wir heutzutage realisieren, wie nahe wir uns mit verschiedenen Menschen, Orten und Länder aus der Vergangenheit sind, die wir jetzt als sehr entfernt betrachten.

2014-en elmúlt 600 éve azóta, amikor a közeli Beckov váron meghalt Stibor fejedelem. Mivel a Csejtei vár az ő tulajdona is volt és Beckov vár viszont a Báthory Erzsébet tulajdona is volt, ugyan azon a helyeken jártak lábaik. Stibor mint erdélyi fejedelem, hazatérésnél a Nikápolyi elvesztett csata után, a Fagaras román váron letartóztatta az ismert Vlad III Tepes Drakula családtagját, mely később ezen a váron lakot. Vlad Tepes harcolt a törökök ellen, együtt barátjával, Báthory Istvánnal. Később a Fagaras vár Nádasdy házaspárnak tartozott. Történelmileg így hipotetikusán találkozhattak Báthory Erzsébet, Nádasdy Ferenc, Vlad Tepes, Báthory István és Stibor fejedelem Stiboricból. Találkoznak ma itt az ő szellemeik?

A híres harcban Szigetvárnál 1566-ban az erőd védelmezői mind meghaltak, bár egész hónapig ellenálltak hatalmas török túlerőnek. A hírneves Zrínyi Miklós vezényelt. Utazzunk az időben és megtudjuk, hogy az ő lánya, Katalin, Thurzó György anyja volt és az ő unokája, Zrínyi Miklós 1604-ben megnősült Báthory Erzsébet lányával - Annával. Lehetet nagyon sok ilyen találkozás az időben. Ezen az alapon felismerjük milyen közel voltunk a múltban a személyekkel, helyekkel, országokkal, amelyekről ma azt gondoljuk, hogy nagyon távol vannak.



František Nádasdy



Alžbeta Bátoriová



Albrecht z Vajdštena



Lukrecie Nekešová

Słowacja, a szczególnie dolina rzeki Wag, dosłownie usiana jest zamkami. Wiele takich twierdz położonych jest również w bliższym i dalszym sąsiedztwie – w całej Europie Środkowej: w Czechach, Polsce, na Węgrzech, w Austrii, Rumunii czy w Chorwacji. Na zamkach tych panowało niegdyś wielu znamienitych władców feudalnych, to właśnie tu rozegrała się znaczna część naszej wspólnej historii – zwłaszcza tej związanej z wojnami tureckimi... Wielu władców w czasie, kiedy mieszkali na swoich zamkach, spotykało się na sejmach, uroczystościach, ślubach, wyprawach wojennych czy w czasie innych wydarzeń historycznych. Ale jeszcze więcej z nich spotkało się tylko hipotetycznie – w innym czasie, kiedy ich nogi stąpały po tych samych dziedzińcach zamkowych, pałacach i komnatach...

W 20q4 roku upłynęło 400 lat od dnia, w którym na zamku w Czachticach zmarła więziona tu słynna Elżbieta Batory – znana jako Krwawa Hrabina z Czachtic. W tym samym roku upłynęło także 400 lat od czasu, kiedy nieco dalej na zachód zmarła znana morawska szlachcianka – Lukrecja Nekešová z zamku Lukov. Obie miały za mężów ważnych feudałów i znanych wojowników – Elżbieta Batory Franciszka Nádasdyego, a Lukrecja Nekešová – Albrechta von Wallenstein. Czy mogli się oni spotkać w czasach, w których żyli? Trudno to dziś potwierdzić, ale jest to możliwe. Obydwa małżeństwa ze względu na swój status mogły hipotetycznie spotkać się choćby na dworze władcy w Wiedniu.

W 20q4 roku na niedalekim zamku Beckov obchodzono 600. rocznicę śmierci wojewody Ścibora ze Ściborzyc. Ponieważ należał do niego zamek w Czachticach, a do Elżbiety Batory – zamek Beckov, ich ścieżki przecinały się na dziedzińcach obu zamków. Wojewoda Ścibor wracając jako władca Siedmiogrodu z przegranej bitwy pod Nikopolis uwięził na rumuńskim zamku Fogarasz przodka znanego Władę III Palownika – Drakuli, który później mieszkał na tymże zamku. Wład Palownik walczył przeciwko Turkom wraz ze swoim przyjacielem Stefanem Batorem. Zbieg okoliczności sprawił, że zamek w Fogaraszu należał później także do małżeństwa Nádasdych. Na przestrzeni dziejów spotkali się tu Elżbieta Batory, Franciszek Nádasdy, Wład Palownik, Stefan Batory, a nawet Ścibor ze Ściborzyc. Czy i dziś spotykają się tu ich duchy?

W słynnej bitwie pod Szigetvárem w q566 roku zginęli wszyscy obrońcy twierdzy, choć przez miesiąc stawiali czoła miazdzącej tureckiej przewadze. Dowodził im słynny Nikola Šubić Zrinski. Gdybyśmy odbyli podróż w czasie, zobaczylibyśmy, że jego córka Katarzyna była matką Jerzego VII Thurzo, a jego wnuk Nikola Zrinski w q604 roku ożenił się z córką Elżbiety Batory – Anną. Takich spotkań w czasie mogłoby być mnóstwo. Dzięki nim możemy sobie dziś uświadomić, jak bardzo byliśmy kiedyś związani z osobami, miejscami i krajami, które obecnie wydają nam się tak odległe.

## Lukrecja Nekešová z Landeka



Lucretia Nekešová from Landek

Lucretia Nekešová von Landeck

Landeki Nekesova Lukrecja

Lukrecja Nekešová z Landeka

Lukrecja Nekešová bola najvýznamnejšou členkou moravskej rodovej vetvy Nekešov. Bolo tomu tak vzhľadom na veľký majetok, ktorý získala po svojom otcovi a strýkovi, ako aj vďaka významnej osobnosti jej druhého manžela Albrechta z Valdštejna.

Lukrecja bola jedinou dcérou majiteľa Vsetínskeho panstva Zikmunda Nekeša – brata Václava Nekeša – majiteľa Lukovského panstva. Zikmund mal od mladosti čulé styky s cisárskym dvorom, vďaka ktorým si vymohol viaceré privilégia pre svoj rod. Na dvore sa mohol stretnúť s Tomášom Nádasdyom, otcem Františka Nádasdyho, alebo priamo s mladým Františkom.

V roku 1581 sa Zikmund oženil s Mandalenou Muchkovnou z Bukova. Práve z tohto manželstva sa narodila dcéra Lukrecja niekedy medzi rokmi 1582 – 1584. Matka jej zomrela a Zikmund sa oženil druhýkrát s Annou z Kunštátu. Otec však v roku 1591 zomiera bez ďalšieho potomka.

Osirelá Lukrecja potom žila na hrade Lukov u svojho strýka a zároveň poručníka Václava Nekeša. V roku 1599 sa Lukrecja vydala za Arkleba z Víckova. Manželstvo trvalo 9 rokov, v roku 1608 Arkleb zomiera vo veku 47 rokov. Získaním majetkov po svojom otcovi a strýkovi sa Lukrecja stala veľmi bohatou a bezdetnou vdovou a preto i vyhľadávanou nevestou.

Popri Vsetínskom a Lukovskom hrade, hrade Rymice a Milotice jej patrilo 46 dedín a 4 mestečká. Š astie ma takúto nevestu sa usmialo na mladého, 25 ročného šľachtica – Albrechta Václava Eusébia z Valdštejna. Svadbu mali v roku 1609. Krátke š astné manželstvo zastavila choroba Lukrecie, ktorá prepukla v roku 1613 a na jej následky 23.3.1614 zomrela. Albrecht z Valdštejna odštartoval svoju závažnú vojenskú a diplomatickú kariéru.

Význam Lukrecie pre región kde žila sa zhmotnil predovšetkým založením pútného kostola a kláštora v Štípe. Ten dal postaviť po jej smrti na jej želanie Albrecht z Valdštejna.



Štípa



Vsetín



Štípa



Lucretia Nekešová from Landek

Lucretia Nekešova von Landeck

Landeki Nekesova Lukrecia

Lukrecja Nekešova z Landeka

Lucretia Nekešová was the most important member of the Moravian ancestral branch of Nekeš. This was true in view of the large property which she acquired from her father and uncle, as well as the importance of personality of her second husband Albrecht von Valdštejn.

Lucretia was the only daughter of the owner of the estate of Vsetín Zikmund Nekeš - brother of Václav Nekeš – owner of the estate Lukov. Zikmund had from his youth agile relations with the imperial court, which enabled him to enforce more privileges for his genus. At the imperial court, he was able to meet with Thomas Nádasdy - father of Francis Nádasdy, or directly with the young Francis.

In 1581 Zikmund got married to Mandalena Muchkovna from Bukov. In this marriage, sometimes between 1582 – 1584, was born the daughter Lucretia. The mother dies, and in 1585 Zikmund has got married to Anna from Kunštát a second time. However, the father dies in 1591, without further offsprings.

The orphan Lucretia then lived in the Lukov Castle with her uncle and guardian Václav Nekeš. In 1599, Lucretia got married to Arkleb of Víckov. The marriage lasted nine years, in 1608 Arkleb dies at age of 47. Lucretia gained after her father and uncle properties and she becomes very rich and childless widow and therefore she also was in interesting to get-bride. It belonged to her 46 villages and 4 towns, besides castles Vsetín, Lukov, Rymice and Milotice. The lucky one to get such a bride was the young, 25 years old lord - Albrecht Václav Eusebius from Valdštejn. The wedding took place in 1609.

The short and happy marriage ended by Lucretia's disease, which started in 1613 and she died on its consequences on 23.3.1614. Albrecht von Valdštejn started then his staggering military and diplomatic career. Lucretia's importance to the region, where she used to live, was materialized mainly by the establishment of pilgrimage church and monastery in Štípa. It was built after her death according to her wish by Albrecht von Valdštejn.

*Lucretia Nekešova gilt als das wichtigste Mitglied des mährischen Familienstammes Nekeš. Dies gilt im Hinblick auf den großen Eigentum, den sie von ihrem Vater und Onkel vererbte, sowie dank der Bedeutung der Persönlichkeit ihres zweiten Ehemanns Albrecht von Valdštejn. Lucretia war die einzige Tochter des Eigentümers des Anwesens Vsetín den Zikmund Nekeš – des Bruder von Václav Nekeš – des Inhabers von Anwesen Lukov. Zikmund hatte seit der Jugend agile Beziehungen mit dem kaiserlichen Hof, dank welchen er mehr Rechte für seinen Familienstamm erworben hatte können. Auf dem Kaiserlichen Hof konnte er den Tomas Nádasdy treffen – den Vater von Franz Nádasdy, oder direkt mit dem jungen Franz Nádasdy.*

*Im Jahr 1581 hat Zikmund die Mandalena Muchkovna von Bukov geheiratet. Während dieser Ehe ist irgendwann zwischen 1582 - 1584 die Tochter Lucretia geboren. Die Mutter stirbt und im Jahre 1585 heiratet der Zikmund zum zweiten Mal, die Anna aus Kunštát. Doch der Vater stirbt im Jahr 1591, ohne weitere Nachkommenschaft. Die Waise Lucretia lebte dann auf der Burg Lukov bei ihrem Onkel und Vormund Vaclav Nekeš. Im Jahre 1599 heiratete die Lucretia den Arkleb von Víckov. Die Ehe dauerte neun Jahre, im Jahre 1608 stirbt Arkleb im Alter von 47 Jahre. Mit dem Erben des Eigentums nach ihrem Vater und Onkel ist Lucretia sehr reich geworden und weil sie auch noch kinderlose Witwe war, ist aus ihr damit eine lukrative zukünftige Braut geworden.*

*Sie besaß neben die Burge Vsetín und Lukov, auch die Burge Rymice und Milotice. Sogar 46 Dörfer und 4 Städten gehörten ihr. Der glückliche Bräutigam ist der junge, 25 Jahre alter Adliger - Albrecht Václav Eusebius von Valdštejn geworden. Die Hochzeit fandete im Jahre 1609 statt. Die kurze glückliche Ehe wurde durch Lucretia's Krankheit unterbrochen, die im Jahre 1613 anfang und sie starb an die Folgen der Krankheit am 23.3.1614. Albrecht von Valdštejn begann dann seine schwindelerregende militärische und diplomatische Karriere.*

*Die Bedeutung der Person Lucretia's für die Region, in der sie lebte, wurde materialisiert hauptsächlich dank der Gründung der Pilgerkirche und des Klosters in Štípa. Er wurde nach ihrem Tod, gemäß ihren Wunsch vom Albrecht von Valdštejn gebaut.*





Lucretia Nekešová from Landek

Lucretia Nekešova von Landeck

Landeki Nekesova Lukrecia

Lukrecja Nekešova z Landeka

A morvai Nekes család ágnak a legjelentősebb tagja Lukrecia volt, mert az apja és nagybácsija után nagy vagyont örökölt és második férje Albrecht von Wallenstein nevezetes ember volt.

Lukrecia egyetlen lánya volt a vsetini uradalom tulajdonosának Nekes Zsigmondnak, aki testvére volt Nekes Vencelnek a Lukov uradalom tulajdonosnak. Zsigmondnak fiatal korától élénk kapcsolatai voltak a császári udvarral. Ennek köszönhető, hogy több privilégiumot kieszközölt saját családjának. A császári udvaron találkozhatott Nádasdy Tamással - Nádasdy Ferenc apjával, vagy közvetlenül a fiatal Ferencsel.

1581-ben Zsigmond megnősült Muchkovna Magdalénával Bukovból. Ebben a házasságban született lányuk Lukrecia valamikor 1582-1584-ben. Az anyja elhalálozott, és 1585-ben Zsigmond másodszer nősül Kunštáti Annával. 1591-ben elhunyt az apa is, további utód nélkül. Az árva Lukrecia a Lukovi váron élt

nagy bácsijánál Nekes Vencelnél, aki a gyámja is volt. 1599-ben Lukrecia férjhez megy, a férje Arkleb Víckovról. Kilenc évet tartott a házasság, 1608-ban Arkleb meghalt 47 életkorában. Lukrecia a birtokába jutott vagyonnal az apja és nagybácsija után, nagyon gazdag gyermekküli özvegy, azért keresett jegyes. Neki tartoztak Vsetin, Lukov, Rymice és Milotice várak, 4 kisváros és 46 falu. A szerencse 25 éves Albrecht Václav Eusebió von Wallenstein nemesre mosolygott.

1609-ben volt az esküvő. A rövid boldog házasságot megszakította Lukrecia betegsége, amely kitört 1613-ban és ennek következtében 1614.3.23-an meghalt. Albrecht von Wallenstein megindította saját szédületes katonai és diplomatikus karrierjét. Lukrecia regionális jelentősége megtestesült mindenekelőtt a zárandokos templom és kolostor létesítésével Stípen. Felépítést elintézte az ő kívánsága szerint Albrecht von Wallenstein.

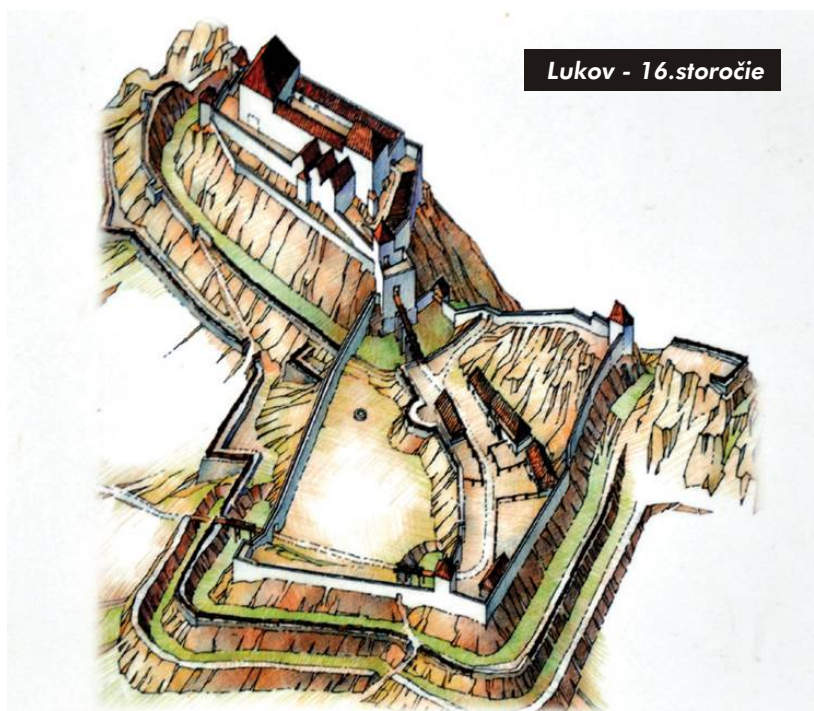
Lukrecja Nekešova była najbardziej znanym przedstawicielem morawskiej gałęzi rodu Nekeš. Stało się tak dzięki olbrzymiemu majątku, który odziedziczyła po swoim ojcu i stryju oraz dzięki pozycji jej drugiego męża, Albrechta von Wallenstein.

Lukrecja była jedyną córką władcy ziemi Vsetínskiej – Zygmunta Nekeša, brata Wacława Nekeša – władcy majątku Lukov. Zygmunt od młodości utrzymywał bliskie stosunki z dworem cesarskim, dzięki którym wymógł wiele przywilejów dla swojego rodu. Na dworze mógł się spotkać z Tomaszem Nádaszym – ojcem Franciszka Nádasdy lub bezpośrednio z młodym Franciszkiem. W 1584 roku Zygmunt ożenił się z Mandaleną Muchkovną z Bukova. To właśnie z tego małżeństwa między rokiem 1582 a 1584 urodziła się córka Lukrecja. Matka zmarła, a Zygmunt w 1585 roku ożenił się po raz drugi – z Anną z Kunštátu. Ojciec jednak zmarł w 1591 roku nie pozostawiając po sobie innego potomka. Osierocona Lukrecja zamieszkała później na zamku Lukov u swojego stryja i opiekuna Wacława Nekeša. W 1599 roku

Lukrecja wyszła za mąż za Arkleba z Víckova. Małżeństwo trwało 9 lat, Arkleb zmarł w 1608 roku w wieku 47 lat. Dziedzicząc majątki po swoim ojcu i stryju Lukrecja stała się bardzo bogatą i bezdzietną wdową, a dzięki temu jednocześnie atrakcyjną kandydatką na żonę.

Oprócz zamków Vsetin, Lukov, Rymnice i Milotice należało do niej 46 wsi i 4 miasteczka. Szczęście uśmiechnęło się do młodego, 25-letniego szlachcica Albrechta Eusebiusa Wenzeslausa von Wallenstein, który zdobył rękę Lukrecji. Ślub odbył się 1609 roku. Krótkie i szczęśliwe małżeństwo przerwała choroba, na którą Lukrecja zapadła w 1613 roku i która doprowadziła do jej śmierci 23.03.1614 roku. Albrecht Wallenstein zaczął swoją zawrotną karierę wojskową i dyplomatyczną.

Znaczenie Lukrecji dla regionu, w którym żyła, dziś przypomina przede wszystkim sanktuarium i klasztor w Stípie. Kazał je wznieść po jej śmierci i na jej życzenie Albrecht von Wallenstein.



Lukov - 16.storocie





Lukov Castle

Burg Lukov

Lukov vár

Zamek Lukov

# Hrad Lukov

Malebné zrúcaniny hradu Lukov sú vsadené do lesov Hostýnskych vrchov. Ako kamenný vznikol v prvej tretine 13. storočia. Hrad bol kráľovský, v 14. storočí ho vlastnil mocný rod Šternberkov. V dobe česko – uhorských vojen bol hrad dobytý a vypálený vojskami kráľa Mateja Korvína. V následnej obnove k hradu pribudol dolný hrad so Svätajánskou vežou. V roku 1548 sa novými majiteľmi stal rod Nekešov z Landeka, najznámejšou členkou bola Lucrecia Nekešová, ktorej druhým manželom bol Albrecht z Vadštejna. Po jej smrti v roku 1614 prišiel tak k rozsiahlemu majetku. V roku 1619 počas stavovského povstania proti cisárovi vo Viedni mu hrad skonfiškovala moravská direktorská vláda, pretože Valdštejn stál na strane cisára.

V čase tridsa ročnej vojny sa hrad niekoľkokrát stal centrom povstania Valachov proti Habsburgovcom. V roku 1642 ho obsadilo švédské vojsko, ktoré tu malo 3 mesiace aj posádku. Pri odchode hrad vyrabovalo a podpálilo. Hoci potom mal ešte niekoľko majiteľov, iba chátral a pustol. Od roku 1983 tu prebieha archeologický prieskum a od roku 1987 postupná pamiatková obnova. Podieľajú sa na nej členovia Hnutia Brontosaurus a Spolku přátel hradu Lukova. Vďaka nim sa hrad premenil zo zrúcaniny na vyhľadávaný turistický cieľ. Zaujímavosťou hradu je podzemná muzeálna expozícia, s dominantnou diorámou dobytia hradu vojskami Mateja Korvína.



Picturesque ruins of the Lukov Castle are set in forests of Hostýnske vrchy. The first castle was made by stone in the first third of the 13th century. The castle has belonged to The King, in the 14th century it was owned by the powerful Sternberg genus. During the Czech - Hungarian wars the castle was conquered and burned by troops of The King Matthias Corvinus. In the subsequent restoration of the castle was added the lower castle with St. John's Tower. In 1548 the new owners of the castle were from the Nekeš genus of Landek, the most famous member was Lucretia Nekeš, whose second husband was Albrecht of Vadštejn. After her death in 1614 he had suddenly owned a widespread property. In 1619 during the rebellion against The Emperor in Vienna his castle has been confiscated by Moravian director government, because Valdštejn was at the site of The Emperor. During The Thirty Years War, the castle became the center of the rebellion of geldings against the

Habsburgs. In 1642 it was occupied by Swedish troops, and they have stayed here three months with the whole crew. When leaving, the castle was ransacked and burned. Although, even then the castle has several owners, it only dilapidated and have been desolated.

Since 1983 there is an ongoing archeological research and since 1987 a cultural conservation and restoration. The restoration is made by members of the Brontosaurus Movement and the Association of Friends of Lukov Castle. Thanks to them, the castle was turned from ruins into a popular tourist destination. An interesting feature of the castle is an underground museum exposition, with a dominant castle diorama showing the conquering armies of Matthias Corvinus overtaking the castle.

Die malerischen Ruinen der Burg Lukov befinden sich in den Wäldern der Hostýnske vrchy. Die Burg wurde zuerst aus Stein gebaut und stammt aus dem ersten Drittel des 13. Jahrhunderts. Die Burg gehörte dem König, im 14. Jahrhundert gehörte sie dem mächtigen Stamm der Familie Sternberg. Zu der Zeit der Tschechisch-Ungarischen Kriege wurde die Burg von den Truppen des Königs Matthias Corvinus erobert und niedergebrannt. In der anschließenden Renovierung der Burg wurde noch unterer Burg mit dem Turm des Heiligen Johannes gebaut. Im 1548 ist der Stamm der Nekeš von Landek als neuer Besitzer geworden. Die berühmteste von der Familie ist die Lucretia Nekeš gewesen, derer zweiter Ehemann der Albrecht von Vadštejn gewesen war. Nach ihrem Tod im Jahre 1614 kam er so zum umfassenden Eigentum. Im Jahre 1619 während des Aufstandes gegen den Kaiser in Wien wurde seine Burg von der mährischen Direktorienregierung aufgenommen, weil der Valdštejn an der Seite des Kaisers stand.

Zu der Zeit des Dreißigjährigen Krieges wurde die Burg zum Zentrum des Aufstandes der Wallache gegen die Habsburger. Im Jahre 1642 wurde sie von den schwedischen Truppen besetzt, die hier drei Monaten die Mannschaft platziert hatte. Beim Verlassen der Burg wurde diese von denen geplündert und im Brand gesetzt. Obwohl sie dann mehrmals jemandem gehört hatte, wurde die Burg nur verfallener und verlassener.

Seit 1983 findet hier die archäologische Forschung statt und seit 1987 eine schrittweise Konservierung und Restaurierung. Die Restaurierung wird von den Mitgliedern des Brontosaurus Verbandes und der Vereinigung der Freunde von der Burg Lukov. Dank ihnen ist die Burg aus einer Ruine zu einem beliebten Touristenziel geworden. Ein interessantes Merkmal der Burg ist eine unterirdische Museumsausstellung, mit einem dominanten Burgdiorama von der Eroberung der Burg der Truppen von Matthias Corvinus.



Malownicze ruiny zamku Lukov położone są w lasach Gór Hostyńskich. Kamienna siedziba została wzniesiona w pierwszym trzydziestoleciu XIII wieku. Był to zamek królewski, w XIV wieku należał do wpływowego rodu Šternberk. W czasie wojen czesko-węgierskich zamek został zdobyty i spalony przez wojska króla Macieja Korwina. Po odbudowie twierdza powiększyła się o dolny zamek z wieżą świętojańską. W 1548 roku nowymi właścicielami majątku zostali Nekešowie z Landeku, a najbardziej znaną przedstawicielką tego rodu była Lukrecja Nekešova, której drugim mężem był Albrecht von Wallenstein. Po jej śmierci w 1614 roku uzyskał w ten sposób rozległe majątki. W 1619 roku w czasie powstania stanów przeciwko cesarzowi w Wiedniu zamek skonfiskował mu morawski dyrektoriat, ponieważ Wallenstein stanął po stronie cesarza.

W czasach wojny trzydziestoletniej zamek kilkakrotnie był ośrodkiem powstania Wołochów przeciwko Habsburgom. W 1642 roku zajęły go wojska szwedzkie, które przez 3 miesiące utrzymywały tu nawet swoją załogę. Podczas odwrotu splądrowały i spaliły zamek. Majątek przechodził następnie w różne ręce i powoli popadał w ruinę. Od 1983 roku prowadzone są tu badania archeologiczne, a od 1987 roku stopniowe prace restauratorskie. Biorą w nich udział członkowie ruchu Brontosaurus i Towarzystwa Przyjaciół Zamku Lukov. To dzięki nim ruiny zamku stały się atrakcyjnym celem turystycznym. Interesująca jest muzealna ekspozycja w podziemiach z dioramą prezentującą zdobywanie zamku przez wojska Macieja Korwina.

A Lukov vár vadregényes várromai a Hostynsky hegyek erdőiben fekszenek. Mind kőből való a 13. század elejéből származik. A vár királyi volt, 14. századba az erős Sternberg ház birtokolta. A cseh- magyar háborúk idejében a várat Corvin Mátyás király hadserege meghódította és felégette. Következő felújításánál gyarapodott szent jánosí tornyos alsó várral. 1548-ban a Landeki Nekeš ház lett az új tulajdonosa, melynek a leg ismertebb tagja Lukrécia, akinek második férje Albrecht von Wallenstein volt. A felesége halála után 1614-ben nagyméretű vagyonhoz jutott. 1619-ben a császár elleni rendi felkelés alatt a várat elkobozta tőle a morvai direkt kormány, mert a császár oldalán állt.

A harminc éves háború alatt a vár többször lett központja a Valach felkelésnél a Habsburgok ellen. 1642-ben a várat elfoglalta a svéd hadsereg, melynek három hónapon át itt volt a helyőrsége is. Távozásuk után a várat kirabolták és felgyújtották. Am bár a várnak volt még ezután néhány tulajdonosa, tönkre ment és pusztult. 1983 évtől régészeti vizsgálatok folytak itt és 1987 óta fokozatos emlék felújítás megy. Ezen részesednek a Brontosaurus tagjai és a Lukov vár barátai egyesület. Az ók jóvoltából a vár, romjaiból átváltozott egy keresett turista célra. A vár érdekessége a földalatti muzeális expozíció, domináns diorámával a vár meghódításáról Mátyás Corvin hadseregével.





Podľa legendy žil v Ečedských močiaroch drak. Bol taký nenásytný, že často lovil i miestnych obyvateľov. Nikto ho nevedel skántri . Až za panovania kráľa Štefana I. (1000 – 1080) sa do oblasti prisťahovali predkovia Bátoriovcov – rod Gutkeled zo Škandinávie. Jeden z jeho členov, menom Vid, povestného draka v ťažkom boji v močiaroch zabil. Ako dôkaz mu vytrhol tri dračie zuby, ktoré sa neskôr dostali do rodinného erb. Jeho hrdinská odvaha sa premietla do názvu tejto oblasti. Keďže význam slova smelý, odvážny je v maďarskom jazyku „bátor“, dostala aj lokalita, meno Bátor, z čoho sa potom odvodil aj názov rodu Bátor.

Aj keď sa rod v 14. storočí rozdelil na 2 vetvy – Ečedskú a Somlyóvsú, hrdinská dračia legenda sa v oboch rodoch šírila ďalej. Kým v Ečedskej línii sa držali legendy o drakovi žijúcom v močiaroch, v Somlyóvskej sa prikláňali k verzii o udatnom bojovníkovi, ktorý zabil hrozného netvora žijúceho v jaskyni...

According to the legend, in swamps of Ecsed, a dragon used to live. It was so greedy that he often hunted also the locals. Nobody was able to get rid of it. To the reign of King Stephen I. (1000 - 1080) ancestors of Bathorys immigrated to the area – the genus Gutkeled from Scandinavia. One of its members named Vid, has killed the legendary dragon in a heavy fighting in the swamps. As a proof, he tore three dragon's teeth, which later has got into the family coat of arms. His heroic courage was reflected in the name of the whole area.

As the meaning of the word bold, courageous is in Hungarian language "bátor", the location has got the name Bátor, of which has been then derived the name of Bathory genus.

Although in the 14th century divided into two branches – Ecsed and Somlyó, the heroic dragon legend spreaded further in both branches. While in line of Ecsed they adhere to the legend of a dragon living in swamps, in Somlyó line they were in favor of the version of the brave warrior, who have killed the terrible monster living in a cave ...

Der Legende nach lebte in den Sümpfen von Ecsed ein Drachen. Er war so gierig, dass er oft auch die Einheimischen jagte. Niemand konnte ihn loswerden. Erst während der Regierungszeit von König Stephan der I. (1000 - 1080) waren die Vorfahren des Bathory Stamms in die Region eingezogen – der Stamm Gutkeled aus Skandinavien. Eines seiner Mitglieder mit dem Namen Vid hat den legendären Drachen in schweren Kämpfen in den Sümpfen getötet. Als Beweis zog er drei Drachenzähne aus, die später in den Familienwappen gelangen sind. Sein Heldenmut wurde in den Namen des Gebiets gespiegelt. Da die Bedeutung des Wortes kühn, mutig in der ungarischen Sprache "Bator" bedeutet, bekam auch der Ort den Namen Bátor, und davon wurde dann der Name des Bathory Stammes abgeleitet.

Obwohl im 14. Jahrhundert der Stamm in zwei Zweigen aufgeteilt wurde – die Ecseds und die Somlyós, wurde die heroische rachenlegende in beiden Gattungen weiterverbreitet. Während in der Zweige der Ecseds die Legende eines Drachens der in den Sümpfen lebte weitererhalten, in der Somlyó Zweige wurde die Version über den tapferen Krieger, der das schreckliche Monster in einer Höhle tötete auferhalten ...



A legenda szerint az ecsedi mocsárookban sárkány élt. Olyan telhetetlen volt, hogy gyakran az ottani lakosokra vadászott. Nem tudtak tőle megszabadulni. Majd az I. István király uralkodása alatt 1000-1080-ik, erre a vidékre beköltöztek Báthory ház elődei - Gutkeled ház Skandináviából. Az egyik családtag - Vid a híres sárkányt nehéz harc után a mocsárba megölte. Bizonyítékul kitépett három sárkányfogát, ami később a családi címerbe jutott. Hős bátorsága befolyásolta ennek a területnek a megnevezését. Mivel ennek a szónak az értelme merész, vitéz, ami magyarul bátor, így a helynév Bátor lett, amiből a Báthory ház neve is származik.

Bár a 14. században két ágra váltak – ecsedi és somlyói, a hős sárkány legenda mind a két ágban tovább elterjesztett. Amíg az ecsedi vonal tartotta a mocsárban élő sárkány legendát, a somlyói vonal odahúzott a vitéz verzióhoz, aki megölte a szörnyeteget, amely a barlangba élt...

Według legendy na bagnach Ecsed mieszkał smok. Był tak nienasycony, że często polował nawet na mieszkających tu ludzi. Nikt nie potrafił go zabić. Dopiero za panowania króla Stefana I (ok. 1000 – ok. 1080) sprowadzili się tu przodkowie rodu Batorych – Gutkeledowie ze Skandynawii. Jeden z nich o imieniu Wid zabił słynnego smoka po ciężkiej walce na bagnach. W dowód zwycięstwa wyrwał trzy smocze zęby, które później znalazły się w jego rodzinnym herbie. Bohaterska odwaga Wida stanowi dziś element nazwy tego regionu. Po węgiersku „bátor” oznacza śmiały, odważny – nazwę tę otrzymało także miejsce, a później i ród, który stąd pochodził.

Kiedy w XIV wieku rozdzielił się na 2 gałęzie – Ecsed i Somlyó, bohaterską smoczą legendę w obu rodach przekazywano dalej. Podczas gdy w linii Ecsed trzymano się legendy o smoku żyjącym na bagnach, linia Somlyó skłaniała się ku wersji o męznym rycerzu, który zabił groźnego potwora żyjącego w jaskini...



V erbe Bátoriovcov sa nachádzajú tri dračie zuby. Podľa legendy vytrhnuté z draka, ktorého zabil predok rodu. Erb sa tiahol s rodom celé stáročia. Najviac originálnych erbov si možno pozrie v Bátoriovských kostoloch v Nyírbátore, najmä v kostole sv. Juraja. Ten je miestom posledného odpočinku rodiny Bátoriovcov. Je tu pochovaný sedmohradský vojvoda Štefan Bátor (+ 1493), ečedský krajiňský sudca Štefan Bátor (+ 1605), v roku 1628 tu pochovali sedmohradského vojvodu Gabriela Bátoriho. Viacero erbov je aj na hrade v Nyírbátore. Drak hrá v histórii rodu aj ďalšiu úlohu.

Rytiersky rád sv. Juraja založili uhorskí rytieri so súhlasom kráľa Karola Róberta v roku 1326. Dračí rád založil dňa 12.12.1408 kráľ Žigmund Luxemburský s manželkou Barborou. Jeho členmi boli významní rytieri – okrem iných i ečedský Štefan Bátor I., ale aj beckovský Stibor zo Stiboric. V roku 1511 dali Bátoriovci vyrobiť rezbárom z Florencie dve drevené 25 miestne stally (chórové lavice) do minoritného františkánskeho kostola v Nyírbátore. Nie je vylúčené, že na nich sedávali práve členovia Dračieho rádu...



In the coat of arms of Bathory are three dragon teeth. According to legend, they were tore out of a dragon, which was killed by an ancestor of the genus. The coat of arms was a part of the family for centuries. Most original coat of arms can be seen in Bathory churches in Nyírbátor, particularly in the church of St. George's. This is the final resting place of family Bathory. Here is buried the Duke of Transylvania Stephen Bathory (+ 1493), Ecsedy local judge Stephen Bathory (+ 1605), in 1628 was here buried Duke of Transylvania Gabriel Bathory. Several coats of arms are also in the Castle in Nyírbátor. The dragon plays in the history of the family also another role. The St. Knighthood Of George's was founded by Hungarian knights, with the consent of King Charles Robert I in 1326.

The Dragon Knighthood was founded on 12.12.1408 by King Zikmund of Luxembourg and his wife Barbara. Its members were prominent knights - among others also well-known Stephen Bathory I. of Ecsed, but also Stibor of Stiborice from Beckov. In 1511 Bathorys have let made into the minor Franciscan church in Nyírbátor by a carver from Florenc two 25 seats stalls (choir stalls). It is not excluded, that just the members of the Order of the Dragon used to sit on them.

Im Wappen der Bathory befinden sich drei Drachenzähne. Nach der Legende, wurden sie vom Drachen genommen, dem der Vorfahren des Stammes getötet hatte. Das Wappen gehörte der Familie seit Jahrhunderten. Die meisten Original-Wappen können in den Bathory Kirchen in Nyírbátor, vor allem in der Kirche des Heiligen George angesehen werden. Diese Kirche gilt als die letzte Ruhestätte der Familie Bathory. Es sind hier der Herzog von Siebenbürger Stephan Bathory (+ 1493), der Ecsedy lokaler Richter Stephen Bathory (+ 1605) begraben, im Jahre 1628 wurde hier der Herzog von Siebenbürgen Gabriel Bathory begraben. Mehrere Wappen befinden sich auch im Burg in Nyírbátor. Der Drachen spielt in der Geschichte der Familie noch eine Rolle.

Das Rittertum des Heiligen George wurde von den ungarischen Ritter mit der Zustimmung von König Karl Robert der I. im Jahre 1326 gegründet. Das Rittertum wurde am 12.12.1408 von dem König Zigmund von Luxembourg und seiner Frau Barbara gegründet. Seine Mitglieder waren prominente Ritter - unter anderem auch Stephen Bathory der I. von Ecsed, aber auch Stibor von Stiborice aus Beckov. Im Jahre 1511 haben die Bathorys in die kleine Franziskaner-Kirche in Nyírbátor von einem Holzschnitzer aus Florenz zwei 25-stelligen Stalle (Chorbänke) aus Holz machen lassen. Es ist nicht ausgeschlossen, dass gerade die Mitglieder des Ordens des Drachen dort saßen...



W herbie Batorych znajdują się trzy smocze zęby. Zgodnie z legendą wyrwane smokowi, którego zabił jeden z przodków rodu. Herb należał do rodu przez całe stulecia. Najwięcej oryginalnych herbów można obejrzeć w kościołach Batorych w Nyírbátor, zwłaszcza w kościele św. Jerzego. Jest to miejsce ostatniego spoczynku rodziny Batorych. Pochowano tu wojewodę siedmiogrodzkiego Stefana Batorego (†1493), sędziego królewskiego z linii Ecsed Stefana Batorego (†1605), a w 1628 roku spoczął tu wojewoda siedmiogrodzki Gabriel Batory. Wiele herbów znajduje się także na zamku w Nyírbátor. Smok odgrywa w historii rodu także inną rolę.

Zakon rycerski św. Jerzego założyli rycerze węgierscy za zgodą króla Karola Roberta w 1326 roku, natomiast Zakon Smoka powstał dnia 2. 2. 1408 r. z inicjatywy Zygmunta Luksemburczyka z żoną Barbarą. Należeli do niego słynni rycerze – między innymi Stefan Batory i z linii Ecsed, ale także Ścibor ze Ściborzyc z Beckowa. W 1511 roku rodzina Batorych zamówiła u florenckiego rzeźbiarza dwie drewniane 25-miejscowe stalle do kościoła franciszkanów w Nyírbátor. Niewykluczone, że zasiadali w nich właśnie członkowie Zakonu Smoka...

A Báthoryak címerében három sárkányfog van. A legenda szerint a család elődje tépte ki a megölt sárkányból. A címer évszázadokon át húzódott. Legtöbb eredeti címer a Báthory templomokban látható Nyírbátoron, főként a szent György templomába. Ez az örök nyugovó helye a Báthory családnak. Itt van eltemetve az erdélyi herceg Báthory István (+1493), ecsedi országos bíró Báthory István (+1605), 1628-ban itt volt eltemetve erdélyi fejedelem Báthory Gábor. Több címet látni a Nyírbátori váron. A sárkánynak a család történetében más szerepe is volt. Magyar lovagok Károly Róbert király beleegyezésével megalapították a szent György lovagrendet.

A sárkány lovagrendet 1408.12.12-én megalapította Luxemburgi Zsigmond király a feleségével, Barbarával. Tagjai jelentős lovagok voltak - másokon kívül az ecsedi Báthory István, de a Stibor Stiboricból is. 1511-ben a Báthory család megrendelt a Florenciai faragónál két 25 helyű kórusi pad elkészítését a Nyírbátori kisebbségi ferences templomába. Nincs kizárva, hogy rajta ültek a sárkány lovagrend tagjai...





Ecsedy and Somlyó branch of Bathory genus

Ecsedy- und Somlyó-zweige des Bathory Stammes

Báthory család ecsedi és somlyói ága

Dwie gałęzie rodu Batory – Ecsed i Somlyó

V 14. storočí sa rod Bátoriovcov rozdelil na 2 vetvy – ečedskú a somlyovskú. Sídlným hradom prvej bol hrad Ečed (dnes mesto Nagyecsed v Maďarsku), druhej hrad Somlyó (dnes Simleu Silvanei v Rumunsku).

In the 14th century, the genus of Bathory has divided into two branches - ecsed and somlyó. Seat castle of the first one was Ecsed (city in Hungary today Nagyecsed), the second branch has been seated in Somlyó Castle (today Simleu Silvanei - Romania).

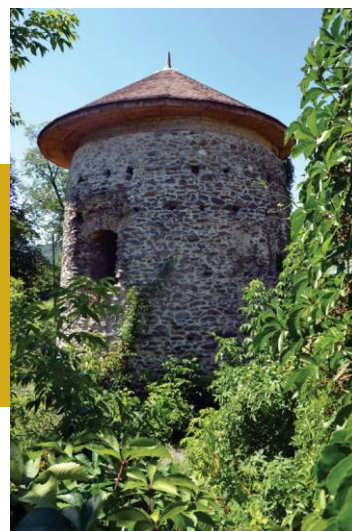
Hrad Ečed tvoril rozsiahly komplex, postavený na koloch v ečedských močiaroch. Zanikol po Rákócziho povstaní, dnes sa nám zachovali z neho iba rytiny, alebo drobné artefakty.

The Ecsed Castle was formed by a large complex, built on pales in swamps of Ecsed. It has disappeared after the Rákóczi uprising. Today we only have some engravings or minor artifacts. Even in the town itself Nagyecsed, only an image on a board remind us of its existence in the past, and a historical museum is to be formed within these days. In Nyírbátor museum is an original of the sculpture from the castle entrance. Somlyó Castle is located in Romania in city centrum of Simleu Silvanei. It is conserved by ruins, which are waiting for the next reconstruction. Its nicer face can be seen on historical postcards. The family seats of once the most powerful Hungarian genres, do not evoke its fame today...

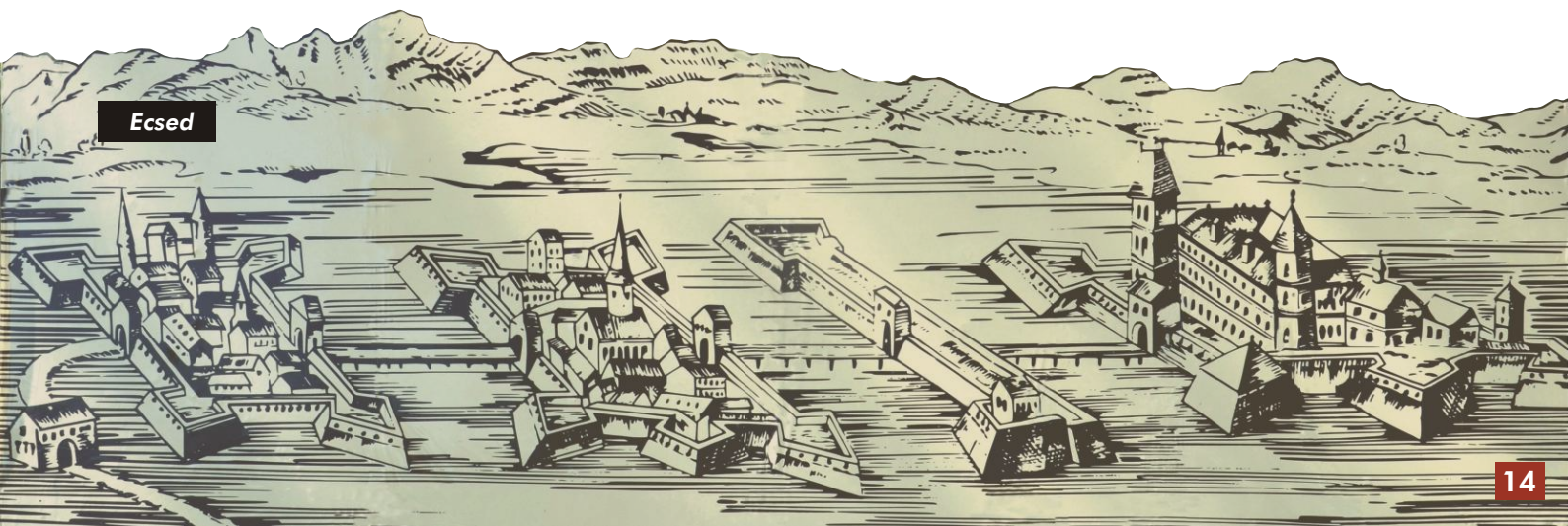
Aj v samotnom meste Nagyecsed ho pripomína iba obrázok na paneli a vzniká tu dejinné múzeum. V múzeu v Nyírbátore sa nachádza originálna plastika zo vstupu do hradu. Hrad Somlyó sa nachádza v Rumunsku v centre mesta Simleu Silvanei. Je konzervovaná zrúcaninou, ktorá čaká na svoju ďalšiu rekonštrukciu. Svoju krajšiu tvár poskytuje z historických pohľadníc. Rodové sídla, kedysi najmocnejšieho uhorského rodu, dnes jeho slávu teda príliš nepripomínajú...

To merge of the two branches of the family happened in 1550, when Ecsed George Bathory married Somlyó Anna Bathory. Their wedding also meant a huge amount of connections of properties of the Royal Hungary and historical Transylvania. And in 1560 was born in Nyírbátor their daughter Elizabeth Bathory, who spent her childhood in the Ecsed Castle ...

K spojeniu oboch vetiev rodu prišlo v roku 1550, kedy si ečedský Juraj Bátori zobral za ženu somlyovskú Annu Bátoriovú. Ich svadba znamenala aj spojenie a obrovskú koncentráciu majetku kráľovského Uhorska a historického Sedmohradska. A v roku 1560 sa im narodila v Nyírbátore dcéra Alžbeta Bátoriová, ktorá prežila detstvo na hrade Ečed...



Simleu Silvanei



Ecsed

Ecsedy and Somlyo branch of Bathory genus

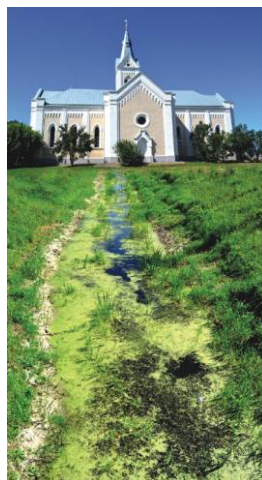
Ecsedy- und Somlyo-zweige des Bathory Stammes

Báthory család ecsedi és somlyói ága

Dwie gałęzie rodu Batory – Ecsed i Somlyó

*Im 14. Jahrhundert wurde der Bathory Stamm in zwei Zweige aufgeteilt – Ecsedy und Somlyó. Sitz des ersten Zweiges war die Burg Ecsed (heute die Stadt Nagyecséd in Ungarn), zum Sitz des zweiten Zweiges wurde Somlyó (heute Simleu Silvanei - Rumänien).*

*Die Burg Ecsed bildete einen großen Komplex, der auf Stelzen in den Sümpfen von Ecsed gebaut wurde. Nach dem Rákóczi Aufstand ist sie gefaltet. Sie ist für uns heute nur an Gravuren gehalten geblieben, oder kleinere Artefakte erinnern uns an sie. Auch in der Stadt Nagyecséd selbst deutet an die Burg nur ein Bild auf einer Tafel hin und es wird das historische Museum erbaut. In Nyírbátor im Museum ist eine Originalskulptur aus dem Schlosseingang. Die Burg Somlyó befindet sich in Rumänien im Centrum der Stadt Simleu Silvanei. Sie ist eine konservierte Ruine, die auf weitere Rekonstruktion wartet. Ihr schöneres Gesicht bietet sie an den historischen Postkarten an. Der Familiensitz des einst mächtigsten ungarischen Stammes, erinnert heute an den Ruhm fast gar nicht.. Zur Wiederverbindung der beiden Zweige des Stammes kam im Jahr 1550, als der Georg Bathory von Ecsed die Anna Bathory von Somlyó geheiratet hatte. Ihre Hochzeit bedeutete auch die Verbindung riesiger Menge an Vermögenswerte des kaiserlichen Ungarn und des historischen Siebenbürgens. Und im Jahre 1560 ist im Nyírbátor die Tochter Elisabeth Bathory geboren, die ihre Kindheit auf der Burg Ecsed verbrach ...*



Nagyecséd



A 14-ik században két ágra vált a Báthory ház – ecsedi és somlyóira. Ecsedi vár volt az egyik a székhelye (ma a magyarországi Nagyecséd város), másiké a Somlyó vár (ma Simleu Silvanei – Romániában).

Az Ecsedi vár terjedelmes komplex volt, cölöpökön elhelyezve az ecsedi mocsárokon. A Rákóczi felkelés után tönkrement, ma csak karcok maradtak belőle, vagy apró artefaktok. Az egymaga Nagyecséd városban is csak egy kiskép a panelen említi és keletkezik itt egy történelmi múzeum. Nyírbátortól múzeumban originális plasztika a vár bejáratáról található. Somlyó vár Romániában Simleu Silvanei város közepén található. Ez egy tartósított rom, amely a további rekonstrukciójára vár. Saját szebb arcát csak a történelmi képeslapok nyújtják. A volt legerősebb magyar család székhelyei túlságosan nem emlegetik az ő dicsőségüket...

1550-ben összeházasítás történt, amikor az ecsedi Báthory György megnősült a somlyói Báthory Annával. Ez az esküvő óriási koncentrációt jelentett a királyi magyar és az erdélyi történelmi vagyonoknak. 1560-ban Nyírbátoron született nekik Báthory Erzsébet lányuk, amely a gyermek korát Ecséd várán élte...



W XIV wieku ród Batorych rozdzielił się na 2 gałęzie – Ecsed i Somlyó. Siedzibą pierwszej był zamek Ecsed (dziś w mieście Nagyecséd na Węgrzech), drugiej – zamek Somlyó (dziś Simleu Silvanei – Rumunia).

Zamek Ecsed tworzył rozległy kompleks wzniesiony na palach na ecsedzkich bagnach. Popadł w całkowitą ruinę po powstaniu Rakoczego, do dziś zachowały się tylko ryciny i drobne artefakty. Nawet w samym mieście Nagyecséd przypomina o nim tylko obraz na panelu, ale powstaje tu muzeum historyczne. W muzeum w Nyírbátor znajduje się oryginalna rzeźba z bramy zamkowej. Zamek Somlyó leży w centrum miasta Simleu Silvanei w Rumunii. Jest to zakonserwowana ruina, oczekująca na dalsze prace restauratorskie. Piękniej wygląda na dawnych pocztówkach. Rodowe siedziby niegdyś najsłynniejszego węgierskiego rodu nie przypominają dziś jego sławy...



Do połączenia się obu gałęzi doszło w 1550 roku, kiedy Jerzy Batory z Ecsed pojął za żonę Annę Batory z Somlyó. Ich ślub oznaczał także połączenie i wielką koncentrację majątku królewskich Węgier i historycznego Siedmiogrodu. W 1560 roku w Nyírbátor urodziła im się córka Elżbieta Batory, która dzieciństwo spędziła na zamku Ecsed...



Predkovia rodu prišli do Uhorska vraj zo Škandinávie. Neskôr sa rod rozdelil na dve vetvy – ečedskú a somlyóvskú. Počas života Alžbety Bátoriovej sa jednalo o najbohatší a najvplyvnejší rod v Uhorsku. Z jeho radov vzišlo niekoľko významných osobností Sedmohradska i Uhorska, ale aj niekoľko zhýralcov a násilníkov.

Zo somlyóvskej línie, Štefan Bátori (1477-1534) mal značný podiel na potlačení Dóžovho povstania v roku 1514, sedmohradskými vojvodami a kniežatami sa stali Krištof (1530 – 1581), Štefan (1533-1586), Andrej (?-1599), Žigmund (1572-1613) a Gabriel (1589-1613). Štefan Bátori sa 14. decembra 1575 stal poľským kráľom. Zomrel v roku 1586 po 11 ročnom panovaní. V poľskej histórii má pevné miesto, dokázal poraziť ruského cára Ivana Hrozného. Pochovaný je v Krakove v kráľovskom Waveli. V ečedskej línii boli známi ako kráľovskí taverníci Štefan (?-1444), Andrej I. (1445 – 1495) a Andrej II. (1490-1534), Juraj (?-1570) - otec Alžbety Bátoriovej bol županom v niekoľkých stoliciach. Alžbetin brat Štefan (1555-1605) bol krajinským sudcom a hlavným županom v 3 stoliciach, jeho smrťou vymrela po meči ečedská línia Bátoriovcov. Somlyóvská vymrela v roku 1635.

Manželskými zväzkami Žigmunda Bátoriho s kňažnou Máriou Kristínou sa dostali do príbuzenského vzťahu s Habsburgovcami a Štefana s Annou Jagelovskou s poľským panovníckym rodom. Možno príbuzenské kríženie spôsobilo viacero úchýliek u niektorých členov rodu. „Chromý palatín“ Štefan Bátori vyraboval Pä kostolskú kapitolu po Moháčskej bitke. Krvilačný a nevyspytateľný Žigmund Bátori dal popraviť svojho strýka, radcu a vychovávateľa, ako aj kardinála Andreja Bátoriho. Krutého a zhýralého Gabriela Bátoriho zabil v roku 1613 jeho vlastní vojaci. Všetky tieto negatívne vlastnosti vyvrcholili u Alžbety Bátoriovej, ktorá za svojho života údajne umučila a zavraždila viac ako 600 mladých žien a dievčat.



**Gabriel Bátori**  
1589 - 1613

Reportedly, the ancestors of the genus have come to Hungary from Scandinavia. Later, the genus was divided into two branches – the ecesed and somlyó. At the time of life of Elizabeth Bathory it was the richest and most influential genus in Hungary. From its ranks have come several important personalities of Transylvania and Hungary, as well as several libertines and brutes.

From the somlyó branch it has been the Stephen Bathory (1477-1534), who have had a considerable part of the repression on George Dožo uprising in 1514, Dukes of Transylvania have become Christopher (1530-1581), Stephen (1533-1586), Andrew (? -1599), Zikmund (1572-1613) and Gabriel (1589-1613). Stephen Bathory have become the King of Poland on December 14, 1575. He has died in 1586 after 11 years of government. In the Polish history he has a fixed place, he was able to beat the Russian Emperor Ivan the Terrible. He is buried in the royal Wavel in Krakow. In the ecesed line were known as the royal Tavernicus the Stephen (? -1444), Andrew I. (1445-1495) and Andrej II. (1490-1534), George (? -1570) - Father of Elizabeth Bathory, who has been the ruler in several counties. Elizabeth's brother Stephen (1555-1605) was a local judge and the main ruler in 3 counties, with his death died out the ecesed line of Bathorys in mail tail. The somlyó line died out in 1635.

With the wedding of Zikmund Bathory with Princess Maria Christina the Bathorys have got into the family relationship with the Habsburgs and also with the Polish ruling genes, by the wedding of Stephen and Anna Jagellowsky. Maybe it was the genus crossing, which has caused several abnormalities of some members of the genus. "The Lame Palatine" Stephen Bathory has mine out the Fivechurch Chapter House after the Mohács battle. Bloodthirsty and devious Zikmund Bathory has let executed his uncle, mentor and educator, as well as The Cardinal Andrew Bathory. Cruel and debauched Gabriel Bathory was killed in 1613 by his own soldiers. All these negative characteristics culminated in Elizabeth Bathory, who for her life has allegedly tortured and murdered more than 600 young women and girls.

**Štefan Bátori**  
1430 - 1493







*Die Vorfahren kamen angeblich nach Ungarn aus Skandinavien. Später wurde der Stamm auf Ecsedzweig und Somlyózweig aufgeteilt. Zu der Zeit des Lebens von Elisabeth Bathory war der Stamm der reichste und einflussreichste Stamm in Ungarn. Aus ihren Reihen kamen mehrere wichtige Persönlichkeiten der Siebenbürgen und Ungarn, sowie mehrere Vertue und Gewalttäter.*

*Aus der Somlyólinie war es der Stephen Bathory (1477-1534) der den erheblichen Anteil an der Unterdrückung des Georg Dózsa Aufstandes in 1514 hatte, die Herzöge von Siebenbürgen und Fürsten sind Kristoph (1530-1581), Stephen (1533-1586), Andreas (? -1599), Zikmund (1572-1613) und Gabriel (1589-1613) geworden. Stephen Bathory wurde am 14. Dezember 1575 zum polnischen König geworden. Er starb im Jahre 1586 nach 11 Jahren Regierungszeit. In der polnischen Geschichte hat er einen festen Platz, es ist ihm gelungen den russischen Zar Iwan den Schrecklichen zu besiegen. Er ist im Krakau in königlichem Wawel beigesetzt. In der Ecsedlinie wurden als königliche Tavernicus Stephen (? - 1444), Andreas der I. (1445-1495) und Andreas der II. (1490-1534), Georg (?-1570) bekannt – der Vater von Elisabeth Bathory war der Oberhaupt in mehreren Landkreisen. Der Bruder von Elisabeth der Stephen (1555-1605) wurde zum Kreisrichter und Oberhaupt in 3 Landkreisen, durch seinen Tod ist die Ecsedlinie der Bathorys in männlicher Linie ausgestorben. Die Somlyólinie ist im Jahre 1635 ausgestorben.*

*Durch die Ehe von Zikmund Bathory mit der Fürstin Maria Christina wurden die Bathorys zur Verwandten mit den Habsburgern und auch mit dem polnischen herrschenden Stamm, vertreten durch Stephen und Anna Jagellowsky. Vielleicht die Stammvermischung ist der Grund dafür gewesen, warum mehrere Personen abgeweiht hatten. "Der gelähmte Pfalzgraf" Stephen Bathory hatte den Fünfkircherlichen Kapitel nach der Schlacht bei Mohacs geplündert. Der blutrünstige und hinterhältige Zikmund Bathory hatte seinen Onkel, den Mentor und Erzieher, sowie den Kardinal Andreas Bathory hinrichten lassen. Der grausame und mutwillige Gabriel Bathory wurde im Jahr 1613 von seinen eigenen Soldaten getötet. Alle diese negativen Eigenschaften hatten bei der Elisabeth Bathory kulminiert, die in ihrem Leben angeblich mehr als 600 junge Frauen und Mädchen gefoltert und ermordet hatte.*



A család elődei állítólag Skandináviából jöttek Magyarországra. Később a család két ágra vált - ecsedi és somlyói. A Báthory Erzsébet élete idejében a ház a legbefolyásosabb és leggazdagabb ház volt. Az ő sorából volt néhány erdélyi és magyar nevezetes személyiség, de néhány züllöt és zsarnok is.

A somlyói vonalon Báthory Istvánnak (1477-1534), lényeges része volt a Dózsa forradalom elfojtásán 1514-ben. Erdélyi hercegek és fejedelmek lettek: Kristóf (1530-1581), István (1533-1586), András (?-1599), Zsigmond (1572-1613) és Gábrriel (1583-1613). Báthory István 14. december 1575 lengyel király lett. 11 éves uralkodás után, 1586-ban meghalt. A lengyel történelemben rendíthetetlen helye van, legyőzte az orosz cárt, Szörnyű Ivánt. A Krakowi királyi Wawelban van eltemetve.

Az ecsedi vonalon ismertek voltak mind tárnokmesterek István I. András (1445-1495) és II. András (1490-1534). György (?-1570) - Báthory Erzsébet apja, néhány megyében ispán volt. Erzsébet testvére István (1555-1605) országos bíró és főispán volt három vármegyében, az ő halálával kihalt a kard után az ecsedi Báthory vonal. A somlyói vonal 1635-ben halt ki.

Házassági kötelékkel Báthory Zsigmond és Mária Krisztina hercegnő között, rokoni viszonyba jutottak a Habsburgokkal, és István a Jagellowski Annával meg a lengyel uradalmi házzal. Lehet, hogy a házak keresztezése okozta a több elhajlást némely családtagoknál. A „béna nádor” Báthory István kirabolta az öttemplomos káptalant a Mohácsi csata után. A vérszomjas és kiszámíthatatlan Báthory Zsigmond, kivégeztette a nagybácsiját, tanácsadóját és nevelőjét, úgy mind a Báthory András kardinálist is. A szívtelen és züllöt Báthory Gábrriel agyonütötték 1613-ban a saját katonái. Mindannyi negatív tulajdonság tetőfokára ért, Báthory Erzsébetnél, amely az életében állítólag elkínzott és megölt több mint 600 fiatal nőt és lányt..

*Przodkowie rodu przybyli na Węgry podobno ze Skandynawii. Z czasem rodzina podzieliła się na dwie linie – Ecsed i Somlyó. Za życia Elżbiety Batory był to najbogatszy i najbardziej wpływowy ród na Węgrzech. To z niego pochodzi wiele ważnych osobistości Siedmiogrodu i Węgier, ale także niemało rozpustników i awanturników.*

Z linii Somlyó Stefan Batory (1477 – 1534) miał znaczny udział w stłumieniu powstania Doży w 1514 roku, siedmiogrodzkimi wojewodami i książętami zostali Krzysztof (1530 – 1581), Stefan (1533 – 1586), Andrzej (? – 1599), Zygmunt (1572 – 1613) i Gabriel (1589 – 1613). Stefan Batory 14 grudnia 1575 został polskim królem. Zmarł w 1586 roku po 11 latach panowania. W polskiej historii zajmuje on ważne miejsce – udało mu się pokonać cara Rosji Iwana Groźnego. Pochowany jest w Krakowie na Wawelu. W linii Ecsed jako mistrzowie królewskich tawerników znani byli Stefan (? – 1444), Andrzej I (1445 – 1495) i Andrzej II (1490 – 1534), a Jerzy (? – 1570) – ojciec Elżbiety Batory był żupanem w kilku stolicach. Brat Elżbiety, Stefan (1555 – 1605) był sędzią krajowym i głównym żupanem w 3 stolicach, z chwilą jego śmierci wymarła po mieczu linia Batorych z Ecsed.

Linia Somlyó wymarła w 1635 roku. Przez związek małżeński Zygmunta Batorego z księżną Marią Krystyną ród spowinowacił się z Habsburgami, a przez związek Stefana z Anną Jagiellonką – z polskim rodem królewskim. Możliwe, że małżeństwa kazirodcze spowodowały wiele zwyrodnień u niektórych członków rodu. „Chromy palatyn” Stefan Batory po bitwie pod Mohaczem obrabował kapitułę w Pięciokościolach (Pécs). Krwiozerczy i nieobliczalny Zygmunt Batory nakazał egzekucję swojego stryja, doradcy i opiekuna, a zarazem kardynała Andrzeja Batory. Bezlitosny i wyuzdany Gabriel Batory zginał w 1613 roku z rąk swoich własnych żołnierzy. Wszystkie te okrucieństwa osiągnęły apogeum u Elżbiety Batory, która w ciągu swojego życia podobno zamęczyła i zamordowała ponad 600 młodych kobiet i dziewcząt.



História rodu Nádašdy je úzko spätá s históriou Uhorska. Je to jeden z najstarších a najrešpektovanejších rodov, jeho potomkovia žijú dodnes.

Ich pôvod je nejasný, pochádzajú vraj z Anglicka, rod mal vyjsť z vetvy syna kráľa Edwarda I. Prvýkrát sa objavuje v písomnostiach rod Nádašdy v prvej polovici 13. storočia. K najznámejším a najvýznamnejším predstaviteľom patrili Tomáš Nádašdy (1498 – 1562). Bol veľmi vzdelaný. Bol chorvátskym bánom, krajinským sudcom, hlavným veliteľom vojsk a v rokoch 1554 – 1562 aj palatínom. V roku 1535 sa oženil s Uršulou Kanižajovou.

The family history of Nádasdys is closely linked with the history of Hungary. It is one of the oldest and most respected genus, their descendants live until today.

Their origin is unclear, allegedly they have come from England and the genus should come from branch of King's Edward I. son. The Nádasdy genus for the first time occurs in written in the first half of the 13th century. The best-known and most important representative has been Thomas Nádasdy (1498-1562). He was very educated. He has been the Croatian Ban, a local judge, the main commander of troops in the years 1554-1562 and a Palatine. In 1535 he has got married to Ursula Kanizsay.

Po 20 rokoch manželstva sa im narodil jediný syn František II. Nádašdy (1555 – 1604), budúci manžel Alžbety Bátoriovej. Bol hlavným županom v stoliaciach Vaš, Sopron a Fagaraš. Ďalej bol magistrom kráľovských koniarní, panovníkovým radcom a od roku 1578 hlavným kapitánom uhorských vojsk. Z manželstva s Alžbetou sa im narodil syn Pavol (?-1633), ktorý bol pokračovateľom rodu. Po smrti otca i matky okrem Nádašdyovských majetkov prešli na neho i majetky ečedskej vetvy Bátoriovského rodu. Druhýkrát sa oženil v roku 1620 s Juditou Révajovou, s ktorou mal 3 synov – Juraja, Františka a Tomáša. Syn František III. sa narodil v roku 1623. Zaplietol sa však do prípravy Vešelénihho sprisahania proti cisárovi, ktoré bolo odhalené. Aktéri boli zatknutí a František III. Nádašdy bol 30.4.1671 vo Viedni popravený. Majetky Nádašdyovcov boli skonfiškované. V erbe Nádašdyovcov je na modrom podklade zlatá kačička pripravená vzlietnuť z rákosia.

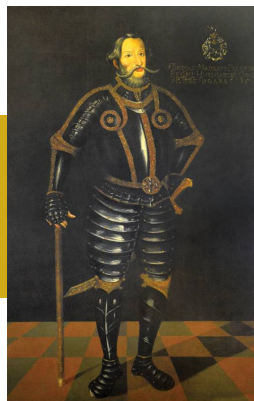
After 20 years of marriage the only one son has been born to them - Francis II. Nádasdy (1555-1604), the future husband of Elizabeth Bathory. He has been the main ruler in counties of Vas, Sopron and Fagaras. Furthermore, he has been the Master of the royal stables, the king's counselor and since 1578 the main captain of Hungarian armies. With her wife Elizabeth they have had together the son Paul (? -1633), who was the continuator of the genus. After the death of his father and mother, besides the properties of Nádasdys also the properties of the ecesd line of Bathorys genus have passed to him. The second time he has got married in 1620 to Judith Révay, with whom he have had three sons - George, Francis and Thomas. Son Francis III. has been born in 1623. However, he has become embroiled in the preparations of Wesselény's plot against The Emperor, which has been discovered. The persons involved have been arrested and Francis III. Nádasdy has been executed in Vienna on 30.4.1671. The Nádasdys possessions have been confiscated. In Nádasdys coat of arms is on a blue background a golden duck ready to take off from a cane.



Pavol Nádašdy



Judita Révajová



Tomáš Nádašdy



Uršula Kanižajová

Die Familiengeschichte des Nádasdy Stammes ist eng mit der Geschichte der Ungarn verbunden. Es ist einer der ältesten und angesehensten Stammen, die Nachkommen leben bis heute. Ihr Ursprung ist unklar, angeblich kommen sie aus England. Der Stamm kam angeblich von der Zweige des Sohns von König Edward der I. Zum ersten Mal wird über dem Nádasdy Stamm in der ersten Hälfte des 13. Jahrhunderts geschrieben. Zu bekanntesten und wichtigsten Vertreter hat der Tomas Nádasdy (1498-1562) gehört. Er ist sehr gebildet gewesen. Er ist Croatischer Ban gewesen, Kreisrichter, Hauptkommandeur der Truppen und in den Jahren 1554 - 1562 auch Pfalzgraf gewesen. Im Jahre 1535 hatte er Ursula Kanizsay geheiratet. Nach 20 Jahren der Ehe ist der einzige Sohn geboren - Franz der II. Nádasdy (1555-1604), der zukünftige Ehemann von Elisabeth Bathory.

Er ist Oberhaupt in Landkreisen Vas, Sopron und Fagaras gewesen. Darüber hinaus ist er noch Master der königlichen Ställe, der Berater des Königs und seit 1578 der Hauptkapitän den ungarischen Armeen gewesen. In der Ehe mit Elisabeth ist Sohn Paul (? - 1633) geboren, der der Nachfolger des Stammes gewesen war. Nach dem Tod von Vater und Mutter, neben dem Vermögen der Nádasdys ist an ihm auch der Besitz der Ecsedlinie der Bathorys übergegangen.

Er hatte zum zweiten Mal im Jahr 1620 die Judith Révay geheiratet, mit der er drei Söhne hatte – Juraj, Franz und Tomas. Der Sohn Franz der III. wurde im Jahre 1623 geboren. Er hatte sich in die Vorbereitung der Wesselény-Verschwörung gegen den Kaiser verwickelt, die aufgedeckt worden ist. Die Akteure wurden festgenommen und Francis der III. Nádasdy wurde am 30.4.1671 in Wien hingerichtet. Das Vermögen der Nádasdys wurde beschlagnahmt. Im Wappen der Nádasdys befindet sich auf dem blauen Hintergrund goldene Ente, die bereit ist aus dem Rabitz aufzuziegen.



A Nádasdy ház történelme szorosan összefügg a Magyarország történelmével. Az egyik a legöregebb és legrespektált háznak utódjai máig élnek. Eredetük homályos, állítólag Angliából származnak, I. Edward király fiának ágából. Először írásban feltűnt a 13.ig század felében. A legismertebb és legnevezetesebb képviselője Nádasdy Tamás (1498-1562). Nagyon művelt volt. Horvát bán, országi bíró, hadvezér és 1554-1562-ben nádor is volt.

1535-ben megnősült Kanizsai Orsolyával. 20évi házasság után született egyetlen fiúk – Nádasdy II. Ferenc (1555-1604), a Báthory Erzsébet jövendőbeli férje. Főispán volt a Vas, Sopron és Fagaras megyékben. Tovább a királyi ló istállók magisztere volt, az uradalom tanácsosa és 1578-tól a magyar hadsereg főkapitánya lett. Az Erzsébettel való házasságból, született Pál fia (?-1633), amely a család főtartója volt. Az anyja és apja halála után, a Nádasdy birtokon kívül átmentek rá az ecsedi Báthory ág birtokai is. 1620-ban másodszer megnősült Révai Judittal, amellyel három fia volt - György, Ferenc és Tamás. Fia III. Ferenc született 1623-ban. Belekeveredett a császár elleni Wesselényi összeesküvés előkészületeibe, mely le lett leplezve. A résztvevőket letartóztatták és Nádasdy III. Ferencet 1671.4.30-ban Bécsben kivégezték. A Nádasdy birtokok el lettek kobozva. A Nádasdy címerbe kék alapzaton arany kiskacsa kész felröppen a nádból.

*Dzieje rodu Nádasdych są ściśle związane z historią Węgier. Jest to jeden z najstarszych i najbardziej poważanych rodów, jego potomkowie żyją do dziś.*

*Pochodzenie rodu jest niejasne, podobno wywodzi się on z Anglii, być może z linii syna króla Edwarda I. Po raz pierwszy w dokumentach ród Nádasdy pojawia się w pierwszej połowie XIII wieku. Do najbardziej znanych i najważniejszych jego przedstawicieli należał Tomasz Nádasdy (1498 – 1562). Wyróżnił się dobrym wykształceniem, był chorwackim banem, sędzią krajowym, głównym dowódcą wojsk, a w latach 1554 – 1562 także palatynem. W 1535 roku ożenił się z Urszulą Kanizsaya.*

Po 20 latach małżeństwa urodził im się jedyny syn – Franciszek Nádasdy II (1555 – 1604), przysły mąż Elżbiety Batory. Był głównym żupanem w stolicach Vas, Sopron i Fogarasz. Ponadto był mistrzem królewskich stajennych, doradcą władcy, a od 1578 roku głównym kapitanem wojsk węgierskich. Z małżeństwa z Elżbietą urodził mu się syn Paweł (? – 1633), który był kontynuatorem rodu. Po śmierci ojca i matki przeszedł na niego poza majątkami Nádasdych także włości rodu Batorych z linii Ecsed. Po raz drugi ożenił się w 1620 roku z Judytą Révay, z którą miał 3 synów – Jerzego, Franciszka i Tomasza. Jego syn Franciszek III urodził się w 1623 roku. Uczestniczył on w przygotowaniach spisku Wesselényiego przeciwko cesarzowi, który został odkryty. Uczestników uwięziono, a samego Franciszka III Nádasdyego stracono w Wiedniu 30.04.1671 roku. Majątki Nádasdych zostały skonfiskowane. W herbie Nádasdych na błękitnym polu przedstawiona jest złota kaczką gotowa wzbic się z trzciny.



Tomáš Nádašdy



Povestná čachtická pani bola členkou v tej dobe navýznamnejšieho a najbohatšieho rodu v Uhorsku. Narodila sa 7.8.1560 na zámku v Nyírbátore. Tu a na hrade Ečed strávila aj detstvo. Bola mimoriadne vzdelaná – plynule hovorila maďarsky, nemecky a latinsky.

Ako bolo zvykom u feudálov – od malička mala vybraného významného ženicha – Františka Nádašdyho. Zasnúbili sa v roku 1573 a manželstvo uzavreli v roku 1575 na Vranovskom hrade. Spojením týchto dvoch rodov získali obrovský majetok. Hoci im patrilo veľké množstvo hradov, najčastejšie sa zdržiavala v Sárvári a neskôr po smrti manžela aj v Čachticiach. Narodilo sa im 5 detí - Anna, Katarína, Uršula, Andrej a Pavol. Uršula a Andrej zomreli ako deti. Manžel bol často na vojenských výpravách. Na následky zranení v bojoch s Turkami v januári 1604 zomrel v Sárvári. Pomerne dlho sa rozprávalo o jej zločinoch, týraní a mučení mladých dievčat, no na významnú feudálku si nikto netrúfal. Až v zime - 29.12.1610 ju palatín Juraj Turzo prichytil pri mučení dievčat na jej kaštieli v Čachticiach a dal ju uväzniť na Čachtickom hrade. Medzitým sa rozbehlo vyšetrovanie a bolo vypočutých množstvo svedkov na viacerých panstvách. Podľa výpovedí Čachtická pani vraždila a mučila nepretržite mladé ženy a dievčatá v rokoch 1575 – 1610, údajne pripravila o život vyše 600 mladých dievčat. Väzená v útrobach Čachtického hradu zomrela 21.8.1614. Dcéra Anna sa v roku 1604 vydala za Mikuláša (VI.) Zrinského, Katarína si v roku 1610 vzala za muža Juraja Drugeta z Humenného. Pavol sa oženil po smrti oboch rodičov v roku 1620 s Juditou Révajovou.

Well-known Lady of Čachtice was a member of at the time the most important and richest genus in Hungary. She was born on 7.8.1560 in Nyírbátor, at the castle. She has spent her childhood here and at the Ecsed Castle. She was extremely educated – she used to speak fluent Hungarian, German and Latin.

As used to be the custom of the feudal lords – since her childhood she have had selected an eminent groom - Francis Nadasdy. They have got engaged in 1573 and the marriage has been closed in 1575 at Vranov Castle. With the connection of these two genres they have acquired huge assets. Although, they have owned a large number of castles, she used to spend most of her time in Sárvár and later, after her husband's death also in Čachtice. Five children have been born in this marriage - Anna, Catherine, Ursula, Andrew and Paul. Ursula and Andrew died as children. The husband was often on military expeditions.



His injuries in battle with the Turks have caused his death in January 1604 in Sárvár. It was relatively long talked about her crimes, mistreatment and torture of young girls, but nobody has found the courage to confront the important feudal lady. First in winter – 29.12.1610 palatine George Thurzo has caught her directly performing the torture of girls in her mansion in Čachtice and he let her imprisoned at the Čachtice Castle. In the meanwhile, an investigation has been launched and a number of witnesses in several estates have been interviewed. According to the testimonies, Lady of Čachtice has murdered and tortured continuously young women and girls in the years 1575 - 1610, reportedly she has killed more than 600 young lives. Imprisoned in the bowels of the Čachtice Castle she has died on 21.8.1614. Daughter Anna has married Nicholas (VI.) Zrínsky in 1604, Katarina has married George Drugeth from Humenné in 1610. Paul has got married after the death of both parents in 1620 the Judith Révay.



Die berühmte Dame von Čachtice gehörte zu dem meist wichtigsten und reichsten Stamm in Ungarn. Sie wurde am 7.8.1560 auf der Burg in Nyírbátor geboren. Hier und auf der Burg Ecsed verbrachte sie ihre Kindheit. Sie war sehr gebildet – sie sprach fließend Ungarisch, Deutsch und Latein.

Wie es bei den Feudalherren der Brauch gewesen ist, hatte sie auch seit der Kindheit schon den Ehemann gewählt – den Franz Nádasdy. Die Verlobung fand im Jahr 1573 statt und die Hochzeit fand im Jahre 1575 an der Burg von Vranov statt. Mit der Verbindung dieser beiden Stämme ist ein riesiges Vermögen entstanden. Obwohl sie eine große Anzahl von Burgen besaßen, am meisten verbrachte sie die Zeit in Sárvár und später, nach dem Tod ihres Mannes auch in Čachtice.

Sie hatten 5 Kinder - Anna, Katharina, Ursula, Andreas und Paul. Ursula und Andrej starben noch als Kinder. Der Ehemann war oft auf Kriegszügen. Er unterlag im Januar 1604 in Sárvár an den Folgen seinen Verletzungen, die er in der Schlacht mit den Türken sich holte. Relativ lange sprach man über ihre Verbrechen, Misshandlungen und Folter von jungen Mädchen, aber niemand wagte sich mit der wichtigen Feudaldame in die Auseinandersetzung zu gehen. Erst im Winter – am 29.12.1610 hatte der Pfalzgraf Juraj Thurzo sie direkt in ihrem Schloss in Čachtice bei der Folterung gefunden und er hatte sie an der Burg von Čachtice inhaftieren lassen. In der Zwischenzeit hatte eine Untersuchung angefangen und eine Reihe von Zeugen in mehreren Orten wurden befragt. Nach den Aussagen hätte die Dame von Čachtice in den Jahren 1575 bis 1610 kontinuierlich junge Frauen und Mädchen gefoltert und getötet haben, angeblich sind es mehr als 600 jungen Leben gewesen. In den Eingeweiden der Burg Čachtice inhaftiert, starb sie am 21.8.1614. Die Tochter Anna hat im Jahre 1604 den Nicholas (VI.) Zrínsky geheiratet, Katarina hat im Jahre 1610 den Georg Drugeth aus Humenné geheiratet. Paul heiratete nach dem Tod der beiden Eltern im Jahre 1620 die Judith Révay.



A híres csejtej őrő tagja volt abban az időben a legnevesebb és leggazdagabb háznak Magyarországon. A nyírbátori váron 1560.8.7-ben született. Itt és az ecsedi váron gyerekeskedett. Rendkívül művelt volt - folyékonyan beszélt magyarul, németül és latinul.

Ahogy a feudálisoknál szokás volt - kiskorától Nádasdy Ferenc volt a kiválasztott neves vőlegénye. Eljegyzésük 1573-ban történt és házasságot kötöttek 1575-ben a Vranov váron. E két ház egyesülésével óriás vagyonhoz jutottak. Noha nekik tartozott sok vár, leggyakrabban Sárvaron tartózkodtak és később a férj halála után Csejten. Született öt gyermekük - Anna, Katalin, Ursula, András és Pál. Ursula és Pál gyermekek korban meghaltak.



A férje gyakran hadjáratban volt. A törökkel vitt harcban megsebesült, ennek következményére 1604 januárjában meghalt Sárvaron. Aránylag sokáig beszéltek az Erzsébet bűneiről, fiatal lányok kínzásáról és zsarolásáról, de a neves feudálisra senki nem merészt. Majd télen - 1610.12.29 Thurzo György nádor rajtakapta egyenest a lányok kínzásánál kastélyában Csejten és őrizetbe vette a Csejtej várba. Időközben elindult a bűnyogi vizsgálat és sok tanú vallatása, több uradalomba. A vallomások szerint a csejtej őrő egyfolytában gyilkolta és kínozta a fiatal nőket és lányokat az 1575 - 1610 években, állítólag több mint 600 életet vett el. Fogolyként élt a csejtej vár belsejében és 1614.8.21-ben meghalt. Anna lánya 1604-ben férjhez ment Zrínyi Miklóshoz (VI.), Katalin 1610-ben hozzá ment Druget Györgyhöz Humennéből. Pál a szülei halála után 1620-ban megnősült Révai Judittal.

Slynna hrabina z Czachtic nalezala do najwazniejszego i najbogatszego w tych czasach rodu na Węgrzech. Urodzila się 07.08.1560 roku na zamku w Nyirbátor. Tu i na zamku Ecsed spędzila dzieciństwo. Była wyjątkowo wykształcona – płynnie mówiła po węgiersku, niemiecku i łacinie.



Jak to bywało w zwyczaju u szlachty, od dzieciństwa miała już wybranego z namienitego narzeczonego – Franciszka Nádasdy. Zaręczyli się w 1573 roku, a małżeństwo zawarli w 1575 roku na zamku we Vranovie. Ich związek doprowadził do powstania olbrzymiego majątku. Mimo iż należało do nich wiele zamków, hrabina najczęściej przebywała w Sárvar, a później – po śmierci męża – także w Czachticach.

Mieli 5 dzieci: Annę, Katarzynę, Ursulę, Andrzeja i Pawła. Ursula i Andrzej zmarli jeszcze jako dzieci. Mąż często przebywał na wyprawach wojennych. Wskutek odniesionych obrażeń w walkach z Turkami w styczniu w 1604 roku zmarł w Sárvar. Dość długo mówiono o jej strasznych czynach, torturowaniu i zamęczaniu młodych dziewcząt, ale nikt nie chciał podnieść ręki na tak ważną postać. Dopiero zimą 29.12.1610 r. palatyn Jerzy Thurzo przyłapał ją bezpośrednio na torturowaniu dziewcząt w jej pałacu w Czachticach, dlatego nakazał jej uwięzienie na czachtickim zamku. W tym czasie wszczęto śledztwo i przesłuchano wielu świadków z różnych majątków. Zgodnie z zeznaniami Krwawa Hrabina nieprzerwanie w latach 1575 – 1610 mordowała i torturowała młode dziewczęta, rzekomo zgasila ponad 600 młodych żywotów. Więziona we wnętrzach zamku Czachtice zmarła 21.08.1614 r. Jej córka Anna w 1604 roku wyszła za mąż za Mikołaja (VI) Zrińskiego, a Katarzyna w 1610 roku – za Jerzego Drugeta z Humennego. Paweł po śmierci obojga rodziców w 1620 roku ożenił się z Judytą Révay.

## Alžbeta Bátoriová

## na obrazoch a historických pohľadniciach

Elizabeth Bathory in pictures and historical postcards

Elisabeth Bathory auf Bildern und historischen Postkarten

Báthory Erzsébet képeken és történelmi képeslapokon

Elżbieta Batory na obrazach i dawnych pocztówkach

K osobe Alžbety Bátoriovej sa zachovalo pomerne veľa obrazov, obrázkov a historických pohľadníc. Obrazy možno vidieť najmä na hrade Sárvar v Maďarsku alebo v Trenčianskom múzeu v Draškovičovom kaštieľi a na Obecnom úrade v Čachticiach. Rôzne podoby, grafiky a maľby sa zachovali aj na historických pohľadniciach. V rôznych kolážach bola jej podoba doplnená hlavne obrázkami Čachtického hradu, kostola a obce Čachtice, ale aj hradmi Beckov, Tematín, kaštieľom v Moravanoch, Piešťanmi...

Bola vydaná aj pohľadnica, kde je Alžbeta spolu s beckovským vojvodom Stiborom. Zo všetkých týchto diel na nás dýcha tajomná a príazlivá história...

The person of Elizabeth Bathory was impersonated in quite a lot of paintings, pictures and historical postcards. Pictures can be seen especially in the Sárvar Castle Museum in Hungary or in the Museum and the municipal office in Čachtice. Various images, graphics and paintings have been maintained on historical postcards. In various collages was her image supplemented by mainly pictures of Čachtice Castle, the church and village Čachtice, but also castles Beckov, Tematín, mansion in Moravany, Piešťany...

A postcard was issued, where Elizabeth is together with duke Stibor from Beckov. Of all these works glow on us the mysterious and glamorous history ...

Elizabeth Bathory in pictures and historical postcards

Elisabeth Bathory auf Bildern und historischen Postkarten

Báthory Erzsébet képeken és történelmi képeslapokon

Elzbieta Batory na obrazach i dawnych pocztówkach

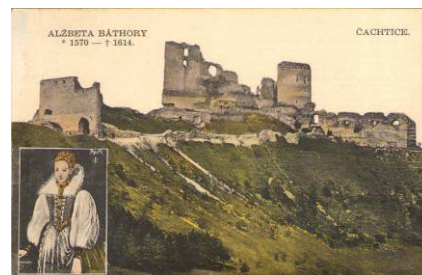


Die Person von Elisabeth Bathory wurde auf ganzer Reihe von Gemälden, Bildern und historischen Postkarten personalisiert. Bilder kann man besonders auf der Burg Sarvar in Ungarn oder im Museum und auf dem Gemeindeamt in Čachtice sehen. Verschiedene Darstellungen, Graphiken und Bilder sind auch auf historischen Postkarten erhalten worden. In verschiedenen Collagen war ihre Darstellung vor allem mit Bildern der Burg Čachtice, der Kirche und des Dorfes Čachtice, oder aber auch mit den Burgen Beckov, Tematín, dem Herrenhause in Moravany, Piešťany ergänzt....

Báthory Erzsébet személyéről megmaradt sok kép, kiskép és történelmi képeslap. A képeket látni lehet főképp Magyarországon, a sárvari váron vagy a múzeumban és a csejtei község hivatalon. A különböző alakjait, grafikus ábrázolásait és festményeit megőrizték a történelmi képeslapok is. A különböző kollázsos ábrái ki vannak egészítve kisképekkel a csejtei várról, templomról, községről, de Beckov és Tematín várairól is, Moravany kastélyról, Pöstyénről...

Eine Postkarte wurde ausgestellt, wo Elizabeth mit dem Herzog von Beckov, dem Stibor, dargestellt ist. Von all diesen Werken atmet auf uns geheimnisvolle und verführerische Geschichte ...

Ki lett adva olyan képeslap, ahol Erzsébet együtt van a Beckov fejedelemmel Stiborral. Ezekről a művekről ránk lehel a titokzatos vonzó történelem...



Zachowało się dość sporo obrazów, wizerunków i dawnych pocztówek poświęconych Elżbiecie Batory. Obrazy można obejrzeć zwłaszcza na zamku Sárvár na Węgrzech oraz w muzeum i w Urzędzie Gminy w Czachticach. Różne formy grafiki i malarstwa zachowały się także na dawnych pocztówkach. W rozmaitych kolażach jej postać uzupełniano najczęściej wizerunkami zamku i kościoła w Czachticach czy samej miejscowości, ale także zamków Beckov, Tematín, pałacu w Moravanach, Pieszczańach itd. Wydano także pocztówkę, na której Elżbietę przedstawiono razem z wojewodą beckowskim Sciborem. Wszystkie te dzieła osnute są tajemniczą i fascynującą historią...

Nyírbátor

Nyírbátor

Nyírbátor

Nyírbátor

## Nyírbátor

V mestečku Nyírbátor sa možno dnes najviac priblížiť a dotknú doby, kedy žila Alžbeta Bátoriová. Rod Bátoriovcov tu cíti na každom kroku. V centre mesta bol obnovený palác hradu, kde sa narodila Alžbeta Bátoriová. Ten vznikol na prelome 14.-15. storočia, v roku 1500 bol prestavaný. V roku 1549 sa spomína ako významný hradný kaštieľ, no v 18. storočí už bol zničený. Zostala z neho iba jedna budova, no v súčasnosti bol celý areál obnovený a nachádza sa v ňom krásne múzeum s panoptikom. Z pôvodného hradu sa zachovali iba unikátne pivnice.

Bátoriovcí dali v mestečku postaviť 2 kostoly. Neďaleko od hradu sa nachádza monumentálny evanjelický kostol sv. Juraja, ktorý využívalo panstvo. Dal ho postaviť Štefan Bátorí – sedmohradský vojvoda. Kedy sa začal stavať nie je známe, spomína sa v roku 1484, dokončený bol v roku 1511. V kostole je možné vidieť niekoľko dračích erbov a krypty rodiny Bátoriovcov. Pred kostolom stojí 32 metrov vysoká drevená zvonica, postavená v roku 1640 transylvánskymi tesármi. Na opačnom konci mesta sa nachádza minoritný kostol s kláštorom. Táto, taktiež monumentálna stavba, slúžila všetkým obyvateľom. Znova ho dal postaviť Štefan Bátorí, zrejme okolo roku 1479. Pri kostole sa nachádza aj múzeum Štefana Bátoriho (Báthori István Múzeum). Popri historickej expozícii si tu možno pozrieť rodokmene ečedskej i somlyóvskej línie Bátoriovcov, ich originálny kamenný erb z roku 1484 z hradu Ečed a unikátnu stallu (chórovú lavicu). Medzi oboma kostolmi sa nachádza krásna promenáda so sochárskymi výtvarmi, ktorá nás prevedie dejinnou cestou Bátoriovského rodu.





The town Nyírbátor is the place, where you can be as close as possible and feel the times, when Elizabeth Bathory used to live. You can feel the Bathory genus at every step here. In the city center the castle palace was renovated, where Elizabeth Bathory was born. He arose at the turn of the 14th to 15th century, in 1500 it was rebuilt. In 1549 it was mentioned as an important castle mansion, but in the 18th century it was destroyed.

It remained only one building, but now the whole area has been renewed and it is here a beautiful museum with waxworks. From the original castle retained only unique cellars. The Bathorys have let built two churches in the town. Near the castle is a monumental evangelistic St. George's Church, which has been used by lords. It was built on behalf of Stephen Bathory - Duke of Transylvania. It is not known, when the church have been started to build, it is mentioned in 1484, it was completed in 1511. In the church can be seen a few dragon coats of arms and the crypt of the Bathory Family. In front of the church is a 32 meters high wooden bell tower, built in 1640 by Transylvanian carpenters. At the opposite end of the town is a minority church with a monastery. This, also a monumental building, used to serve to all residents. Again, it was built by Stephen Bathory, probably around the year 1479. Close to the church is also Museum of Stephen Bathory (Báthori István Museum). In addition to historical exposure can be seen also the family trees of the ecsed and somlyó branches of the Bathorys, heir original stone coat of arms from 1484 from the Ecsed Castle and a unique stall (choir stall). Between the two churches is a beautiful promenade with sculptural creations that take us through the historic route of the Bathory genus.



*In der Stadt Nyírbátor kann man am Nächsten sich den Zeiten anzunähen, in den die Elizabeth Bathory gelebt hatte. Den Bathory Stamm ist an jedem Schritt zu spüren. Im Stadtzentrum wurde der Burgpalast restauriert, wo die Elizabeth Bathory geboren wurde. Er entstand an der Wende des 14. und 15. Jahrhunderts, im Jahr 1500 wurde er umgebaut. Im Jahre 1549 wurde er als ein wichtiges Burgherrenhaus erwähnt, aber schon im 18. Jahrhundert wurde er zerstört.*

*Es blieb nur ein Gebäude, aber in heutigen Zeiten hat man ihn ganz wiederhergestellt und es befindet sich hier ein schönes Museum mit einem Wachsfigurenkabinett. Von der ursprünglichen Burg sind nur einzigartige Keller geblieben.*

*Die Bathorys haben in der Stadt zwei Kirchen bauen lassen. In der Nähe der Burg steht eine monumentale evangelische Kirche des Heiligen Georg, die von der Herrschaft benutzt wurde. Sie wurde von dem Herzog von Siebenbürgen – dem Stephen Bathory gebaut.*

*Es ist nicht klar, wann genau die Arbeiten an dem Bau angefangen sind, sie wird im Jahre 1484 erwähnt und wurde im Jahre 1511 fertiggebaut. In der Kirche sind mehrere Drachenwappen zu sehen und es befinden sich hier auch die Familienkrypten von den Bathorys. Vor der Kirche ist ein 32-Meter hohes Glockenturm aus Holz, der im Jahre 1640 von den siebenbürgerischen Schreiner gebaut worden ist. Am entgegengesetzten Ende der Stadt ist eine Minderheitskirche mit einem Kloster. Dieses, genauso monumentale Gebäude diene allen Einwohner. Auch dies wurde von Stephen Bathory, wahrscheinlich um das Jahr 1479 erbaut. Bei der Kirche befindet sich auch das Museum des Stephen Bathory (Báthori István Museum). Neben der historischen Exposition kann man auch die Stammbäume der Ecsedy- und Somlyolinie der Bathorys, ihren ursprünglichen Steinwappen aus dem Jahre 1484 von der Burg Ecsed und ein einzigartigen Stall (Chorbank) betrachten. Zwischen den beiden Kirchen ist eine schöne Promenade mit skulpturalen Kreationen, die uns durch den historischen Weg des Bathory Stammes führt.*





Nyírbátor városkában lehet ma legjobban megközelíteni és megérinteni azt az időt, amelyben Báthory Erzsébet élt. A Báthory családot érezni itt minden lépésen. A város közepén helyreállították a vár palotáját, ahol Báthory Erzsébet született. Ez a 14.-15. századfordulóján keletkezett, 1500-ban át lett építve. 1549-ben mind nevezetes várkastélyt emlegetik, viszont a 18. században már tönkrement.

Csak egy épület maradt belőle, jelenleg az egész terep fel lett újítva, szép múzeum panoptikummal. Az eredeti várból csak a pincék maradtak meg. Báthoryak a városban felépítettek két templomot. Nem messze a vártól szent György monumentális evangélikus temploma van, amelyet az uraság használt. Báthory István – erdélyi fejedelem építette. Nem ismeretes, mikor kezdtek építeni, 1484 évet emlegetik, befejezve 1511-ben volt. A templomba néhány sárkány címer és Báthory család kripták láthatók. A templom előtt 32 méter magas fa harangláb áll, amelyet erdélyi ácsok készítettek. A város ellenkező végén áll a kissebbségi templom kolostorral.

Ez szintén monumentális építkezés, mely az egész lakosságnak szolgált. Ezt is Báthory István építette, 1479 év körül. A templomnál Báthory István Múzeum van. A historikus expozíció mellett itt látni lehet az ecsedi és somlyói Báthory vonalak családrait, az ő originális kő címerüket 1484-ből az ecsedi várról és unikum - kórusi padot. A két templom között gyönyörű sétány van, szobrászati alkotásokkal, melyek minket átvezetnek a Báthory család történelmi útján.

W miasteczku Nyírbátor można dziś najbardziej przybliżyć się, niemal dotknąć czasów, w których żyła Elżbieta Batory. Ród Batorych obecny jest tu na każdym kroku. W centrum miasta zrekonstruowano pałac zamkowy, w którym urodziła się Elżbieta Batory. Został wzniesiony na przełomie XIV i XV wieku, w 1500 roku został przebudowany. W 1549 roku wspomniany jest jako ważny dwór obronny, ale w XVIII wieku był już zrujnowany. Pozostał po nim tylko jeden budynek, ale obecnie cały teren jest już odrestaurowany i znajduje się tu ciekawe muzeum z panoptikum. Z pierwotnego zamku zachowały się tylko unikalne piwnice.

Ród Batorych ufundował w miasteczku 2 kościoły. Niedaleko zamku znajduje się monumentalny kościół ewangelicki św. Jerzego, który był wykorzystywany przez szlachtę. Został ufundowany przez Stefana Batorego – wojewodę siedmiogrodzkiego.

Nieznana jest data rozpoczęcia jego budowy, wspomina się o tym w 1484 roku, natomiast zakończenie budowy datowane jest na 1511 rok. W kościele można obejrzeć kilka smoczycy herbów i krypty rodziny Batorych. Przed świątynią stoi 32-metrowa drewniana dzwonnica, wzniesiona w 1640 roku przez cieśli z Transylwanii. Na przeciwnym końcu miasta znajduje się kościół franciszkanów z klasztorem. Ta równie imponująca budowla służyła wszystkim mieszkańcom. Tak samo ufundował ją Stefan Batory, najprawdopodobniej około 1479 roku. Przy kościele znajduje się również muzeum Stefana Batorego (Báthori István Múzeum). Poza wystawą poświęconą historii można tu obejrzeć drzewa genealogiczne Batorych z linii Ecsed i Somlyó, oryginalny kamienny herb rodziny z 1484 roku z zamku Ecsed oraz wyjątkową stalę. Obydwie świątynie łączy przepiękna promenada z rzeźbami, która wiedzie nas przez historię rodu Batorych.



## Svadba

## Alžbety Bátoriovej a Františka Nádašdyho

Wedding of Elizabeth Bathory and Francis Nádasdy

Hochzeit von Elisabeth Bathory und Franz Nádasdy

Báthory Erzsébet és Nádasdy Ferenc esküvője

Ślub Elżbiety batory i Franciszka Nádasdiego

František Nádašdy a Alžbeta Bátoriová uzavreli manželstvo vo Vranove 8. mája 1575, teda na tom istom mieste, kde sa pred 2 rokmi zasnúbili. Kópiu svadobného oznámenia si možno pozrieť v Múzeu v Draškovičovom kaštieli v Čachticiach. Manželia boli rôzneho vierovyznania. František si ponechal evanjelické a Alžbeta bola protestantka. Na pompéznej svadbe sa zúčastnilo 4500 hostí. Pozvali aj cisára Maximiliána, no ten sa dal zastúpiť. Ako dar mladomanželom poslal cisár pozlátený krčah za 200, cisárovná pozlátenú čašu za 100 a vojvoda Rudolf čašu za 150 zlatých. O svadbe sa nezachovali bližšie podrobnosti.

Vranovské panstvo patrilo Bátoriovcom od roku 1524. Rozdelili ho na menšie panstvá, ktorých strediskami sa stali hrady Čičva, Vranov a Skrabské. Z toho je zrejmé, že svadobčania sa museli zdržiavať na viacerých majetkoch, určite sa čas svadby odohrala aj na hrade Čičva, hostia boli možno ubytovaní aj na hradoch Brekov, Jasenov, či v Humennom. Z Vranovského hradu sa dodnes zachovala iba rytina. Na mieste kde stál, je dnes gymnázium. Alžbetu Bátoriovú pripomína malá expozícia vo Vranovskom múzeu. Hrad Čičva nad obcou Sedliská, ktorý Alžbete patrilo, je dnes malebnou zrúcaninou.

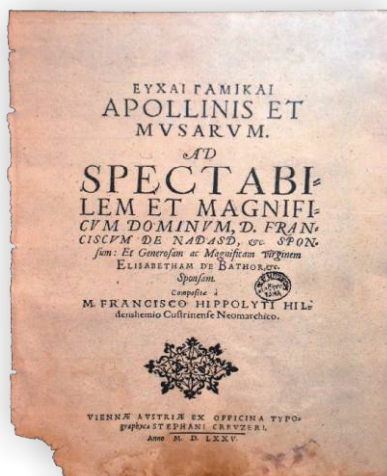


Wedding of Elizabeth Bathory and Francis Nádasdy

Hochzeit von Elisabeth Bathory und Franz Nádasdy

Báthory Erzsébet és Nádasdy Ferenc esküvője

Ślub Elżbiety batory i Franciszka Nádasdiego



Francis Nádasdy and Elizabeth Bathory have got married in Vranov on 8.5.1575, therefore at the same place where they have got engaged 2 years ago. A copy of the wedding announcement can be seen at the Museum in Draškovič Manor in Čachtice. Bride and groom were of different kind of religions. Francis kept the evangelic religion and Elizabeth was a protestant religion. At the pompous wedding were 4500 guests. The Emperor Maximilian was also invited, but he attended in representation. As a gift to the newlyweds The Emperor has sent a gold pitcher value 200, The Empress gifted a gilded goblet of fire value 100, and The Duke Rudolf gifted goblet of fire value 150 gold coins.

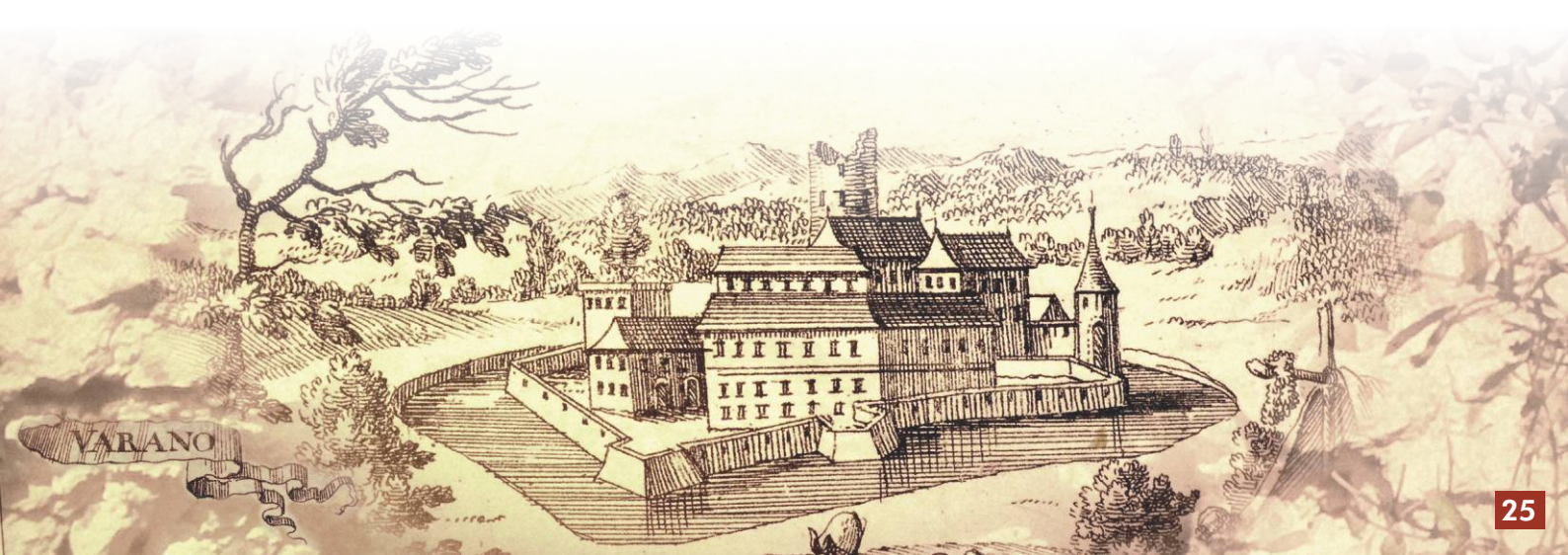
The wedding was not retained for further details. The Vranov estate belonged the Bathorys since 1524. They have divided it into smaller dominions, centurms of which have become the castles Čičva, Vranov and Skrabské. It is obvious that the wedding guests had to reside on multiple estates, certainly part of the wedding took place at the castle Čičva, guests were probably also accommodated at the castles Brekov, Jasenov or Humenné. From Vranov Castle has been preserved only an engraving. At the place, where it stood, is today a high school. Elizabeth Bathory is dedicated a small exposition in the Museum of Vranov. Čičva (Csicsva) Castle above the village called Sedliská, which belonged to Elizabeth, is now a picturesque ruin.

Franz Nádasdy und Elisabeth Bathory heirateten in Vranov am 8.5.1575, also am gleichen Ort, wo sie sich vor 2 Jahren verlobt haben. Die Kopie der Hochzeitsanzeige kann im Museum des Draškovič Herrenhauses in Čachtice angesehen werden. Die Ehegatten waren unterschiedlicher Glaubensrichtungen. Franz hielt die evangelische Religion auf und Elisabeth war Protestantin. Auf der pompösen Hochzeit waren 4500 Gäste. Der Kaiser Maximilian ist auch eingeladen worden, er hatte aber Vertretung geschickt. Als Geschenk für das Brautpaar hat der Kaiser vergoldeten Krug 200 Goldmünzen wert, die Kaiserin vergoldeten Feuerkelch 100 Goldmünzen wert und der Herzog Rudolf einen Feuerkelch 150 Goldmünzen wert geschickt. Keine weiteren Details sind von der Hochzeit erhalten geblieben.

Das Vranov Anwesen gehörte seit 1524 dem Bathory Stamm. Sie haben es in kleinere Bezirke aufgeteilt, deren Zentren sind die Burge Čičva, Vranov und Skrabské geworden. Es ist offensichtlich, dass die Hochzeitsgäste auf mehreren Ständen sich befinden mussten, sicherlich fand die Hochzeit auch auf der Burg Čičva statt und die Gäste wurden untergebracht auch an den Burgen Brekov, Jasenov oder in Humenné. Von der Burg Vranov ist bis heute nur eine Gravur beibehalten, an der Stelle wo sie stand ist heute ein Gymnasium. Elisabeth Bathory ist eine kleine Exposition im Museum in Vranov gewidmet. Burg Čičva (Csicsva) oberhalb des Dorfes Sedliská, die der Elisabeth gehörte, ist jetzt eine malerische Ruine.

Nádasdy Ferenc és Báthory Erzsébet házasságkötése 1575.5.8-án történt Vranovon, tehát ugyan azon a helyen, ahol két évvel azelőtt az eljegyzésük volt. Az esküvői értesítésnek a másolatát láthatjuk a Draskovics kastélyban Csejtén. A házaspárnak különböző hitvallása volt. Ferenc meghagyta az evangélikust és Erzsébet protestáns volt. A pompás esküvőn 4500 vendég vett részt. Meghívták a Maximilián császárt is, de helyettesítette magát. A fiatal házasoknak ajándékuul küldtek aranyozott korsót 200 aranyért, a császárnő aranyozott poharat 100 és Rudolf herceg szintén aranyozott kelyhet 150 aranyért. Az esküvőről nincsenek megővva közelebbi részletek.

A Vranov uradalom 1524-ől Báthoryaknak tartozott. Több kisseb uraságokra osztották, amelyek központjai Csicsva, Vranov és Skrabské volt. Nyilván, hogy a násznép több birtokon tartózkodott, biztosan az esküvő egy része a Csicsva váron játszódtott le, vendégek a Brekov és Jasenov várain meg Humennében voltak elszállásolva. A Vranov várról csak metszet maradt, azon a helyen ahol a vár állt, most gimnázium van. Báthory Erzsébetet visszaidézi egy kis expozíció a Vranovi múzeumban. Csicsva vára, Sedliská község felett, ami Erzsébetnek tartozott, ma csak festői rom.



Wedding of Elizabeth Bathory and Francis Nádasdy

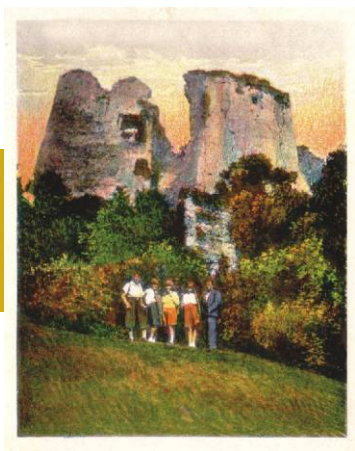
Hochzeit von Elisabeth Bathory und Franz Nádasdy

Báthory Erzsébet és Nádasdy Ferenc esküvője

Ślub Elżbiety batory i Franciszka Nádasdiego

Franciszek Nádasdy i Elżbieta Batory wstąpili w związek małżeński 8 maja 1575 roku we Vranovie, czyli w tym samym miejscu, gdzie 2 lata wcześniej zaręczyli się. Kopię ogłoszenia o ich ślubie można obejrzeć w muzeum w pałacu Draškoviczów w Czachticach. Małżonkowie byli różnego wyznania. Franciszek pozostał ewangelikiem, a Elżbieta – protestantką. W wielkich uroczystościach ślubnych wzięło udział 4500 gości. Zaproszono nawet cesarza Maksymiliana, ale przysłał on swojego zastępcę. W darze dla nowożeńców cesarz przesał połacany dzban za 200 złotych, cesarzowa – złotony kielich za 100 złotych, a wojewoda Rudolf – kielich za 150 złotych. Nie zachowały się bliższe szczegóły dotyczące ślubu.

Majątek Vranov należał do rodu Batorych od 1524 roku. Został podzielony na mniejsze części, których ośrodkami stały się zamki Čičva, Vranov i Skrabské. Wynika z tego, że goście weselni musieli przebywać w wielu miejscach, na pewno część ślubu odbyła się także na zamku Čičva, goście prawdopodobnie mieszkali także na zamkach Brekov, Jasenov czy Humenné. Z zamku Vranov do dziś zachowała się tylko rycina, w miejscu, gdzie niegdyś stał, dziś znajduje się liceum. Elżbietę Batory przypomina mała ekspozycja w Muzeum we Vranovie. Zamek Čičva (Csicsva) położony nad miejscowością Sedliská, należący kiedyś do Elżbiety, dziś jest malowniczą ruiną.



Francis II. Nádasdy

Franz II. Nádasdy

Nádasdy II. Ferenc

Franciszek II. Nádasdy

## František II. Nádašdy

Manželom Alžbety Bátoriovej bol František Nádašdy. Narodil sa 6.10.1555 v Sárvári. Vplyvný a bohatí rodičia – palatín Tomáš Nádašdy a Uršula Kanižajová, ktorým sa narodil po 20 rokoch manželstva, mu zaručili postavenie a rozsiahle majetky.

Keď mal 7 rokov, zomrel mu otec. Ako 12 ročný bol odoslaný na panovníkov dvor. Tu sa stretol s viacerými chlapcami – budúci významnými osobnosťami, ktoré neskôr určovali dejiny Uhorska. Ako 19 ročný sa oženil s Alžbetou Bátoriovou. Vo veku 23 rokov bol už radcom panovníka a stal sa hlavným veliteľom uhorských vojsk. Bol mohutným chlapcom, väčšinu života strávil na vojenských výpravách. Napriek tomu mal s manželkou 5 detí. Ako vojak bol surovým človekom, ktorého sa báli aj Turci. Volali ho Čierny beg. Po boji vraj tancoval s mŕtvolami zabitých Turkov a ich hlavy vyhadzoval vysoko do vzduchu. Prvýkrát sa ako samostatný veliteľ vyznamenal v boji proti Turkom v roku 1584 na Sihoti a pri Rábe. Spolu s Mikulášom Pálfiom sa stal hlavným strašiakom Turkov. V roku 1586 obsadil Kopáň, v nasledujúcich rokoch sa vyznamenal pri obrane línie stredoslovenských banských miest, Zadunajska, pri Rábe, Ostrihome, útoku na Parkán (Štúrovo), dobytí Taty, pohyboval sa pri Pápe a v Novohrade. V roku 1598 sa stal hlavným veliteľom Zadunajských vojsk. Spolu s Pálfiom rozprášili Turkov pri Sečanoch, v roku 1600 bojuje proti Turkom pri Kaniži a pri Stolíčnom Belehrade. V roku 1602 sa v čele Zadunajských vojsk zúčastní obsadenia Pešti a obliehania Budína. Vojenský život a zranenia sa pričínili o podlomenie jeho zdravia a tak 1604 v Sárvári zomiera.

Deň pred smrťou píše list Jurajovi Turzovi, aby sa mu postaral o rodinu. Významné vojenské bitky Františka II. Nádašdyho dal zobraziť jeho vnuk František III. do malieb vo veľkej sále Sárvárskeho hradu, aby sa jeho hrdinstvá zachovali pre rod i ďalšie generácie. Zhotovil ich v roku 1653 Hans Rudolf Miller.



The husband of Elizabeth Bathory was Francis Nádasdy. He was born on 6.10.1555 in Sárvár. The influential and rich parents - Palatine Thomas Nádasdy and Ursula Kanizsay, to whom he was born after 20 years of marriage, guaranteed him the position and large estates.

When he was 7, his father died. At the age of 12 years old, he was sent to the court of The Emperor. Here he has met with several boys - future important figures, which later have determined the history of Hungary. At the age of 19 years old, he has got married to Elizabeth Bathory. At the age of 23 he was already the counselor of the ruler and became the commander of Hungarian troops. He was a huge guy, he spent most of his life in military expeditions. Yet with his wife, he had five children. As a soldier, he was a brutal man, who feared the Turks. They called him Black beg. After the battle reportedly he used to dance with corpses of the killed Turks and he used to throw their heads high in the air.



For the first time as an independent commander he distinguished himself in battle against the Turks in 1584 at Sziget and nearby Ráb. Along with Nicholas Palffy he became the scarecrow for the Turks. In 1586 they conquered Koppány, in the coming years he distinguished himself in the defense line of the Central Slovakian mining towns, of Transdanubia, near Ráb, Esztergom, attack on Parkán (Štúrovo), conquest of Tata, he used to move at Papa and in Novohrad. In 1598 he became the main commander of troops of Transdanubia. Along with Palffy they have won against the Turks nearby Sečany, in 1600 he fought against the Turks at Kanizsa and at the Székesfehérvár. In 1602 as the head of Transdanubia military troops he took part at the occupancy of Buda and Pest. His military life and injuries undermined his health, and so in 1604 he is dying in Sárvár.

The day before his death he is writing a letter to George Thurzo to take care of his family. Significant military battles of Francis his grandson Francis III. Nádasdy has viewed at paintings in the great hall of the Sárvár Castle to keep his heroism preserved for future generations and genus. They were made in 1653 by Hans Rudolf Miller.

*Der Ehemann von Elisabeth Bathory war der Franz II. Nádasdy. Er wurde am 6.10.1555 in Sárvár geboren.*

*Einflussreiche und wohlhabende Eltern - Pfalzgraf Tomas Nádasdy und Ursula Kanizsay, denen er erst nach 20 Jahren der Ehe geboren wurde, garantierten ihm seine Position und Großgrundbesitz.*

*Als er 7 Jahre alt war, starb sein Vater. Als 12-jähriger wurde er an den kaiserlichen Hof geschickt. Hier traf er mehrere Jungs - die künftigen wichtige Figuren in der Geschichte der Ungarn gewesen sind.*

*Als er 19 Jahre alt war, heiratete er Elisabeth Bathory. Im Alter von 23 war er bereits der Berater des Herrschers und er wurde zum Hauptkommandeur der ungarischen Truppen.*

*Er war ein großer Kerl, fast sein ganzes Leben verbrachte er auf den militärischen Expeditionen. Dennoch hatte er mit seiner Frau fünf Kinder. Als Soldat war er ein brutaler Mann, den die Türken befürchteten. Sie nannten ihn der Schwarzer Beg.*

*Nach der Schlacht tanzte er angeblich mit den Leichen von den Türken, die er getötet hat und er dann noch ihre Köpfe hoch in die Luft geworfen hat.*

*Zum ersten Mal als eigenständiger Kommandant zeichnete er sich in der Schlacht gegen die Türken im Jahre 1584 in der Nähe von Sziget und bei Raab aus. Zusammen mit Nicholas Palffy wurde er zum Hauptkopanz der Türken.*

*Im Jahre 1586 eroberte er Koppány, in den kommenden Jahren zeichnete er sich in der Verteidigungslinie der slowakischen Zentralbergstädte, von Transdanubien, in der Nähe von Raab, Esztergom, beim Angriff auf Parkán (Štúrovo), bei der Eroberung von Tata aus, er bewegte sich bei Papa und in Novohrad. Im Jahre 1598 wurde er zum Hauptkommandeur der Truppen von Transdanubien.*

*Zusammen mit Palffy zerstörten sie die Türken bei Sečany, im Jahr 1600 kämpft er gegen die Türken bei Kanizsa und beim Székesfehérvár.*

*Im Jahre 1602 leitete der die Transdanubischen Truppen bei der Besatzung und Belagerung von Buda und Pest. Sein Militärleben führte zur Schädigung seiner Gesundheit und er stirbt im Jahre 1604 in Sárvár.*

*Einen Tag vor seinem Tod schreibt er dem Georg Thurzo, um bietet ihn, sich um seine Familie zu kümmern. Bedeutende militärische Schlachten von Franz II. Nádasdy hat sein Enkel Franz der III. in Gemälden in der großen Halle der Burg Sárvár visualisiert, um sein Heldentum für zukünftige Generationen und den Stamm zu erhalten. Hans Rudolf Miller hatte er sie im Jahre 1653 angefertigt.*



Báthory Erzsébet férje Nádasdy Ferenc volt. 1555.10.6-ban Sárváron született. Tekintélyes és gazdag szülei - Nádasdy Tamás nádor és Kanizsai Orsolya, melyeknek 20 évi házasság után született, biztosították neki a jó pozíciót és terjedelmes vagyont.

Hétéves korában meghalt az apja. Mind 12 évest elküldték az uradalmi udvarhoz. Itt találkozott több fiúval - jövő jelentős személyiségekkel, melyek később meghatározták a magyar történelmet. Mind 19 éves megnősült Báthory Erzsébettel. 23 éves korában már udvari tanácsos volt és a magyar hadsereg főparancsnoka lett. Hatalmas férfi volt, az élete nagyobb részét hadjáratokon töltötte. Ennek ellenére a feleségével 5 gyermekük volt. Mind katona, goromba ember volt, amelytől a törökök is féltek. Fekete bégnek hívták. A harc után, állítólag a megölt Törökök holttesteivel táncolt és azok fejait a levegőbe dobálta. Mind önálló vezér kitüntette magát a Török elleni harcban 1584-ben Sihoton és Ráb (Győr) mellett.



Mężem Elżbiety Batory był Franciszek Nádasdy. Urodził się 06.10.1555 r. w Sárvár. Wpływowi i bogaci rodzice – palatyn Tomasz Nádasdy i Urszula Kanizsaj, którym urodził się po 20 latach małżeństwa, zagwarantowali mu dobrą pozycję społeczną i rozległe majątki.

Kiedy miał 7 lat, zmarł jego ojciec. Jako 12-latek został wysłany na dwór władcy. Tu spotkał się z wieloma chłopcami – przyszłymi ważnymi postaciami, które później wyznaczały bieg dziejów Węgier. Jako 19-latek ożenił się z Elżbietą Batory. W wieku 23 lat był już doradcą władcy i został głównym dowodzącym wojsk węgierskich. Był silnym mężczyzną, większość życia spędził na wyprawach wojennych. Mimo to miał z żoną 5 dzieci. Jako żołnierz był okrutny, bali się go nawet Turcy. Nazywano go Czarnym Begiem. Po bitwie podobno tańczył ze zwłokami zabitych Turków, a ich głowy rzucał wysoko do góry. Po raz pierwszy jako samodzielny dowódca odznaczył się w walce przeciwko Turkom w 1584 roku w Szigetvárze i pod Jawarynem (Győr).

Pálffy Miklóssal együtt a legnagyobb ijesztői voltak a Törököknek. 1586-ban elfoglalta Koppányt, a következő években kiemelkedett a középszlovák bányász városok, Dunántúl és a Rábavidék védelménél, Esztergomnál, Párkányi ostromnál, a Tátra meghódításánál, Pápán és Újváron. 1598-ban a Dunántúli hadsereg vezére lett.

Pálffyval együtt szétverte Szécsénynél a Törököket, 1600-ban Kanizsánál és a megyei Székesfehérvárnál harcolt a Törökök ellen. 1602-ben a dunántúli hadsereg élén részt vett a Pest elfoglalásánál és Buda ostrománál. A katonai élet és a sebesültségei okozták az egészsége megtörését, és 1604-ben Sárváron meghalt.

Egy nappal a halála előtt levelet írt Thurzó Györgynek, amibe kéri, hogy gondoskodjon a családjáról. Nádasdy Ferenc jelentős hadi ütközetait az unokája III. Ferenc ábrázoltatta festményeken a Sárvári vár nagytermében, hogy a vitéségei meg legyenek őrizve a család további generációjának. Hans Rudolf Miller készítette őket 1663-ban.

Razem z Mikołajem Pálffym stał się głównym postrachem Turków. W 1586 roku zajął Koppány, w kolejnych latach odznaczył się przy obronie linii środkowosłowackich miast górniczych, Kraju Zadunajskiego, w bojach pod Jawarynem, Ostrzyhomiem, w ataku na Parkán (Stúrovo), zdobyciu Táty, walczył także pod Pápą i w Nógradzie. W 1598 roku został głównym dowódcą wojsk zadunajskich. Wspólnie z Pálffym rozbił Turków pod Szécsény, w 1600 roku walczył przeciwko Turkom pod Kanizsą i Białogrodem Stołecznym (Székesfehérvár). W 1602 roku na czele wojsk zadunajskich wziął udział w zajęciu Pesztu i oblężeniu Budy. Wojskowy żywot i odniesione obrażenia nadwątlily jego zdrowie, a w 1604 roku zmarł w Sárvár.

Dzień przed śmiercią napisał list do Jerzego Thurzo, aby ten zadbał o jego rodzinę. Namalowanie ważnych bitew toczonych podczas wojen przez Franciszka Nádasdy w wielkiej sali zamku Sárvár zlecił jego wnuk Franciszek III, aby bohaterские czyny jego przodka pozostały w pamięci rodu i przyszłych pokoleń. W 1663 roku sceny te namalował Hans Rudolf Miller.

## Majetky

## Alžbety Bátoriovej a Františka Nádašdyho

Properties of Elizabeth Bathory and Francis II. Nádasdy

Das Vermögen von Elisabeth Bathory und Franz II. Nádasdy

Báthory Erzsébet és Nádasdy Ferenc birtoka

Majątki Elżbiety Batory i Franciszka Nádasdyego

Svadbou dvoch prominentných zástupcov významných šľachtických rodov vzniklo obrovské majetkové impérium. V čase svadby boli Bátoriovcí najbohatším šľachtickým rodom v Uhorsku, boli bohatší než kráľ. Patrilo im 4299 usadlostí v 19 panstvách. Nádašdyovci boli 8. najbohatším rodom s 888,5 usadlos ami.

Nádašdyovským majetkom bol Keresztúr (Keresztúr, Deutschkreutz) a Köszeg. Uršula Kanižajová vnesla ako veno do manželstva hradné panstvo Sárvár, Kapuvár, Léku (Lockenhaus), Kanižu (Nagykanizsa), Csökakö, Csepreg, Egervár, Velika, Sjeničak, výmenou za Kanižu získala v roku 1569 Čachtice, patrila jej aj Beckov. Alžbeta Bátoriová vnesla do manželstva hrady Ecsed, Füzér, Buják, Vranov, Čičvu a Fagaraš, v roku 1605 získala aj čas hradu Devín. Manželom patrili ešte paláce vo Viedni a Bratislave a mali menší kaštieľ v Pieš anoch.

Properties of Elizabeth Bathory and Francis II. Nádasdy

Das Vermögen von Elisabeth Bathory und Franz II. Nádasdy

Báthory Erzsébet és Nádasdy Ferenc birtoka

Majätki Elzbiety Batory i Franciszka Nádasdyego

With the marriage of two prominent representatives of important noble genus has been created a huge property empire. At the time of the wedding the Bathorys were the richest noble genus in Hungary, they were richer than a The King. It has belonged to them 4299 settlements in 19 estates. The Nádasdys have been the 8th richest genus with 888.5 settlements.

To the Nádasdys have belonged Keresztúr (Deutschkreutz) and Kőszeg. Ursula Kanizsay has brought into the marriage a dowry in the form of castle estates Sárvár, Kapuvár, Léka (Lockenhaus), Kanizsa (Nagykanizsa), Csókakő, Csepreg, Egervár, Velika, Sjeničak, in exchange for Kanizsa she has acquired in 1569 Čachtice, Beckov Castle has belonged to her, too. Elizabeth Bathory has brought into the marriage castles Ecsed, Füzér, Buják, Vranov, Csicsva and Fagaras, in 1605 she has acquired a part of the Devin Castle, too. To the married couple also have belonged palaces in Vienna and Bratislava and they have had a small mansion house in Piešťany.

Mit der Hochzeit von zwei prominenten Vertretern wichtiger Adelsfamilien hatte eine riesige Vermögensimperium entstanden. Zum Zeitpunkt der Hochzeit waren die Bathorys das reichste Adelsstamm in Ungarn, sie waren reicher als der König. Es hatte ihnen 4299 Anwesen in 19 Gutbesitzen gehört. Die Nádasdys waren der achtreichste Stamm mit 888,5 Anwesen.

Zum Vermögen der Nádasdys hatten Deutschkreutz und Kőszeg gehört. Ursula Kanizsay hatte in die Ehe die Burggüter von Sárvár, Kapuvár, Lockenhaus, Kanizsa, Csókakő, Csepreg, Egervár, Velika, Sjeničak als Mitgabe mitgebracht, im Austausch für Kanizsa hatte sie im Jahre 1569 Čachtice erworben, es hatte ihr auch die Burg Beckov gehört. Elisabeth Bathory hatte in die Ehe die Burgen Ecsed, Füzér, Buják, Vranov, Csicsva und Fagaras mitgebracht, im Jahr 1605 hatte sie noch einen Teil der Burg Devin erworben. Dem Ehepaar hatten noch in Wien und Bratislava Paläste gehört und sie hatten ein kleines Herrenhaus in Piešťany.

A nevezetes nemes házak két prominens képviselő esküvőjével, létre jött egy óriási birtok impérium. Az esküvő idejében, Báthoryak a leggazdagabb nemes ház volt Magyarországon, gazdagabbak voltak, mind a király. Nekik tartozott 4299 település 19 uradalomban. A Nádasdyak voltak a nyolcadik leggazdagabb ház, 888,5 településsel.

A Nádasdy birtokhoz tartozott Keresztúr, (Deutschkreutz) és Kőszeg. Kanizsai Orsolya hozomány a házasságba, Sárvár, Kapuvár, Léka (Lockenhaus), Kanizsa (Nagykanizsa), Csókakő, Csepreg, Egervár, Velika és Sjenicsak vár uradalmak voltak. A Kanizsa csere megszerezte 1569-ben Csejtét, neki tartozott a Beckov is. Báthory Erzsébet a házasságba hozta Ecsed, Füzér, Buják, Vranov, Csicsva és Fagaras várakat, 1605-ben övé lett a Devin vár része is. A házaspárnak tartoztak még Bécsben és Pozsonyban paloták és kisebb kastélyuk volt Pöstyénben.

Poprzez małżeństwo dwóch najważniejszych przedstawicieli znamienitych rodów szlacheckich powstał olbrzymi majątek. W czasie śluburód Batorych był najbogatszym rodem szlacheckim na Węgrzech, posiadał więcej dóbr niż sam król. Należało do niego 4299 osad w 19 majątkach. Ród Nádasdych zajmował 8. miejsce wśród najbogatszych rodów posiadając 888,5 osady.

Do Nádasdych należał Kerestúr i Kőszeg. Urszula Kanizsay jako wiano wniosła do małżeństwa majątki Sárvár, Kapuvár, Lockenhaus, Nagykanizsa, Csókakő, Csepreg, Egervár, Velika, Sjeničak, w zamian za Kanizsę uzyskała w 1569 roku Čachtice, należał do niej także Beckov. Elzbieta Batory wniosła do małżeństwa zamki Ecsed, Füzér, Buják, Vranov, Čičva i Fogaras, w 1605 roku otrzymała także część zamku Devin. Małżonkowie mieli jeszcze pałace w Wiedniu i Bratysławie oraz mniejszy kasztel w Piešťanach.

Sárvár Castle

Burg Sárvár

Sárvár vára

Zamek Sárvár



## Hrad Sárvár

Hrad Sárvár bol dôležitým miestom uhorskej histórie. V čase tureckej expanzie, po dobytí hlavného mesta Uhorska Budína v roku 1541 sa stal jedným z najvýznamnejších centier krajiny v boji proti Turkom, ale aj kultúrnym a duchovným sídlom. Bol sídlom palatína. Nádašdyovci podporovali kultúru, na hrade bola tlačiareň.

Postavený bol v druhej polovici 13. storočia, postavil ho rod Kőszegi. V 15. storočí prešiel do majetku Kanižajovcov a po svadbe Tomáša Nádašdyho s Uršulou Kanižajovou v roku 1535 do majetku Nádašdyovcov. Tým patrili 150 rokov. Narodil sa tu, dlho žil a aj zomrel tu manžel Alžbety Bátoriovej František II. Nádašdy. Odtiaľto vyrážal ako úspešný veliteľ do mnohých bitiek proti Turkom. Scény z jeho víťazných bitiek si možno dnes prezrie na unikátnych freskách zdobiacich veľkú zámockú sálu. Na hrade strávila veľa času i Alžbeta Bátoriová, i tu sa neslávne preslávila mučením svojich obetí. Práve František a po jeho smrti Alžbeta prestavali v rokoch 1560 – 1615 Sárvársky vodný hrad na moderné renesančné sídlo.

Dnes v zámku sídli krásne Nádasdy Ferenc Múzeum. V expozíciách si možno okrem iného pozrie obrazy rodičov Františka II. Nádašdyho, jeho spolu s manželkou Alžbetou a ich syna Pavla s manželkou. Takisto je tu viacero dokumentov viažúcich sa k tureckým bojom v tom čase, majetkom a hradom, ktoré patrili rodu, ale aj k následnému daniu v stavovských povstaníach. Novo sprístupnená je aj hradná veža a podzemie, k najväčším exponátom patria originálne Nádašdyovské hodiny.





The Sárvár Castle was an important place of Hungarian history. At the time of Turkish expansion after the conquest of the capital of Hungary Buda in 1541 it became one of the most important centers of the country in the fight against the Turks, but also a cultural and spiritual seat. It was the seat of Palatine. The Nádasdys used to promote culture, in the castle was also typography.

The castle was built in the second half of the 13th century, it was built by Kőszegi genus. In the 15th century the property passed to Kanizsays and after the wedding of Thomas Nádasdy with Ursula Kanizsay in 1535 it became the property of Nádasdys. They have owned it for 150 years. The husband of Elizabeth Bathory - Francis II. Nádasdy was born here, he long have lived here and also has died here. From this place he used to start his battles against the Turks as a successful commander against the Turks. Scenes of his victorious battles can be seen now in the unique frescoes, which adorn the huge castle-hall. Elizabeth Bathory also used to spend a lot of time in the castle and also here she used to torture her victims. Francis and after his death the Elizabeth have rebuild in the years 1560 - 1615 the Sárvár Water Castle to a modern renaissance residence.

Today is in the castle a beautiful Nádasdy Ferenc Museum, in the exhibition, among others, you can see the paintings of Francis II. Nádasdy's parents, him with his wife Elizabeth and their son Paul with his wife. Also, there are a number of documents from the Turkish fightings from those times, estates and castles that belonged to the genus, but also further events in the uprisings. Now is also open the castle tower and underground, the most precious exhibits include the original Nádasdy watch.



*Die Burg Sárvár ist ein wichtiger Ort der ungarischen Geschichte gewesen. Zu der Zeit der türkischen Expansion nach der Eroberung der Hauptstadt von Ungarn Buda im Jahre 1541 wurde sie zu einem der wichtigsten Zentren im Land im Kampf gegen die Türken, aber auch kultureller und spiritueller Sitz. Der Pfalzgraf hatte seinen Sitz hier. Die Nádasdys haben Kultur gefördert, auf der Burg ist auch eine Druckerei gewesen.*

*Die Burg wurde in der zweiten Hälfte des 13. Jahrhunderts von dem Stamm Kőszegi erbaut. Im 15. Jahrhundert ist die Burg Kanizsays Eigentum geworden und nach der Hochzeit des Tomas Nádasdy mit Ursula Kanizsay in 1535 ist es dann Nadasdys Eigentum geworden. Denen gehörte sie 150 Jahre. Der Ehemann von Elisabeth Bathory - Franz II. Nádasdy wurde hier geboren, hatte lange gelebt und ist hier gestorben. Von hier hat er als erfolgreicher Kommandant in viele Schlachten gegen die Türken sein Zug angefangen. Szenen aus seinen erfolgreichen Schlachten kann man sich an den einzigartigen Fresken anschauen, die den großen Schlosssaal schmücken. In der Burg hatte viel Zeit auch Elisabeth Bathory verbracht, auch hier hatte sie ihre Opfer gefoltert. Es ist Franz und kurz nach seinem Tod die Elisabeth gewesen, die in den Jahren 1560 - 1615 die Wasserburg Sárvár zu einer modernen Renaissance Residenz umgebaut hatten.*

*Heute ist hier eine schöne Nádasdy Ferenc Museum, wo man sich in den Ausstellungen, unter anderem, die Gemälden von Franz Nádasdys Eltern, ihm mit seiner Frau Elisabeth und seinem Sohn Paul mit seiner Frau anschauen kann. Es gibt hier eine Reihe von Dokumenten, die mit den türkischen Kämpfen verbunden sind, dem Eigentum und Burgen, die dem Stamm gehörten, sondern auch mit späteren Ereignissen in den Aufständen. Neu eröffnet ist der Schlossturm und die unterirdischen Räumlichkeiten, zu den wertvollsten Exponaten gehört das Original der Nádasdy Uhr.*

A Sárvár fontos helye a magyar történelemnek. Török expanzió idejében a Buda, magyar főváros meghódítása után 1541-ben, nem csak az egyik leg nevezetesebb központja az országnak a Törökök elleni harcokban, de kulturális, szellemi és nádor székhely is lett. Nádasdyk támogatták a kultúrát, a várban nyomda is volt.

A várat 13. század második felében építette a Kőszegi család. A 15. században átment a Kanizsai birtokba, és a Nádasdy Tamás esküvője után Kanizsai Orsolyával, 1535-ben a Nádasdy birtokba is. Ezeknek tartozott a vár 150 éven át. Itt született, soká élt és meg is halt a Báthory Erzsébet férje - Nádasdy Ferenc. Innen tört előre mind sikeres vezér sok harcba a Törökök ellen. Jeleneteket a győzelmes harcokból, meg nézhetjük ma az unikum freskókon, melyek díszítik a vár nagytermét. A várban sok időt töltött Báthory Erzsébet is, itt is dicstelenül híres lett az áldozataik kínzásával. Pont Ferenc, és halála után Erzsébet átépítették 1560-1615-ig a Sárvári vízi várat, egy modern reneszánsz lakóhelyre.

Ma itt székel a szép Nádasdy Ferenc múzeum, az expozíciókban többek között meg lehet nézni ezeket a képeket: Nádasdy Ferenc szülei, ő a feleségével és a Pál fia a feleségével. Ugyan úgy, van itt több dokumentáció a Törökökkel vitt harcok idejéből, birtokokról és várakról, melyek a családnak tartoztak, de a rendi felkelésekből kifolyó történekről is. Újra nyitva van a vári torony és a föld alatt, a leg értékesebb kiállított darabokhoz tartozik az originális Nádasdy óra.

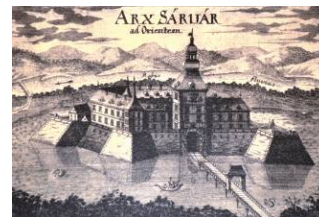




Zamek Sárvár to ważny punkt na mapie historii Węgier. W czasach ekspansji tureckiej po zdobyciu stolicy Węgier – Budy w 1541 roku stał się jednym z najważniejszych ośrodków kraju w walkach z Turkami, ale także centrum życia kulturalnego i duchowego. Był siedzibą palatyna. Ród Nádasdych wspierał kulturę – na zamku była nawet drukarnia.

Obiekt, ufundowany przez ród Kőszegi, wzniesiono w drugiej połowie XIII wieku. W XV wieku przeszedł we władanie rodziny Kanizsai, a po ślubie Tomasza Nádasdy z Urszulą Kanizsai w 1535 roku należał już do Nádasdych. Władali nim przez 150 lat. Urodził się tu, przez dłuższy czas mieszkał, a nawet zmarł mąż Elżbiety Batory – Franciszek Nádasdy. Stąd wyruszał jako odnoszący sukcesy dowódca na wiele bitew przeciwko Turkom. Sceny z jego zwycięskich walk można dziś oglądać na unikalnych freskach zdobiących wielką salę zamkową. Na zamku wiele czasu spędziła także Elżbieta Batory, tu także urządziła swoje słynne tortury. To właśnie Franciszek, a po jego śmierci Elżbieta, przekształcili w latach 1560 – 1615 wodny zamek w Sárvár w nowoczesną renesansową siedzibę.

Dzisiaj w zamku urządzono piękne Muzeum Franciszka Nádasdiego, w którym między innymi możemy obejrzeć obrazy rodziców Franciszka Nádasdy, jego z żoną Elżbietą i ich syna Pawła z żoną. Znajdują się tu także wiele dokumentów związanych z ówczesnymi walkami przeciwko Turkom, z majątkami i zamkami, które należały do rodu, ale także z późniejszymi wydarzeniami podczas powstań stanowych. Niedawno udostępniono wieżę zamkową i lochy, a do najcenniejszych eksponatów należy oryginalny zegar Nádasdych.



Čachtický hrad je popri Sárvári najznámejším hradom, spojeným s menom Alžbety Bátoriovej. Hrad vznikol v polovici 13. storočia. Popri Matúšovi Čákoví Trenčianskom bol ďalším známym majiteľom Stibor zo Stiboric. Hrad mal tak dobre opevnený, že bol jedným z 2 miest, kde mal uschované svoje majetkové listiny. V roku 1569 hradné panstvo Čachtice dostala od panovníka Maximiliána II. do zálohu Ursula Kanizajová za hrad Kaniža, pričom doplatila ešte 50 000 zlatých. Aby ho František Nádasdy získal do trvalej držby, musel doplatiť ešte ďalších 20 000 zlatých. Hrad spolu s panstvom boli vlastne svadobným darom pre Alžbetu Bátoriovú.

Hoci sa hrad spája s jej zločinmi, tie väčšinou páchala vo svojom kaštieli dolu v obci. Po jej zadržaní v decembri 1610 bola povestná Čachtická pani na hrade zatvorená a v útrobách hradu strávila zvyšok svojho života. Zomrela tu 21.8.1614. Podľa jednej z legiend bola zamurovaná v obvodovej veži hradu, kde iba malými otvormi dostávala potravu a z vonkajšieho otvoru do nej príbuzní obetí mohli hádzať kamienky... Dnes je hrad konzervovanou zrúcaninou a návštevníci si môžu vychutnať krásne výhľady do jeho širokého okolia, po ktorom blúdia duchovia Alžbety Bátoriovej a jej mnohých obetí.

Čachtice Castle is the second castle after the Sárvár Castle, which is the most associated to the name of Elizabeth Bathory. The castle was built in the half of the 13th century. Besides Matheus Cak Trenčiansky the castle belonged to another well-known owner, which was Stibor of Stiborice. The castle was so well fortified that it was one of the two places, where he had stored his property deeds. In 1569 the castle estates in Čachtice has got from The King Maximilian II. as a deposit Ursula Kanizsai for Kanizsa Castle, while they have still paid outstanding 50,000 golden coins. Francis Nádasdy to get the castle into permanent possession had still to pay 20,000 golden coins.

The Castle along with the dominion was actually the wedding gift for Elizabeth Bathory. Although the castle is linked to the crimes, they have been mostly committed in her mansion house, down in the village. After her arrest in December 1610 was the well-known Lady of Čachtice imprisoned in the bowels of the castle, where she has spent the rest of her life. She has died here on 21.8.1614. According to one of the legends, she was walled in the perimeter castle tower, where only through small openings she has received food and from the external opening the relatives of the victims could have thrown stones ... Today, the castle is a conserved castle ruin and visitors can enjoy beautiful views to the wide area, where ghosts of Elizabeth Bathory and her many victims are wandering.





Die Burg Čachtice ist bei der Burg Sárvár die bekannteste Burg, die mit dem Namen der Elisabeth Bathory verbunden wird. Die Burg wurde im 13. Jahrhundert erbaut. Neben Matheus Cák Trenčiansky war ein anderer bekannter Besitzer der Burg Stibor von Stiborice. Die Burg war dank der Mauer und Armee so gut gewehrt, dass sie eins von zwei Orten war, an denen er seine Besitzurkunden gehalten hatte. Im Jahre 1569 hatte die Burggüter Čachtice vom König Maximilian der II. die Ursula Kanizsay als Pfand für die Burg Kanizsa bekommen, wobei er noch 50.000 Goldmünzen zubezahlen musste. Damit Franz Nádasdy die Burg in Dauerbesitz bekommen konnte, musste er noch 20.000 Goldmünzen zuzahlen. Die Burg zusammen mit dem Gut war eigentlich das Hochzeitsgeschenk für Elisabeth Bathory.

Obwohl die Burg mit den Verbrechen verbunden wird, wurden diese meist in ihrem Herrenhaus unten im Dorf ausgeübt. Nach ihrer Festnahme im Dezember 1610 wurde die berühmte Dame von Čachtice auf der Burg in den Eingeweiden geschlossen und verbrachte den Rest ihres Lebens dort. Sie starb hier am 21.8.1614. Laut einer der Legenden wurde sie in einem Schaltungsburgturm zugemauert, wo sie nur durch kleine Öffnungen die Nahrung bekam und durch eine externe Öffnung die Angehörigen der Opfer sie mit Steinen bewerfen konnten ... Heute ist die Burg eine konservierte Burgruine und die Besucher können herrliche Aussichte auf die weite Umgebung genießen, wo die Geister der Elisabeth Bathory und ihrer vielen Opfer wandern.

A csejtei vár a Sárvár mellet, legismertebb vár, amely összefüggésben van Báthory Erzsébet nevével. A vár a 13-dik század felől származik. Trenčsényi Mátyás Csák mellet, híres tulajdonosa volt Stibor is. A várat olyan jól megerősítette, hogy itt volt az egyik helye a vagyoni iratok eldugására. 1569-ben a csejtei vár uradalmat a Maximilián uralkodótól kapta zálogba Kanizsai Orsolya a Kanizsa vár helyett, ráfizettek még 50000 aranyat. Hogy Nádasdy Ferenc elérje az állandó birtoklását, ráfizetett még 20000 aranyat. A vár az uradalommal együtt, nászajándék volt Báthory Erzsébetnek. Habár a várhoz kapcsolódnak Erzsébet büntetői, ezeket többnyire a kastélyában, vagy lent a faluban követte el. Elvonása után 1610 decemberén, a híres Csejtei nő be volt zárva a váron, hátralévő életén át. 1614.8.21-én meghalt.

Az egyik legenda szerint be volt falazva a vár külső tornyába, ahol kis hézagon kapott ennivalót. A külső nyíláson az áldozatok hozzátartozói, dobálhattak rá kavicsokat. Ma a vár tartóssított omladék, ahonnan a látogatók kiélvezhetik a gyönyörű kilátást a széles környékre, melyen Báthory Erzsébet és áldozatai szellemei kószálnak.



Zamek w Czachticach jest obok Sárvár najbardziej znanym zamkiem związanym z Elżbietą Batory. Zamek został wzniesiony w połowie XIII wieku. Oprócz Mateusza Czaka z Trenčyzna kolejnym znanym właścicielem zamku był Ścibor ze Ściborzyc. Twierdza była tak dobrze umocniona, że stanowiła jedno z dwóch miejsc, w których przechowywał on dokumenty własnościowe. W 1569 roku majątek należący do zamku Čachtice otrzymała w zastaw od władcy Maksymiliana II Urszula Kanizsay w zamian za zamek Kanizsay po dopłaceniu dodatkowych 50 000 złotych. Aby przejąć go na własność, Franciszek Nádasdy musiał dopłacić jeszcze 20 000 złotych. Zamek wraz z całym majątkiem był właściwie podarunkiem ślubnym dla Elżbiety Batory.

Mimo iż zamek powszechnie kojarzy się z jej strasznymi czynami, w większości popelniała je ona w swoim pałacu na dole w samej miejscowości. Po swoim zatrzymaniu w grudniu 1610 roku słynna Krwawa Hrabina została uwięziona na zamku, gdzie spędziła resztę życia. Zmarła 21.08.1614 roku. Zgodnie z jedną z legend została zamurowana w baszcie zamkowej, gdzie przez małe otwory podawano jej jedzenie, przez inne otwory krewni ofiar mogli rzucać w nią kamieniami... Dziś zamek jest zakonserwowaną ruiną, zwiedzający mogą podziwiać piękne widoki na całą okolicę, po której błądzą duchy Elżbiety Batory i jej licznych ofiar.







Tajomný hrad Lockenhaus (Léka) sa nachádza v Burgenlande, v rovnomennej obci. Prvýkrát sa písomne spomína v roku 1242 ako „Castrum Leuca“ a tak sa otvára možnosť, že hrad v minulosti patril templárom. Píše sa, že v podzemí hradu bola v 13. storočí svätýňa templárov. Hrad patril v rokoch 1270 – 1337 grófov z Güssingu.

V rokoch 1390 – 1535 patril Kanizajovcom a od roku 1535 do 1672 Nádašdyovcom. Po poprave Františka III. Nádašdyho v roku 1671 prešiel hrad do majetku Esterházyovcov, ktorým patril až do roku 1968. Po tom hrad v zlom stave kúpil Paul Anton Keller s manželkou, ktorí začali nákladnú rekonštrukciu. Dnes je hrad krásne obnovený, popri historických častiach funguje aj ako hotel. Tajomné podzemné priestory sa spájajú s templárskou minulosťou, ale aj s magiou Alžbety Bátoriovej. Jej ducha na hrade pripomína aj železná panna. Podľa výpovedí svedkov, aj tu Alžbeta mučila a týrala svoje obeť. Prehliadka hradu nás vtiahne do histórie, je obrovským zážitkom. Dominantami sú najmä rytierska sála s trojlodovým gotickým stĺporadím, ako aj podzemné priestory, kuchyňa, hradné veže s kaplnkou.



The mysterious Lockenhaus Castle (Léka) is located in Burgenland, in a village with the same name. It was first mentioned in writing in 1242 as "Castrum Leuca" and thus it can be speculated that the castle in the past belonged to the Templars. It is written that in the 13th century in the underground of the castle was a Shrine of Templars. The castle belonged in the years 1270 - 1337 the Counts of Güssing.

In the years 1390 - 1535 it belonged the Kanizsays and since 1535 - 1672 the Nádasdys. After Francis III. Nádasdy has been executed in 1671 the property has

passed to the Esterházy estate, which belonged them until 1968. Then the castle has been bought in poor condition by Paul Anton Keller and his wife, who began an expensive reconstruction. Today the castle is beautifully restored, in addition to the historical parts there is a hotel, too.

Mysterious underground spaces are associated with the Knights of Templar in the past, but also with the magic of Elizabeth Bathory. Her ghost in the castle recalls "The iron virgin". According to testimonies, here Elizabeth tortured and abused her victims, too. The castle tour drags us into the history, it is a great experience. To the dominants belong, for example, the knights' hall with a three-boat Gothic colonnade, as well as underground spaces, the kitchen and castle towers with a chapel.



*Die geheimnisvolle Burg Lockenhaus (Léka) befindet sich im Burgenland, im gleichnamigen Dorf. Es wurde schriftlich erstmals im Jahre 1242 als "Castrum Leuca" erwähnt und somit eröffnet sich hier die Möglichkeit, dass die Burg in der Vergangenheit den Templern gehören könnte. Es wird geschrieben, dass in den unterirdischen Räumlichkeiten der Burg im 13. Jahrhundert ein Schrein der Templer gewesen ist. Die Burg gehörte in den Jahren 1270 - 1337 dem Graf von Güssing.*

*In den Jahren 1390 - 1535 gehörte sie den Kanizsays und ab dem Jahre 1535 - 1672 den Nádasdys. Nach der Hinrichtung von Franz Nádasdy der III. im 1671 ging die Burg in das Eigentum der Esterházy über, denen sie bis 1968 gehörte.*

*Dann hat die Burg in sehr schlechtem Zustand Paul Anton Keller mit seiner Frau gekauft und sie haben den teuren Wiederaufbau angefangen. Heute ist die Burg wunderschön restauriert, zusätzlich zu den historischen Teilen gibt es auch ein Hotel. Geheimnisvolle unterirdische Räume werden mit den Tempelrittern aus der Vergangenheit verbunden, aber auch mit der Magie der Elisabeth Bathory. An ihren Geist auf der Burg wird durch „Die eiserne Jungfrau“ erinnert. Laut der Zeugenaussagen, hatte Elisabeth auch hier ihre Opfer missbraucht und gefoltert. Die Burgführung taucht uns in der Geschichte, es ist eine tolle Erfahrung. Zu den Dominanten gehören insbesondere der Rittersaal mit dreischiffigem gotischem Säulengang, so wie die unterirdischen Räume, die Küche und der Schlossturm mit der Kapelle.*



A rejtélyes Lockenhaus (Léka) vár Burgenlandban van, azonos nevű községben. Először írásban van említve 1242-ben mind „Castrum Leuca”, így nyitódik lehetőség arra, hogy a múltban templomosoknak tartozott. Úgy írják, hogy a vár alatt a 13. században a templomosok szentélye volt. A vár 1270 - 1337 években a Güssing grófoknak tartozott.

1390 - 1535 években Kanizsáknak tartozott és 1535 - 1672-ig a Nádasdyknak. A Nádasdy II. Ferenc kivégzése után 1671-ben átment a vár az Eszterházy birtokba, majd 1968-ig nekik tartozott. Azután a várat, nagyon rossz állapotban megvette Paul Anton Keller feleségével, akik megkezdték költséges rekonstrukcióját. Ma a vár szépen fel van újítva, a történelmi részek mellet, szállót is üzemelnek. A rejtélyes földalatti terület kapcsolódik a templomosok múltához, de a Báthory Erzsébet mágiához is. Az ő szellemét emlékezteti a vas szűz. A tanúk vallomásai szerint itt is kínozták és sanyargatta áldozatait. A vár áttekintése bevon minket a történelembe, ez óriási élmény. A vár dominanciája főleg a lovagterem háromhajós csúcsíves oszlopsorral, földalatti térség, konyha és a vártorony kápolnája.

Tajemniczy zamek Lockenhaus (Léka) położony jest w regionie Burgenland w miejscowości o tej samej nazwie. Po raz pierwszy w źródłach pisanych wspomniany jest w 1242 roku jako „Castrum Leuca”, na tej podstawie można sądzić, że w przeszłości należał do templariuszy. Uważa się, że w podziemiach zamku w XIII wieku znajdowała się świątynia templariuszy. W latach 1270 – 1337 zamek należał do hrabiów z Güssing.

W latach 1390 – 1535 był własnością rodu Kanizsay, a w okresie 1535 – 1672 – Nádasdy. Po egzekucji Franciszka II Nádasdyego w 1671 roku przeszedł do majątku rodu Esterházych, którzy nim władali aż do 1968 roku. Potem podupadły zamek odkupił Paul Anton Keller z żoną i rozpoczęto kosztowną rekonstrukcję. Dziś zamek jest pięknie odrestaurowany, obok części historycznej działa w nim hotel. Tajemnicze podziemia przywołują atmosferę templariuszy, ale także magii Elżbiety Batory. Jej ducha na zamku przypomina również żelazna dziewica. Zgodnie z zeznaniami świadków także tu Elżbieta torturowała swoje ofiary. Zwiedzanie zamku to wyprawa w głąb dziejów i jednocześnie wielkie przeżycie. Najważniejsze miejsca to sala rycerska z trójnawową gotycką kolumnadą, pomieszczenia podziemne, kuchnia oraz baszty z kaplicą.





Mestečko a zámok v Deutschkreutze (Keresztúr) sa dostalo v priebehu dejín do majetku Kanizajovcov. Poslednou dedičkou týchto majetkov bola Ursula Kanizajová a tak honosný zámok, mestečko a panstvo po jej svadbe s Tomášom Nádašdym prešli do majetku Nádašdyovcov. Palatín Tomáš Nádašdy sa tu zdržiaval pomerne často, vzhľadom na svoje povinnosti na cisárskom dvore a blízku polohu Viedne. Po jeho smrti prešiel majetok na syna Františka II. Nádašdyho a po jeho svadbe aj na Alžbetu Bátoriovú.

Aj na zámku v Deutschkreutzi Alžbeta Bátoriová mučila a týrala mladé dievčatá. Po jej smrti Keresztúr prešiel do majetku jej syna Pavla. Pri povstaní Gabriela Bethlena proti cisárovi bolo spustošené v roku 1621 mesto Csepreg (Tschapring) a popri tom aj Keresztúr. Zámok bol vypálený a zničený. No v roku 1625, ako sa píše nad súčasnou zámokovou bránou, vďaka Pavlovi Nádašdymu zámok povstal z ruín a bol aj prestavaný. V roku 1632 dokončili i novú kaplnku. V roku 1633 však Pavol Nádašdy zomrel. Zámok patrila ďalej Nádašdyovcom, Františkovi III. Nádašdymu, no po jeho zatknutí a poprave bol im majetok skonfiškovaný.

Od roku 1966 je zámok obnovovaný a dávaný do súčasného lesku Antonom Lehmdenom. Štyri náročné veže, vnútorné krásne arkády a kaplnka dávajú charakteristickú kontúru zámku, v ktorom vládne dnes duch kultúry.

*Die Stadt und die Burg in Deutschkreutz (Keresztúr) war im Laufe der Geschichte das Eigentum des Kanizsay Stammes. Die letzte Erbin dieses Eigentums war die Ursula Kanizsay und deshalb die stattliche Burg, die Stadt und das Anwesen nach ihrer Hochzeit mit Tomas Nádasdy in das Eigentum der Nadasdys übergegangen ist. Der Pfalzgraf Tomas Nádasdy war hier sehr oft, wegen seiner Aufgaben am kaiserlichen Hof und wegen der nahe Lage zur Wien. Nach seinem Tod ist das Eigentum an den Sohn Franz II. Nádasdy übergegangen und nach der Hochzeit auch an Elisabeth Bathory.*

*Auch an der Burg Deutschkreutz hatte Elisabeth Bathory junge Mädchen gefoltert und missbraucht. Nach ihrem Tod wurde Keresztúr zum Eigentum ihres Sohnes Paul. Beim Aufstand des Gabriel Bethlen gegen den Kaiser wurden die Stadt Csepreg im Jahr 1621 und dabei auch die Stadt Keresztúr zerstört. Das Schloss wurde niedergebrannt und zerstört. Aber im Jahre 1625, wie es über dem heutigen Burgtor geschrieben ist, dank der*



The town and the castle in Deutschkreutz (Keresztúr) have got in the course of history in property of Kanizsays. The last heir of these properties was Ursula Kanizsay and therefore the stately castle, the town and the dominion after her wedding with Thomas Nádasdy moved into the property of Nádasdys. Palatine Thomas Nádasdy used to stay here quite often, due to his duties at the imperial court and a close location to Vienna. After his death the property passed to his son Francis II. Nádasdy and after the wedding also to Elizabeth Bathory.

Even at the Deutschkreutz Castle Elizabeth Bathory used to torture and abuse young girls. After her death, Keresztúr became property of her son Paul. During the uprising of Gabriel Bethlen against The Emperor in 1621 was destroyed the city Csepreg and also the city of Keresztúr. The castle was burned and destroyed. But in 1625, as it is written above the current castle gate, thanks to Paul Nádasdy, the castle rose up from the ruins and was also rebuilt. In 1632 the new chapel has been completed. However, in 1633, Paul Nádasdy has died. The castle belonged further to the Nádasdys, to Francis III. Nádasdy, but after his arrest and execution their property was confiscated.



Since 1966 the castle was restored and putting into the current gloss by Anton Lehmden. The four corner towers, inside beautiful arcades and the chapel give a characteristic contour to the castle, in which you can find the spirit of the culture.

*Paul Nádasdy, ist das Schloss aus der Ruine wiederauferstanden und wurde auch wieder aufgebaut. Im Jahr 1632 wurde auch die neue Kapelle vollendet. Im Jahre 1633 jedoch starb Paul Nádasdy. Die Burg gehörte auch weiter den Nádasdys, dem Franz III. Nádasdy, aber nach seiner Festnahme und Hinrichtung wurde ihr Eigentum beschlagnahmt.*

*Seit 1966 wurde die Burg restauriert und in den aktuellen Glanz gemacht von Anton Lehmden. Die vier Ecktürme, schöne Innenarkaden und die Kapelle geben dem Schloss eine charakteristische Kontur, in dem heutzutage der Geist der Kultur lebt.*



A Keresztúri város és kastély a történelem folyamán a Kanizsai ház birtokába jutott. Utolsó örököse ezeknek a birtokoknak Kanizsai Orsolya volt és így a pompás kastély, kisváros és az uradalom a Nádasdy Tamással való esküvő után átment a Nádasdy birtokba. Nádasdy Tamás nádor aránylag gyakran tartózkodott itt, kötelességeire a császár udvarnál és Bécshez való közeli fekvésére nézve. Az ő halála után a birtok átment a fiára, Nádasdy II. Ferencre, esküvője után Báthory Erzsébetre is.

Báthory Erzsébet a Keresztúri kastélyon is kínoztatta és sanyargatta a fiatal lányokat. A halála után Keresztúr a Pál fia birtokába jutott. A Bethlen Gábor felkelésénél a császár ellen, tönkre ment a Tschapring (Csepreg) város, és emellett a Keresztúr is. A kastélyt tönkre tették és kiégették. 1625-ben, ahogy a mostani kastély kapu felett írva van, Nádasdy Pál jóvoltából felkelt a romjaiból és át lett építve. 1632-ben befejezték az új kápolnát is. 1633-ban Nádasdy Pál meghalt, a kastély továbbra is a Nádasdy házáé maradt. Nádasdy III. Ferenc letartóztatása és kivégzése után a birtok el lett kobozva.

1966-tól Lehmden Antal a kastély felújítására iparkodik, hogy visszakapja egykori fényét. A kastély jellegzetes kontúrját a négy szögletes torony, gyönyörű belső arkádok és a kápolna adják, ahol ma a kultúra lelke uralkodik.



Miasteczko i zamek w Deutschkreutz (Keresztúr) były własnością rodziny Kanizsai. Ostatnią spadkobierczynią tych włości była Urszula Kanizsai, z tego powodu wspaniały zamek, miasteczko i cały majątek po jej ślubie z Tomaszem Nádasdyem przeszedł we władanie rodu jej męża. Palatyn Tomasz Nádasdy przebywał tu dość często ze względu na swoje obowiązki na cesarskim dworze i bliskość Wiednia. Po jego śmierci majątek przeszedł na jego syna, Franciszka II Nádasdy, a kiedy on się ożenił, także na Elżbietę Batory.

Na zamku w Deutschkreutz Elżbieta Batory również męczyła i torturowała młode dziewczęta. Po śmierci hrabiny Keresztúr przeszedł do majątku jej syna Pawła. Podczas powstania Gabriela Bethlena przeciwko cesarzowi w 1621 roku zostało zniszczone miasto Tschapring i razem z nim także Keresztúr. Zamek został spalony i zniszczony. Ale w 1625 roku – jak głosi napis nad obecną bramą zamkową – dzięki Pawłowi Nádasdyemu zamek powstał z ruin, a przy okazji został przebudowany. W 1632 roku dokończono budowę nowej kaplicy. W 1633 roku Paweł Nádasdy zmarł. Zamek nadal należał do Nádasdych, a dokładniej do Franciszka III Nádasdy, ale po jego aresztowaniu i straceniu majątek został skonfiskowany.

Od 1966 roku zamek jest rekonstruowany, obecny blask odzyskuje dzięki Antonowi Lehmdenowi. Cztery baszty narożne, piękne wewnętrzne arkady i kaplica nadają charakterystyczny wygląd bryle zamku, który dziś wykorzystywany jest do celów kulturalnych.



Hrad Füzér sa nachádza na Zemplíne na 522 metrov vysokom kopci nad rovnomennou obcou. Pochádza z polovice 13. storočia. Bátoriovci ho získali do vlastníctva v roku 1567. V roku 1603 sa prostredníctvom Františka Nádasdyho dostal do rúk Alžbety Bátoriovej. Od roku 1977 prebiehajú na hrade rekonštrukčné práce, je z neho krásny výhľad na okolie.

The Füzér Castle is located in Zemplén on a 522 m high hill above a village of the same name. It is dated from the middle of 13th century. The Bathorys have acquired it into the ownership in 1567. In 1603 through Francis II. Nádasdy it has got into the hands of Elizabeth Bathory. Since 1977 there are ongoing renovation work at the castle, the castle has a beautiful view on the surroundings.

Die Burg Füzér liegt in Zemplén auf einem 522 m hohen Hügel über einem Dorf mit gleichen Namen. Sie stammt aus der Mitte des 13. Jahrhunderts. Die Bathorys hatten den Besitz im Jahre 1567 erworben. Im Jahre 1603 war sie dank Franz II. Nádasdy in den Händen von Elisabeth Bathory gelangten. Seit 1977 laufen Sanierungsarbeiten auf der Burg. Aus der Burg gibt es schöne Aussichten auf die Umgebung.

A Füzér vár Zemplén találjuk, 522méter magas dombon, ugyannevé falu felett. A 13ik század feléből származik. Báthoryak birtokukba szereztek 1567-ben. 1603-ban Báthory Erzsébet kezeibe jutott, Nádasdy Ferencen keresztül. 1977-ől a váron helyreállító munkákat végeznek, a várból gyönyörű kilátás van a környékre.

Zamek Füzér znajduje się na Zemplíne na wzgórzu o wysokości 522 metry, u którego podnóży położona jest miejscowość o tej samej nazwie. Pochodzi z połowy XIII wieku. Ród Batorów uzyskał go na własność w 1567 roku. W 1603 roku za pośrednictwem Franciszka Nádasdyego przeszedł w ręce Elżbiety Batory. Od 1977 roku na zamku prowadzone są prace restauratorskie. Z zamkowego wzgórza można podziwiać piękną panoramę okolicy.



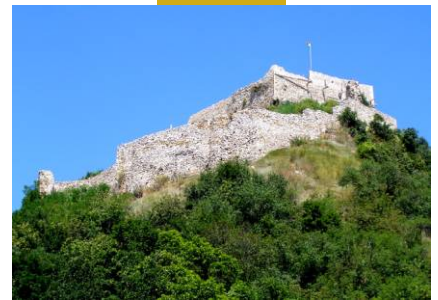
Hrad Csökakö (Kavčia skala) vznikol v 13. storočí. Do majetku ho priniesla Uršula Kanizajová, syn František ho zdedil v roku 1562. V roku 1544 ho obsadili Turci a okupovali ho až do roku 1598, kedy ho oslobodili spojenecké vojská Schwarzenberga, Pálfiho a Františka Nádašdyho. V roku 1602 ho znova obsadili Turci a boli tu až do roku 1686. Malebná zrúcanina pripomína prostredie Čachtického hradu, je postupne konzervovaná a je z nej krásny výhľad.

The Castle Csökakö has been established in the 13th century. To the assets it has been brought by Ursula Kanizsay, the son Francis has inherited it in 1562. In 1544 it has been occupied by the Turks until 1598, when it has been liberated by allied troops of Schwarzenberg, Palfy and Francis II. Nádasdy. In 1602 it has been again occupied by the Turks and they have been here until 1686. A picturesque ruin reminds on the area around the Čachtice Castle, it is gradually conserved and there is a beautiful view.

*Die Burg Csökakö wurde im 13. Jahrhundert gegründet. In den Vermögen wurde sie dank Ursula Kanizsay gebracht, der Sohn Franz hatte sie im 1562 geerbt. Im Jahre 1544 wurde die Burg bis ins Jahr 1598 von den Türken besetzt, erst dann wurde sie von den alliierten Truppen von Schwarzenberg, Palfy und Franz II. Nádasdy befreit. Im Jahre 1602 wurde die Burg wieder von den Türken besetzt und sie waren dort bis ins Jahr 1686. Die malerische Ruine erinnert an die Burg Čachtice, sie wird allmählich konserviert und es ist eine schöne Aussicht von der Ruine.*

Csökakö vár a 13ik századból származik. A Kanizsai Orsolya hozta birtokba, Ferenc fia örökölte 1562-ben. 1544-ben a törökök megszállták és elfoglalták 1598ig, amikor a Schwarzenberg, Pálffy és Nádasdy Ferenc szövetséges hadserege, felszabadította. 1602-ben a törökök újból megszállták és itt maradtak 1686ig. A festői rom emlékeztet a csejtei vár környezetére, fókuszatosan tartósítják, nagyon szép kilátás van róla.

*Zamek Csökakö (Kawcza skała) wzniesiono w XIII wieku. Do majątku wniosła go Urszula Kanizsay, jej syn Franciszek odziedziczył go w 1562 roku. W 1544 roku Turcy zajęli zamek i okupowali go do 1598 roku, kiedy został wyzwolony przez połączone siły Schwarzenberga, Pálffyego i Franciszka Nádasdyego. W 1602 roku został ponownie zajęty przez Turków, którzy pozostali na nim aż do 1686 roku. Malownicze ruiny przypominające otoczenie zamku Čachtice stopniowo są konserwowane, roztacza się z nich piękna panorama okolicy.*



Hrad Buják bol takisto postavený po tatárskom vpáde. V roku 1551 ho vlastní Andrej Bátor, počas jeho vlastníctva bol postavený mohutný severný rondel. V roku 1552 po 5 dňoch obliehania hrad dobyli Turci. V roku 1593 ho Štefan Bátor dobyl naspäť a až do vymretia rodu patrili Bátoriovcovi. Dnes je hrad zrúcanina zarastajúca zeleňou, ležiaci na kopci nad malými kúpeľmi.

The Buják Castle has been also built after a Tartar invasion. In 1551 it has been owned by Andrew Bathory, during his ownership it has been built a massive north roundel. In 1552, after five days of siege the castle was conquered by the Turks. In 1593 it has been conquered back by Stephen Bathory and until the Bathorys genus has died out, the castle has belonged to them. Today the castle ruins overgrown greenery, situated on a hill above the small spa.

*Die Burg Buják wurde genauso nach einem Tatareinbruch gebaut. Im Jahre 1551 hatte sie der Andreas Bathory im Besitz gehabt, wenn die massive Nordrondell gebaut wird. Im Jahre 1552, nach fünf Tagen Belagerung wurde die Burg von den Türken erobert. Im Jahr 1593 wurde die Burg von Stephen Bathory zurückerobert und bis zum Aussterben des Bathory Stammes hatte die Burg der Familie gehört. Heute ist die Burgruine von dem Grünen auf einem Hügel über dem kleinen Spa liegend überwuchert.*

A Buják vár is a tatár betörés után épült. 1551-ben Báthory Andrásnak tartozott, ő építette a hatalmas északi rondelt. 1552-ben ötnapos ostrom után, a várat megszállták a Törökök. 1593-ban Báthory István visszahódította és Báthoryak kihalásáig, az övék volt. Ma a vár zölddel benőtt rom, mely a kis fürdőhely feletti dombon fekszik.

*Zamek Buják również wzniesiono po najazdach tatarskich. W 1551 roku jego właścicielem jest Andrzej Batory, za jego czasów wzniesiono masywną północną basztę, tzw. rondel. W 1552 roku po 5 dniach oblężenia zamek zdobyli Turcy. W 1593 roku Stefan Batory odbił go z ich rąk i aż do wygaśnięcia rodu pozostał we władaniu Batorych. Dzisiaj zamek to zarastające roślinnością ruiny położone na wzgórzu nad małym uzdrowiskiem.*

Zámok Egervár sa prvýkrát písomne spomína v roku 1288. Do majetku Nádašdyovcov sa dostal v roku 1535. Schátraný hrad obnovil Krištof Nádašdy v roku 1569, dokladuje to erb na jednej z veží. Štvorcový pôdorys s rohovými baštami, vodnou priekopou a palisádami mu dáva charakter pevnosti. Jeho význam vzrástol po roku 1600, kedy Turci dobyli hrad Kanizsa. Zámok je pekne upravený.

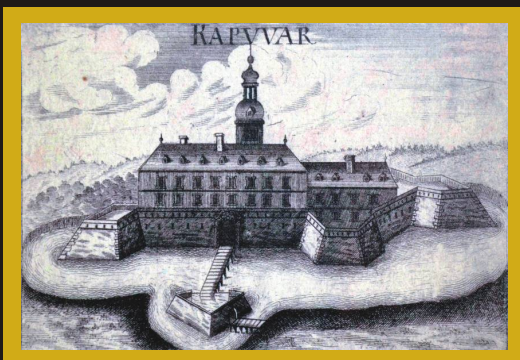
*Die Burg Egervár wurde erstmals schriftlich im Jahr 1288 erwähnt. In das Vermögen der Nádasdys war die Burg im Jahre 1535 gelangen. Die verfallene Burg wurde von Kristoph Nádasdy im Jahre 1569 restauriert, was das Wappen auf einem der Türme belegt. Quadratischer Grundriss mit Ecktürmen, mit Wassergraben und Palisaden gibt der Burg Eigenschaften einer Festung. Ihre Bedeutung ist seit 1600 gewachsen, als die Türken die Burg Kanizsa eroberten. Das Schloss ist sehr schön hergestell.*

Pierwsza pisemna wzmianka o zamku Egervár pochodzi z 1288 roku. We władanie Nádasdych przeszedł on w 1535 roku. Podupadły zamek odnowił Krzysztof Nádasdy w 1569 roku, co potwierdza herb na jednej z wież. Rzut kwadratu z narożnymi basztami, fosą i palisadą nadaje mu charakter twierdzy. Jego znaczenie wzrosło po 1600 roku, kiedy Turcy zdobyli zamek Kanizsa. Zamek jest ładnie odnowiony.

The Egervár Castle has been mentioned in writing for the first time in 1288. Into the property of Nádasdys it has got in 1535. The dilapidated castle has been restored by Christopher Nádasdy in 1569, what indicates the coat of arms on one of the towers. Square floor plan with corner bastions, moat and palisades gives the castle character of a fortress. Its importance has increased since 1600, when the Turks conquered the Kanizsa Castle. The castle is nicely arranged.

Az Egervári várkastélyt először írásban 1288-ban van említve. A Nádasdy birtokba 1535-ben került. A tőpörödött várat felújította Nádasdy Kristóf 1569-ben, ezt bizonyítja az egyik torony címere. A négyzetes alaprajza sarki bástyákkal, vízi árokkel és palánkokkal, erőd karaktert ad neki. A jelentősége megnövekedett 1600 év után, amikor a Törökök megszállták a Kanizsa várat. A várkastély szépen rendezett.

The Kapuvár Castle has been inherited from the Kanizsays Thomas Nádasdy. Francis Nádasdy has let the castle to fortify, to rebuild and again to rebuild the ditches. Nevertheless, in 1594 the Turks have occupied the castle for 4 years. According to the paintings of Mathias Greischer from 1680 a relatively accurate form of the castle is maintained today. The castle has been surrounded by a brick wall with a tower, it has had four corner bastions - Italian type. The buildings have had two floors. The castle have had a drawbridge and 80-90 meters wide moats, which in case of danger has been flooded with water from the river Kis-Rába. In the 18th century the Esterházy family has rebuilt the castle to a manor house.



Zamek Kapuvár po Kanizsayach odziedziczył Tomasz Nádasdy, Franciszek Nádasdy zlecił wykonanie murów obronnych, przebudowę zamku i odnowienie fosy. Mimo to w 1594 roku Turcy zajęli zamek i pozostał on w ich rękach przez 4 lata. Rysunki Mathiasa Greischera z 1680 roku dość dokładnie przedstawiają ówczesny wygląd zamku. Otaczał go ceglany mur z wieżą, w którym znajdowały się 4 narożne bastiony typu włoskiego. Budynek miały 2 piętra. Posiadał most zwodzony i fosę o szerokości 80 – 90 metrów, którą w razie niebezpieczeństwa zalewano wodą z rzeki Kis-Rába. W XVIII wieku rodzina Esterházych przebudowała zamek na pałac.

Hrad Kapuvár zdedil po Kanizajovcoch Tomáš Nádašdy, František Nádašdy dal hrad opevni, prestava a znova vybudova priekopy. Napriek tomu v roku 1594 Turci hrad na 4 roky obsadili. Podľa kresieb Matthiasa Greischera z roku 1680 sa zachovali pomerne presné podoby hradu. Obohnaný bol tehlovým múrom s vežou, mal 4 rohové bastióny talianskeho typu. Budovy mali 2 poschodia. Mal padací most a 80 – 90 m širokú hradnú priekopu, ktorú v prípade nebezpečenstva zatopili vodou z rieky Kis-Rába. V 18. storočí rodina Esterházióvcov hrad prebudovala na kaštieľ.

*Die Burg Kapuvár hatte von den Kanizsays der Tomas Nádasdy geerbt. Franz Nádasdy hatte die Burg verschanzen, wieder aufbauen und den Graben neu anzubauen lassen. Trotzdem hatten im Jahre 1594 die Türken die Burg für 4 Jahre besetzt. Gemäß den Zeichnungen von Matthias Greischer aus dem Jahr 1680 wurden bis heute relativ genaue Formen der Burg bewahrt. Die Burg wurde von einer Backsteinmauer mit einem Turm umgeben, sie hatte vier Ecktürmen nach italienischer Art gehabt. Die Gebäude hatten zwei Etagen. Die Burg hatte eine Zugbrücke und einen Burggraben 80-90 Meter breit, die im Gefahrenfall mit Wasser vom Fluss Kis-Rába geflutet wurde. Im 18. Jahrhundert wurde die Burg von der Familie Esterházy zum Herrenhaus umgebaut.*

A Kapusvárat Kanizsák után, Nádasdy Tamás örökölte, Nádasdy Ferenc a várat megerősítette, átépítette és újból felállította az árkokat. Annak ellenére 1594-ben a Törökök négy évre a várat elfoglalták. Matthias Greischer rajzai szerint 1680-ból, megóvott aránylag pontos képmása a várnak. A vár körül tornyos téglafalat hajtottak, 4 olasz típusú sarki bástya volt. Az épületeknek két emelete volt. Le esttető hídja és 80-90 méter széles vári árkok, melyeket a veszély esetében, elárasztották a Kis-Rába folyó vizével. A 18ik században az Esterházy család átépítette a várat kastélyra.

Csepreg, predchodcu dnešného kaštieľa, postavili Kanižajovci. V roku 1423 tu hosťil Štefan Kanizsai kráľa Žigmunda s manželkou. Ako hradný kaštieľ sa prvýkrát spomína v roku 1509. Po roku 1535 patrí Nádašdyovcom. V roku 1604 sa v kaštieli uskutočnila svadba dcéry Alžbety Bátoriovej – Anny Nádašdyovej s Mikulášom Zrínskym.

*Csepreg Vorgänger des heutigen Herrenhaus wurde von den Kanizsais gebaut, im Jahre 1423 hatte hier Stephen Kanizsai den König King Zikmund und seine Frau als Gäste gehabt. Als Burgherrenhaus wurde die Burg erstmals im Jahre 1509 erwähnt. Nach dem Jahre 1535 gehört sie den Nádasdys. Im Jahr 1604 hatte im Herrenhaus die Hochzeit der Tochter von Elisabeth Bathory - Anna Nádasdy mit Nicholas Zrinski stattgefunden.*

W Csepreg przed wybudowaniem dzisiejszego kasztelu znajdował się zamek wzniesiony przez Kanizsayów, w 1423 roku Stefan Kanizsai gościł tu króla Zygmunta z małżonką. Jako pałac zamkowy po raz pierwszy wspomniany jest w 1509 roku. Po 1535 roku należy do Nádasdych. W 1604 roku w pałacu miał miejsce ślub córki Elżbiety Batory – Anny Nádasdy z Mikolajem Zrinskim.

Csepreg predecessor of today's mansion has been built by the Kanizsais, in 1423 Stephen Kanizsai has hosted here The King Zikmund and his wife. As a castle manor house it has been mentioned for the first time in 1509. After the year 1535 it has belonged to the Nádasdys. In 1604 the wedding of the daughter of Elizabeth Bathory has taken place here - Anna Nádasdy with Nicholas Zrinski.

Csepreget, a mai kastély elődjét a Kanizsák építették, 1423-ban Kanizsai István itt vendégül látta, Zsigmond királyt feleségével. Mind várkastélyt, először említik 1509-ben. 1535-ét után a Nádasdyknak tartozott. 1604-ben a kastélyban megvalósult a Báthory Erzsébet lánya - Nádasdy Anna esküvője Zrínyi Miklóssal.

## Rumunské a chorvátske majetky

Properties in Romania and Croatia

Rumänisches und Kroatisches Vermögen

Román és horvát birtokok

Majętki rumuńskie i chorwackie

Významným hradom v majetku manželov Alžbety Bátoriovej a Františka Nádašdyho bol rumunský (sedmohradský) hrad Fagaraš. Tento monumentálny vodný hrad do manželstva priniesla Alžbeta Bátoriová. Hrad v minulosti patril aj Vladovi Tepešovi Draculovi, takže po schodoch hradu chodili nohy oboch tyranov.

Menej známe sú majetky manželov Nádašdyovcov v Chorvátsku. Tie priniesli do majetkového impéria Kanižajovci a Nádašdyovci. V pohorí Papuk v Slavónsku sa nachádzajú nad rovnomennou obcou zrúcaniny malého hradu Velika. Ďalším hradom bol Sjeničak, uvádza sa aj pod názvom Roknič grad. Hrad je ukrytý hlboko v pustých lesoch, na hradnom vršku sa dnes z neho zachovali iba sotva badateľné zvyšky múrov. V minulosti to však bol pomerne veľký hrad, mal 3 veže, palác, obytné budovy, hradby s bránami. Cez Ursulu Kanižajovú a Tomáša Nádašdyho sa hrad dostal do rúk ich syna.

Všetky tieto chorvátske hrady trpeli pri nájazdoch Turkov, preto najväčšie očakávania malo obyvateľstvo práve od Františka II. Nádašdyho – Čierneho bega. Nádašdyovcom patril aj hrad Zlat na Malom Petrovci v Petrovej gore. Pôvodne paulínsky kláštor bol zničený počas tureckých vpádov, no počas života Františka Nádašdyho mal opevnenú mohutnú vežu. Lokalita je dnes malebnou zrúcaninou uprostred hôr. Posledným hradom, ktorý patril Nádašdyovcom je Klokoč. V roku 1573 sa stal majetkom Františka II. Nádašdyho. Z malého hradu sa zachovali zrúcaniny veže a obvodových múrov. Zrúcaniny pomaly pohlcuje príroda, strácajú sa v lese mohutných papradí...



Fagaraš

An important castle in the marital property of Elizabeth Bathory and Francis II. Nádasdy has been the Romanian (Transylvanian) Fagaras Castle. This monumental water castle has brought Elizabeth Bathory into the marriage. The castle in the past also has belonged to Vlad Tepes Dracula, so legs of both tyrants have walked on the stairs of this castle.

Less known are the properties of this married couple in Croatia. They have been brought to the properties empire by Kanizsais and Nadasdys. In Papuk mountains in Slavonia above a village with the same name there are ruins of a small castle called Velika. Another castle has been the Sjeničak Castle, also referred under the name Roknič Grad. The castle is hidden deep in unpeopled woods, on the castle hill today it retain only barely noticeable remnants of the walls. In the past, however, it was quite a big castle, it has had three towers, palace, residential buildings and walls with gates. Through Ursula Kanizsai and Thomas Nádasdy the castle has got into the hands of their son.

All these Croatian castles suffered from invasions of the Turks, therefore, the inhabitants have had the greatest expectations by Francis II. Nádasdy – The Black Beg. Nádasdys also have had in their property Zlat on Maly Petrovec in Petrova Gora. The original Pauline monastery has been destroyed during Turkish invasions, but by the property of Francis Nádasdy it has had a massive fortified tower. The area is now a picturesque ruin in the mountains. The last castle, which has belonged to Nádasdys has been Klokoč. In 1573 it has become the property of Francis II. Nádasdy. From a small castle only ruins of tower and perimeter walls are conserved. The ruins are slowly going to be absorbed by the nature, they are going to be lost in the huge ferns in the forest ...

*Ein wichtiges Vermögen des Ehepaars Elisabeth Bathory und Franz II. Nádasdy ist die rumänische (Siebenbürgenische) Burg Fagaras gewesen. Die monumentale Wasserburg hatte Elisabeth Bathory in die Ehe mitgebracht. Die Burg hatte in der Vergangenheit auch dem Vlad Tepes Dracula gehört, so hatten die Burgtreppe Beine der beiden Tyrannen angefasst. Weniger bekannt ist das Vermögen der Ehegatten in Kroatien. Dieses Vermögen hatten in das Familienkapital die Kanizsays und Nádasdys mitgebracht.*

*In Papuk Gebirge in Slawonien unter dem Dorf mit gleichen Namen befinden sich Ruinen einer kleinen Burg Velika. Eine weitere Burg war Sjeničak gewesen, sie wird auch unter dem Namen Roknić Grad bezeichnet. Die Burg ist tief im öden Wald, auf einem Burgberg verborgen und heute sind noch kaum spürbare Mauerreste behalten. In der Vergangenheit war sie jedoch eine ziemlich große Burg mit drei Türmen, einem Palast, mehreren Wohngebäuden und Wänden mit Toren gewesen. Dank Ursula Kanizsay und Tomas Nádasdy hatte die Burg in die Hände ihr Sohn bekommen.*

*Alle diese kroatischen Burgen hatten während der Invasionen der Türken gelitten und daher hatte die Bevölkerung im Franz Nádasdy – dem Schwarzen Beg - viel Hoffnung gesteckt. Den Nádasdys hatte auch Zlat in Malý Petrovec an der Petrova Gora gehört. Das ursprüngliche paulinische Kloster wurde während den türkischen Invasionen zerstört, aber beim Eigentum von Franz II. Nádasdy hatte es einen massiven Wehrturm. Der Ort ist jetzt eine malerische Ruine in den Bergen. Die letzte Burg, die den Nádasdys gehört hatte, ist Klokoč. Im Jahre 1573 wurde es zum Eigentum von Franz II. Nádasdy. Aus der kleinen Burg sind Ruinen des Turmes und den Außenmauern erhalten geblieben. Die Ruinen werden langsam von der Natur absorbiert, die verlieren sich im Wald aus riesigen Farnen ...*

A Báthory Erzsébet és Nádasdy Ferenc házaspár birtokába, jelentős vár volt az erdélyi Fagaras vár. Ezt a hatalmas vízi várat a házasságba Báthory Erzsébet hozta. A vár a múltban Vlad Tepes Drakulának tartozott, így a vár lépcsőin mind a két zsarnok lábai jártak.

Kevésbé ismert a házaspár birtoka Horvátországban. Ezeket a birtok impériumba a Kanizsák és Nádasdyak hozták. A Papuk hegységén Szlavóniában, az azon nevű falu felett vannak Velika kisvár romjai. További vár a Sjenicsak volt, Rognics grad név említve van. A vár el van dugva mélyen a kopár erdőbe, a vári dombon ma csak alig észrevehető fal maradványok vannak. A múltban pedig aránylag nagy vár volt, 3 tornya, palotája, lakó épületei és kapus bástyái voltak. Kanizsai Orsolya és Nádasdy Tamáson keresztül, a vár az ő fiúk kezébe került.

Az összes horvát vár szenvedett a török rohamoknál, azért a lakosság legnagyobb váráhozása pont Nádasdy Ferenc- Fekete Bégnben volt. Nádasdyknak tartozott a Zlat Malý Petrovecen a Petrova Gorában is. Az eredeti paulikán kolostor tönkre ment a török betörések alatt, de a Nádasdy Ferenc birtok idejében, megerősített hatalmas tornya volt. A hely ma festői rom az erdő közepében. Az utolsó vár, mely Nádasdyknak tartozott a Klokočs. 1573-ban lett Nádasdy Ferenc birtoka. A kis várból csak a kerületi falak és a torony omladéka maradtak meg. A romokat lassan elnyeli a természet, eltűnnek a terebélyes páfrány erdőben.



Velika



Klokoč



Petrova gora - Zlat





Properties in Romania and Croatia

Rumänisches und Kroatisches Vermögen

Román és horvát birtokok

Majętki rumuńskie i chorwackie

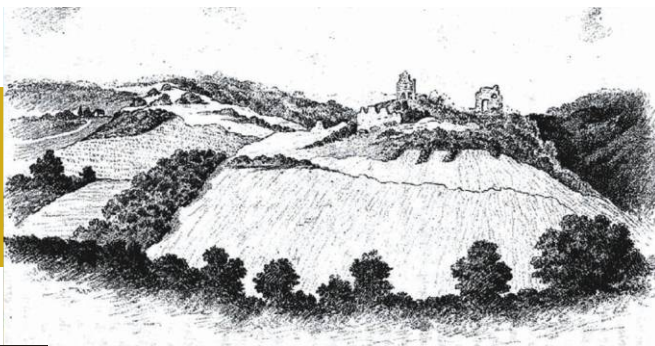
Ważnym zamkiem należącym do Elżbiety Batory i Franciszka Nádasdyego była rumuńska (siedmiogrodzka) twierdza Fogarasz. Ten monumentalny wodny zamek wniosła jako wiano Elżbieta Batory. Niedługo należał on do Władcy Palownika Drakuli, więc po zamkowych schodach stąpało obu tyranów. Mniej znane są posiadłości małżonków w Chorwacji. Do małżeńskiego imperium wniosł je ród Kanizsay i Nádasdy.

W górach Papuk w Sławonii nad wioską Velika możemy ujrzeć ruiny zamku o tej samej nazwie. Kolejną twierdzą to Sjeničak, która znana jest także pod nazwą Roknić grad. Zamek jest ukryty głęboko w głuchych lasach, na wzgórzu zamkowym do dziś zachowały się po nim ledwo widoczne pozostałości murów. Niedługo był to jednak dość duży zamek – miał 3 wieże, pałac,

budynki mieszkalne, mury obronne z bramami. Przez Urszulę Kanizsay i Tomasza Nádasdyego przeszedł w ręce ich syna. Wszystkie te chorwackie zamki ucierpiały podczas najazdów Turków, dlatego największe oczekiwania mieszkańców związane były z Franciszkiem Nádasdym – Czarnym Begiem. Do Nádasdych należał także Zlat na Malim Petrovacu w Górach Piotrowych (Petrova Gora). Wcześniejszy klasztor paulinów został zniszczony podczas najazdów tureckich, ale za czasów Franciszka Nádasdyego posiadał umocnioną masywną wieżę. Miejsce to dziś jest malowniczą ruiną w sercu gór. Ostatnim zamkiem, który należał do Nádasdych, jest Klokoč. W 1573 roku stał się własnością Franciszka Nádasdyego. Z niewielkiego zamku zachowały się ruiny wieży i ścian zewnętrznych. Ruiny powoli zawłaszcza przyroda, gubią się w lesie olbrzymich paproci...



Sjeničak



Čachtice

Čachtice

Csejte

Čachtice

## Čachtice

Prvá písomná zmienka o obci Čachtice je z roku 1248 pod názvom Čekče. V roku 1392 dostala obec výsadu trhového a jarmočného práva, v roku 1494 ju kráľ Vladislav oslobodil od platenia mýta. Čachtice v roku 1569 výmenou a doplatením odstupného získala do majetku Uršula Kanižajová, následne prešli do majetku jej syna Františka II. Nádasdyho a jeho manželky Alžbety Bátoriovej.

Obaja nezmazateľne poznačili dejiny Čachtíc. Patril im hrad nad obcou, v obci mali prepychový kaštieľ, v ktorom Alžbeta mučila svoje obeť a bola tu aj prichytená pri mučení palatínom Jurajom Turzom v závere roku 1610. Kaštieľ zmizol z povrchu zemskeho, dodnes sa zachovala z neho iba malá čas obvodového múra a pivnica, v ktorej dnes zrie Čachtické víno. Dominantou obce je opevnený kostol, v kryptách ktorého by mala byť Alžbeta Bátoriová aj pochovaná. Pri kostole je kaplnka sv. Antona Paduánskeho zo začiatku 14. storočia. Je v nej drevený maľovaný chór, ktorý sem bol prevezený z hradnej kaplnky.

Dych Čachtickej panej nás ovanie v Múzeu v Draškovičovom kaštieli, kde je podstatná čas expozície venovaná životu Alžbety Bátoriovej. Okrem viacerých obrazov, rôznych faktografických materiálov sa tu nachádza aj replika šiat krvavej grófkky. V múzeu, na fare a pod ňou je i expozícia pamätného zasadnutia Spolku Tatrín, na ktorom sa prijala spisovná slovenčina. V dolnej časti námestia sa nachádza kamenná Golgota – súsošie oplakávaného Krista zo 17. storočia. Dala ju postavi Bátoričkina nevesta, Judita Révajová, ako prosbu za odpustenie hriechov svojej svokry. A v centre námestia sa nachádza vysoká drevená plastika Alžbety Bátoriovej, ktorá hľadá do obce a prosí o odpustenie...



The first written reference of the village Čachtice comes from 1248 under the name Čekče. In 1392 the village has received the privilege of a market law, in 1494 The King Vladislav have released it from paying tolls.

The village Čachtice in 1569 became the property of Ursula Kanizsay in an exchange with additional payment of severance pay, and then it became the property of her son Francis II. Nádasdy and his wife Elizabeth Bathory.

Both indelibly marked the history of Čachtice. Above the village belonged them a castle, in the village they have had a sumptuous manor, in which Elizabeth tortured her victims and there she was caught directly by the torture by Palatine George Thurzo at the end of 1610. The manor disappeared from the face of the earth, only a small part of the perimeter wall and cellar have been preserved until now, which is now used for ageing the wine of Čachtice.

To the dominants of the village belongs fortified church, in the crypts of which should be Elizabeth Bathory buried. Next to the church is a chapel of St. Anthony of Padua from the beginning of the 14th century. Inside is a painted wooden choir, which was transferred here from the castle chapel.

The touch of The Lady of Čachtice smacks us in the Museum of the Draškovič Mansion, where a substantial part of the exhibition is dedicated to the life of Elizabeth Bathory. Besides several paintings, various factual materials, there is also a replica of a dress, which has belonged the bloody countess. In the museum, at the parish and below it, is the exhibition of commemorating meeting of the Association Tatrín, where was overtaken the literary Slovak language.

At the bottom of the square stands a stone Golgotha – sculpture of Wailed Christ from the 17th century. It has been let built by the daughter in law of Elizabeth Bathory the Judith Révay as a plea for forgiveness of fault for her mother in law. And in the center of the square stands a high wooden sculpture of Elizabeth Bathory, who looks on the village and asks for forgiveness ...

*Die erste schriftliche Erwähnung über das Dorf Čachtice stammt aus dem Jahre 1248 unter dem Namen Čekče. Im Jahre 1392 erhielt das Dorf das Marktprivileg, im Jahre 1494 hatte Der König Vladislav das Dorf mauffrei gemacht.*

*Im Jahre 1569 dank Austauschs und zusätzlicher Zahlung von Abfindungen hat das Dorf Ursula Kanizsay erworben und dann ging das Dorf in das Eigentum ihres Sohnes Franz II. Nádasdy und seiner Frau Elisabeth Bathory über.*

*Beide schrieben die Geschichte von Čachtice. Oberhalb des Dorfes gehörte ihnen die Burg, im Dorf hatten die ein prächtiges Herrenhaus, in dem Elisabeth ihre Opfer gefoltert hatte und hier war sie auch bei der Folterung von Juraj Thurzo am Ende des Jahres 1610 erwischt. Das Herrenhaus verschwand ganz, nur ein kleiner Teil des Umfangsmauers und Keller sind bis heute geblieben, wo heutzutage der Wein von Čachtice reift.*

*Die ummauerte Kirche gehört zur Dorfdominante. In den Kirchkrypten ist angeblich die Elisabeth Bathory begraben. Neben der Kirche befindet sich die Kapelle des Hl. Antonius von Padua aus dem Beginn des 14. Jahrhunderts. In der Kapelle befindet sich ein bemalter Holzchor, der hier aus der Burgkapelle überführt wurde.*

*Den Geist von Der Burgdame von Čachtice spürt man im Museum im Draškovič Herrenhaus, wo ein wesentlicher Teil der Ausstellung dem Leben der Elisabeth Bathory gewidmet ist. Neben mehreren Gemälden, verschiedener Tatsachenmaterialien, gibt es hier auch eine Replik von Kleid der blutigen Gräfin. Im Museum, in der Pfarrei und darunter ist die Ausstellung zum Gedenken an den Treffen der Vereinigung Tatrín, wo die slowakische Schriftsprache angenommen wurde.*

*Im unteren Teil des Platzes steht eine Steingolgotha – eine Skulptur des Beweinung Christi aus dem 17. Jahrhundert. Sie wurde von der Schwiegertochter der Elisabeth Bathory, der Judith Révay anbauen lassen, als die Bitte um Vergebung der Sünde ihrer Schwiegermutter. Und in der Mitte des Platzes steht eine hohe Holzskulptur von Elisabeth Bathory, die in das Dorf guckt und um Vergebung bittet ...*



Első írásbeli említés a Csejte községről 1248-ból van Csekce megnevezéssel. 1392-ben a község kapott előjogot a piaci és vásári jogokra, 1494-ben Vladislav király megszabadította a vám fizetésétől. Csejtét 1569-ben cserével és a lelépés díj utána fizetéssel, megszerezte birtokába Kanizsai Orsolya, következően átment a fia, Nádasdy Ferenc és felesége, Báthory Erzsébet birtokába.

Mind a ketten eltörölhetetlenül megjegyezték a Csejte történelmét. Nekik tartozott a község felett álló vár, a községben volt a pazar kastélyuk, ahol Erzsébet kínozta az áldozatait és itt érte tetten őt Thurzó György nádor, 1610. év végén. A kastély eltűnt a föld színjéről, máig csak a külső fal kis része és a pince maradt meg, melyben ma a csejte bor érik. A község dominanciája a megerősített templom, melynek kriptáiba Báthory Erzsébet lehet eltemetve. A templomnál van Páduai szent Antal kápolna a 14. század elejéből.

A vári kápolnából ide lett hozva a festett fa kórus. A csejtei úrnő lehelete ránk leng a Draskovics kastély múzeumában, ahol a Báthory Erzsébet életének szentelt expozíció lényeges része van. Több kép és különböző konkrét anyagokon kívül, itt van a véres grófnő ruhájának másolata.

A paplaki múzeumban és alatta, van a Tatrín egyesület emlékezetes üléséről való expozíció, amelyen elfogadták az irodalmi szlovák nyelvet. A tér alsó részében találjuk a kőből való Golgotát - megsiratott Krisztus szobor csoportját a 17. századból. Ezt felépítette Révai Judit, Báthory Erzsébet menyje, mind kérelmet az anyósa bűnei megbocsájtására. A tér közepén Báthory Erzsébet nagy fa szobrása van, amely a községre néz és kéri a megbocsájtást.



*Pierwsza wzmianka pisemna o Čachticach pochodzi z 1248 roku, gdzie miejscowość występuje jako Cękce. W 1392 roku otrzymała ona prawo targu i jarmarku, a w 1494 roku król Władysław zwolnił ją z płacenia myta. Čachtice w 1569 roku w drodze wymiany i za dopłatą odstępnego przeszły na własność Urszuli Kanizsay, następnie uzyskał je jej syn Franciszek Nádasdy z żoną Elżbietą Batory.*

Oboje na stałe wpisali się w historię Čachtic. Nad samą miejscowością górował ich zamek, mieli tu także pełen przepychu pałac, w którym Elżbieta torturowała swoje ofiary, to właśnie tu została przyłapana na gorącym uczynku przez palatyna Jerzego Thurzo pod koniec 1610 roku. Pałac znikł z powierzchni ziemi, do naszych czasów zachowała się tylko mała część ściany zewnętrznej i piwnica, w której dojrzewa dziś čachtické wino. Najważniejszym budynkiem jest umocniony kościół, w jego kryptach rzekomo została pochowana Elżbieta Batory. Obok kościoła jest kaplica św. Antoniego Padewskiego z początku XIV wieku. Jest w niej drewniany malowany chór, który przewieziono tu z kaplicy zamkowej.

Atmosfera czasów Krwawej Hrabiny ogarnie nas w muzeum w pałacu Draškovičův, gdzie zdecydowana część ekspozycji jest poświęcona życiu Elżbiety Batory. Poza licznymi obrazami i różnorodnymi materiałami faktograficznymi znajduje się tu replika sukni Krwawej Hrabiny. W muzeum, na farze i pod nią przygotowano wystawę o pamiętnym posiedzeniu towarzystwa Tatrín, na którym przyjęto literacką wersję języka słowackiego. W dolnej części rynku znajduje się kamienna Golgota – grupa rzeźb oplakiwanego Chrystusa z XVII wieku. Ufundowała ją synowa Elżbiety Batory Judyta Révay jako prośbę o odpuszczenie grzechów swojej teściowej. A w centralnym punkcie rynku znajduje się wysoka drewniana rzeźba Elżbiety Batory, która ze wzrokiem skierowanym na miejscowość prosi o przebaczenie...



**Beckov**

What the castles have looked like, which are now ruins and have been the property of Elizabeth Bathory? The answers can be found 3 km from Čachtice Castle, in The Park of Miniatures in the village Podolie.

You can find here models of historical reconstructions of Slovak castles (scale 1:50), churches and towers, in the forms they have looked like few centuries ago. Today you can find here more than 50 models.

The dominants are the contemporary reconstructions of Čachtice Castle, Beckov Castle and the Croatian Velika Castle - that castles which have belonged to the estates of Elizabeth Bathory. Čachtice Castle is built in the form of around the year 1670, when it was finished by the grandson of Elizabeth Bathory, Francis II. Nádasdy.

On the castle are coats of arms of the Bathorys and Nádasdys and also the place is marked, where according to the legend, Elizabeth Bathory could have been immured. The model of Velika Castle is built in the form, when it has belonged to husband and wife Elizabeth and Francis II. Nádasdy, the Beckov Castle is build in the form from times, by which they have had shares on it.

Hogy néztek ki valamikor azok a várak, melyek ma romba vannak, és Báthory Erzsébetnek tartoztak? Feleletett találhatóunk csejtei vártól három kilométerre fekvő Podolie faluban, ahol a várak miniatűr állománya van.

Itt találni a szlovák várak, kilátók és templomok korabeli rekonstrukcióit (1:50 mértékarányban) oly hasonlatosságosan, mind néhány századdal ez előtt néztek ki. Ma több mind 50 modell van itt.

A dominánsok közé tartozik korabeli rekonstrukciója a Csejtei, Beckov és a horvát Velika váraknak, tehát azoknak a váraknak, amelyek Báthory Erzsébetnek tartoztak. A csejtei vár úgy néz ki, mind 1670-ben, mikor Erzsébet és Ferenc unokája felépítette.

A várban a Báthory és Nádasdy címerek vannak, és ki van jelezve az a hely, ahol a monda szerint, Báthory Erzsébet be lehett falazva. A Velika vár modellje hasonlatos azzal, amely az Erzsébet és Ferenc Nádasdy házaspárnak tartozott, Beckov vár meg azzal, amikor részük volt rajta.

**Park miniatűr v Podolí**

Ako vyzerali hrady, ktoré sú dnes zrúcaninami a patrili Alžbete Bátoriovej? Odpoveď na to sa dá nájs 3 km od Čachtického hradu, v Parku miniatűr v obci Podolie. Nachádzajú sa tu modely dobových rekonštrukcií slovenských hradov (mierka 1:50), kostolov a rozhľadní, v podobách ako vyzerali pred niekoľkými stáročiami. Súčasou expozície je dnes vyše 50 modelov.

K dominantám určite patria dobové rekonštrukcie Čachtického hradu, Beckovského hradu a chorvátskeho hradu Velika – teda hradov, ktoré patrili do majetkov Alžbety Bátoriovej. Čachtický hrad je postavený v podobe okolo roku 1670, keď ho dostaval vnuk Alžbety Bátoriovej František III. Nádasdy. Na hrade sú erby Bátoriovcov a Nádasdyovcov, okrem iného je vyznačené aj miesto, kde mohla by podľa povesti zamurovaná Alžbeta Bátoriová. Model hradu Velika je postavený v podobe, keď patrili manželom Alžbete a Františkovi II. Nádasdymu, Beckovský hrad v podobe, keď na ňom mali majetkové podiely.

**Čachtice**

Wie die Burgen, die heute schon Ruinen sind und der Elisabeth Bathory gehörten ausgesehen hatten? Die Antwort darauf findet man nur 3 km vom der Burg Čachtice, in Miniaturenpark im Dorf Podolie. Es gibt hier Modelle von zeitgenössischen historischen Rekonstruktionen der slowakischen Burgen (im Maßstab 1:50), Kirchen und Aussichttürme, so wie sie vor ein paar Jahrhunderten ausgesehen hatten. Heute gibt es hier über 50 Modelle.

Zu den Dominanten gehören zeitgenössische Rekonstruktionen von der Burg Čachtice, der Burg Beckov und der kroatischen Burg Velika – also den Burgen, die zu den Gütern der Elisabeth Bathory gehörten. Die Burg Čachtice ist hier in der Form von um Jahr 1670, als sie von dem Enkel der Elisabeth Bathory, dem Franz III. Nádasdy fertiggebaut worden war. Auf der Burg befinden sich die Wappen von Bathorys und Nádasdys und es ist der Ort markiert, an dem der Legende nach, die Elisabeth Bathory eingemauert konnte werden. Das Modell der Burg Velika ist in der Form gebaut, als der den Ehegatten Elisabeth und Franz II. Nádasdy gehört hatte, die Burg Beckov ist in der Form gebaut, als sie dort Anteile hatten.

**Velika**



Jak vygládaly zamki, ktoré popadly v ruine, a niegdyš налеžaly do Elžbiety Batory? Odpoveď na to pytanie možna znaleźć 3 km od zamku w Čachticach, w Parku Miniatur w miejscowości Podolie.

Znajdują się tu modele zrekonstruowanych słowackich zamków (skala 1:50), kościołów i punktów widokowych w takiej formie, jak wyglądały przed kilkoma wiekami. Dziś zgromadzono tu ponad 50 modeli. Wśród najważniejszych z nich warto wymienić rekonstrukcję zamku Čachtice, Beckov oraz chorwackiego zamku

Velika – czyli zamków, które należały do majątku Elżbiety Batory. Zamek Čachtice został zrekonstruowany w postaci z około 1670 roku, kiedy jego budowę zakończył wnuk Elżbiety Batory – Franciszek Nádasdy. Na zamku znajdują się herby Batorych i Nádasdych, oznaczono także miejsce, gdzie według podań mogła być zamurowana Elżbieta Batory. Model zamku Velika stworzono w postaci z czasów, kiedy należał do małżonków Elżbiety i Franciszka Nádasdych, zamek Beckov z okresu, kiedy także nim władali.

## Alžbeta Bátoriová

## sa kúpe v krvi dievčat

**Elizabeth Bathory** is taking a bath in blood of girls

**Elisabeth Bathory** badet im Blut der Mädchen

**Báthory Erzsébet** a lányok vérében fürdik

**Elżbieta Batory** kąpie się we krwi dziewcząt

Podľa viacerých legiend sa Alžbeta Bátoriová kúpala v krvi mladých dievčat údajne preto, aby si zachovala mlados. Historici vedú polemiky o tom, či je to pravda, alebo či sa jednalo o liečiteľstvo... Teoreticky sa v krvi kúpa nedá, pre jej zrážanlivos, ale feudálne receptúry poznali viacero tajomstiev, ktoré zostali dodnes pred našim poznaním ukryté!

Námet kúpania v krvi zaujal nielen filmárov, literátov, ale i muzeálne expozície. V maďarskom meste Keszthely (hlavné mesto Balatonu) v expozícii Múzea tortúry si možno pozrie Alžbetu Bátoriovú, kúpajúcu sa v kadi s dievčenskou krvou, hradnej panej pomáhajú jej povestné prisluhovačky. Ešte dôveryhodnejšie vyzerá expozícia v rodnom hrade Alžbety Bátoriovej v meste Nyírbátor. Je tu zriadené panoptikum s viacerými výjavmi zo života Bátoriovcov, samozrejme nechýba ani povestné kúpanie sa v krvi. Pri týchto expozíciách nás zamrazí, schladí a rozmyšľáme, kde končí pravda a začína legenda...



**Elizabeth Bathory** is taking a bath in blood of girls

**Elisabeth Bathory** badet im Blut der Mädchen

**Báthory Erzsébet** a lányok vérében fürdik

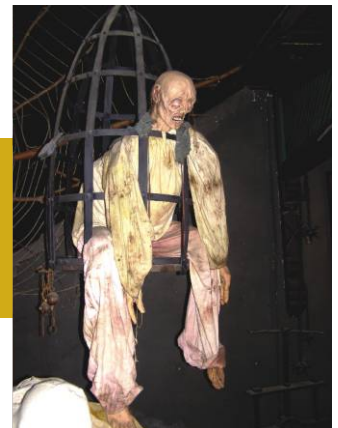
**Elżbieta Batory** kąpie się we krwi dziewcząt

According to several legends Elizabeth Bathory bathed in blood of young girls, reportedly to preserve the youth. The historians lead controversy, whether this is true or whether it was a kind of healing ... Theoretically, it is not possible to take a bath in blood, because of its coagulation, but the feudal recipes knew some secrets that have remained to these days hidden for our knowledge!

The theme of bathing in blood engaged the attention not only by filmmakers, writers, but also museum exhibits. In the Hungarian town of Keszthely (capital of Balaton), in the exposition of the Museum of Torture, can be seen Elizabeth Bathory bathed in a vat of girl's blood. Her legendary minions are helping the castle lady. More trustworthy is the exposition in the birth castle of Elizabeth Bathory, in Nyírbátor. There's a waxwork established with several scenes from the life of Bathory's, of course, there is also the famous bathing in blood. By seeing these expositions, we can feel frozen, cooled and we wonder, where the truth ends and legend begins ...

Laut mehreren Legenden badete Elisabeth Bathory im Blut von jungen Mädchen, angeblich um die Jugend zu bewahren. Historiker führen Kontroverse, ob das wahr ist oder ob es sich um eine Heilmethode handelte ... Theoretisch ist es wegen der Gerinnung nicht möglich, im Blut zu baden, aber feudale Rezepturen kannten verschiedene Geheimnisse, die bis zum heutigen Tag vor unserem Wissen verborgen geblieben sind!

Für das Thema Baden im Blut interessierten sich nicht nur Filmemacher, Schriftsteller, sondern auch ganze Ausstellungsstücke sind dem Thema gewidmet. In der Ausstellung des Foltermuseums in der ungarischen Stadt Keszthely (Hauptstadt von Balaton) kann Elisabeth Bathory gesehen werden, als sie in einer Wanne voll vom Mädchenblut badet. Der Dame helfen dabei die berühmten Dienerinnen. Noch glaubwürdiger sieht die Exposition auf der Geburtsburg von Elisabeth Bathory, in der Stadt Nyírbátor, aus. Es gibt hier ein Wachsfigurenkabinett mit mehreren Szenen aus dem Leben des Bathory Klanns, natürlich gibt es auch hier das berühmte Baden im Blut. Bei solchen Ausstellungen fühlen wir uns als gefroren, gekühlt und wir fragen uns, wo die Wahrheit endet und die Legende beginnt...



**Elizabeth Bathory** is taking a bath in blood of girls

**Elisabeth Bathory** badet im Blut der Mädchen

**Báthory Erzsébet** a lányok vérében fürdik

**Elżbieta Batory** kąpie się we krwi dziewcząt

Több legenda szerint Báthory Erzsébet azért fürdött a fiatal lányok vérében, hogy megővja ifjúságát. A történészek vitát folytatnak arról, hogy ez igaz lehet vagy gyógyászatról volt szó... Elméletileg vérben fürödni nem lehet a véralvadás miatt, de a feudális receptek sok titkot ismertek, ami máik a mi ismereteink ellőtt el van titkolva!

A vérben fürdés témája elfoglalta nem csak a filmművészetet, írókat, de a muzeális tárlatokat is. A magyar Balatoni Keszthelyen a tortúr múzeum tárlatában láthatjuk leány vérrel töltött dézsában fürdő Báthory Erzsébetet, ahol segítenek neki az ő hírhedt szolgálói. Még elhíhettebbben néz ki a nyírbátori vári tárlat. Itt létesítve van panoptikum több jelenettel a Báthory család életéből, természetesen nem hiányzik a híres vérben fürdés. Az ilyen tárlatoknál kiráz minket a hideg és átgondoljuk, hol végződik az igazság és hol kezdődik a legenda...

Według wielu legend Elżbieta Batory kąpała się we krwi młodych dziewcząt, rzekomo po to, aby zachować młodość. Historycy nie są pewni, czy jest to prawda, czy może chodziło o zabiegi lecznicze... Teoretycznie we krwi nie da się kąpać z tego powodu, że zbyt szybko się ścina, ale dawne receptury znały wiele tajemnic, które do dziś pozostają ukryte przed nami!

Temat krwawych kąpeli zainteresował nie tylko filmowców czy literatów, ale powstały nawet ekspozycje muzealne. W Muzeum Tortur w węgierskim mieście Keszthely (stolica Balatonu) można obejrzeć Elżbietę Batory, która kąpie się w kadzi z krwią młodych dziewcząt, władczyni pomagają dwie słynne służki. Jeszcze bardziej przekonująco wygląda wystawa w zamku Nyirbátor – miejscu urodzenia Elżbiety Batory. Znajdziemy tu panoptikum z wieloma scenami z życia rodziny Batory, tu także nie brakuje słynnej kąpeli we krwi. Takie wystawy mrozą krew w żyłach i sprawiają, że zastanawiamy się, gdzie kończy się prawda i zaczyna się legenda...

## Mučenie dievčat

## Železná panna

**Torture of girls – The iron virgin**

**Folterung von Mädchen – Die Eiserne Jungfrau**

Lányok kínzása – vas szűz

Torturowanie dziewcząt – Żelazna dziewica

Existovala tajomná železná panna? Legenda hovorí, že ju používala Alžbeta Bátoriová na mučenie žien a dievčat v Čachticiach. No tu sa údajne panna nikdy nenašla.

Železná panna ako mučiaci nástroj sa spomína v norimbergskej kronike v roku 1533. V roku 1868 vyšla vo Viedni kniha „Dunkle Geschichte von Oesterreich“ (Temné dejiny Rakúska), napísal ju Moriz Hermann. Na stranách 57- 80 je kapitola „Eiserne Jungfrau in Oesterreich“ (železná panna v Rakúsku). Tu sa píše, že o železnej panne sa často hovorilo, no nikto ju nevidel. Autor uvádza použitie železnej panny v Norimbergu, na rakúskom zámku Feistriss, Pražskom hrade, no podstatná časť kapitoly je venovaná Alžbete Bátoriovej. Sú tu použité 4 ilustračné obrázky, jeden z Čachtíc.

Štúdium ukázalo, že „železná panna“ bola dreveným mučiacim nástrojom, ktorý pozostával z dvoch polovic spojených pántami. Dnu mala umiestnené ostré železné hroty tak, aby pri zatvorení odsúdeného do jej vnútra tieto hroty nezasiahli dôležité životné orgány. Tak väzeň zomieral v dlhých a ťažkých bolestiach... Takéto nástroje si možno prehliadnúť na hrade v Norimbergu, sú v Múzeu tortúry v Amsterdame, ale aj na Bátoričkinom hrade Lockenhaus...

Takže ukrýva podzemie hradu Čachtice alebo bývalého Nádašdyovského kaštieľa v hline zapadané, zhrdzavené, viac ako 400 rokov nepovšimnuté železné hroty?



Torture of girls – The iron virgin

Folterung von Mädchen – Die Eiserne Jungfrau

Lányok kínzása – vas szűz

Torturowanie dziewcząt – Żelazna dziewica

Does the mysterious Iron Virgin ever existed? The legend says that Elizabeth Bathory used to use her to torture women and girls in Čachtice. But here a Virgin never was found.

The Iron Virgin as a torture instrument is mentioned in the Nuremberg Chronicle in 1533. In 1868 a book was published in Vienna "Dunkle Geschichte von Oesterreich" (Dark history of Austria) by Moriz Hermann. On pages 57 to 80 is the chapter "Eiserne Jungfrau in Oesterreich" (Iron Virgin in Austria). It says here, that the Iron Virgin was often mentioned, but no one has ever seen her. The author mentions the use of Iron Virgin in Nuremberg, at the Austrian Feistriss Castle, Prague Castle. But the substantial part of the chapter is devoted to Elizabeth Bathory. Four illustration pictures are used here, one of Čachtice.

The study showed that the "Iron Virgin" was a wooden torture instrument, which consisted of two halves connected by hinges. Inside were two sharp iron tips, so that after a prisoner was closed in the interior, these tips did not hit the important vital organs. So the prisoner was dying in long and severe pain ... Such tools can be seen at the Castle in Nuremberg, they are in The Torture Museum in Amsterdam, but also on the Bathory Castle Lockenhaus ...

So is it possible, that the underground in Čachtice Castle or Nádasdy former mansion shields rusted, in the earth buried, over 400 years old unnoticed iron tips?



*Existierte die geheimnisvolle Eiserne Jungfrau? Die Legende sagt, dass sie Elisabeth Bathory zur Folterung der Frauen und Mädchen in Čachtice verwendete. Aber hier hat man die angebliche Jungfrau nie gefunden.*

*Die Eiserne Jungfrau als Folterinstrument wird in der Nürnberger Chronik im Jahr 1533 erwähnt. Im 1868 wurde im Wien das Buch "Dunkle Geschichte von Österreich" veröffentlicht, das vom Moriz Hermann geschrieben wurde.*

*Auf den Seiten 57 bis 80 ist das Kapitel "Eiserne Jungfrau in Österreich". Es heißt hier, dass die Eiserne Jungfrau oft diskutiert wird, aber niemand hat sie jäh gesehen.*

*Der Autor erwähnt die Verwendung von der Eisernen Jungfrau in Nürnberg, auf dem österreichischen Schloß Feistriss, auf der Prager Burg, aber ein wesentlicher Teil des Kapitels ist der Elisabeth Bathory gewidmet. Es sind hier 4 Bilder benutzt, einer aus Čachtice.*

*Die Studie zeigte, dass die "Eiserne Jungfrau" ein Folterinstrument aus Holz gewesen ist, das aus zwei Hälften verbunden mit Scharniere bestanden hatte.*

*Im Inneren hatte es scharfe Eisenspitzen, so, dass beim einsperren des Gefangenen im Inneren, diese Spitzen keine lebenswichtigen Organe getroffen hatten, so dass der Gefangene in langen und starken Schmerzen sterben musste...*

*Solche Instrumente können auf der Burg in Nürnberg, im Foltermuseum in Amsterdam, oder auch auf der Burg von Elisabeth Bathory, Lockenhaus, gesehen werden...*

*Versteckt also der unterirdische Raum in Burg Čachtice oder das ehemalige Nádasdy Herrenhaus in der Erde eingegrabene, verrostete, über 400 Jahre alt unbemerkte Eisenspitzen?*

Létezett a rejtelmes vas szűz?

A legenda azt mondja, hogy Báthory Erzsébet használta lányok és asszonyok kínzására Csejten. De itt állítólag soha nem találták meg.

Vas szűz mind kínzó eszköz a Nürnbergi krónikában van említve 1533-ban. Bécsben 1868-ban megjelent egy könyv "Ausztria sötét történelme", írta Moriz Hermann.

Az 57-80-ik oldalakon van a „Eiserne Jungfrau in Österreich” (Vas szűz Ausztriában) fejezet. Itt gyakran említik a vas szűzet, de senki sem látta.

Az író emlegeti alkalmazását Nürnbergi, Feistriss osztrák kastélyon, prágai váron, de a fejezet lényeges része Báthory Erzsébetnek van szentelve. Az itt alkalmazott 4 szövegmagyarázó képből, egy Csejtei.

A tanulmány kimutatta, hogy a vas szűz fából készített kínzó eszköz volt, amely két félből állt és pántokkal összekapcsolódott. Belül voltak elhelyezve vascsúcsok úgy, hogy az elítélt bezárása után a csúcsok ne érik el az életszerveket.

Így az elítélt hosszan és fájdalmasan haldokolt. Ilyen kínzó eszközöket lehet átnézni a Nürnberg váron, Amsterdami tortúra múzeumba, de a Lockenhaus Báthory váron is.

Úgyhogy rejteget a Csejtei vár föld alatt agyagba süpped, rozsdás több mind 400 évig észre nem vett vascsúcsokat?



Torture of girls – The iron virgin

Folterung von Mädchen – Die Eiserne Jungfrau

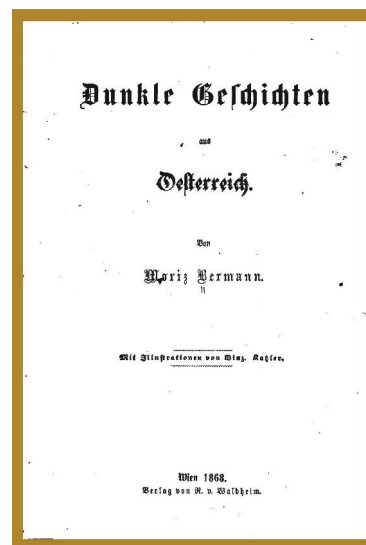
Lányok kínzása – vas szűz

Torturowanie dziewcząt – Żelazna dziewica

Czy w ogóle istniała żelazna dziewica? Legenda mówi, że Elżbieta Batory wykorzystywała ją do torturowania kobiet i dziewcząt w Czachticach. Ale podobno nigdy jej tu nie znaleziono.

Żelazna dziewica jako narzędzie tortur wspomniana jest w kronice norymberskiej z 1533 roku. W 1868 roku wydano w Wiedniu książkę „Dunkle Geschichten aus Oesterreich” (Mroczne dzieje Austrii), którą napisał Moriz Hermann. Strony 57 – 80 zawierają rozdział „Eiserne Jungfrau in Oesterreich” (Żelazna dziewica w Austrii). Znajdziemy w nim informację, że o żelaznej dziewicy wiele się mówiło, ale nikt jej nie widział. Autor pisze o stosowaniu tego narzędzia w Norymberdze, na austriackim zamku Feistriss, na zamku praskim, ale zasadnicza część rozdziału jest poświęcona Elżbiecie Batory. Zamieszczono tu 4 ilustracje, jedna z nich – z Czachtic. Badania wykazały, że żelazna dziewica była drewnianym narzędziem tortur w kształcie skrzyni z drzwiami na zawiasach. W jej wnętrzu umieszczono ostre żelazne kolce w taki sposób, aby po zamknięciu skazanego nie kaleczyły organów pełniących istotne funkcje życiowe. Więzień konał więc w długich i strasznych bólach... Takie narzędzia można obejrzeć na zamku w Norymberdze, w Muzeum Tortur w Amsterdamie czy na zamku Elżbiety Batory w Lockenhaus.

Czy podziemia zamku Czachtice albo dawnego pałacu Nádasdych ukrywają zasypane w glinie, żardzewiałe, niezauważone od ponad 400 lat żelazne kolce?



## Čachtické podzemie

The Underground of Čachtice

Die Unterirdischen Räume von Čachtice

A csejtei föld alatt

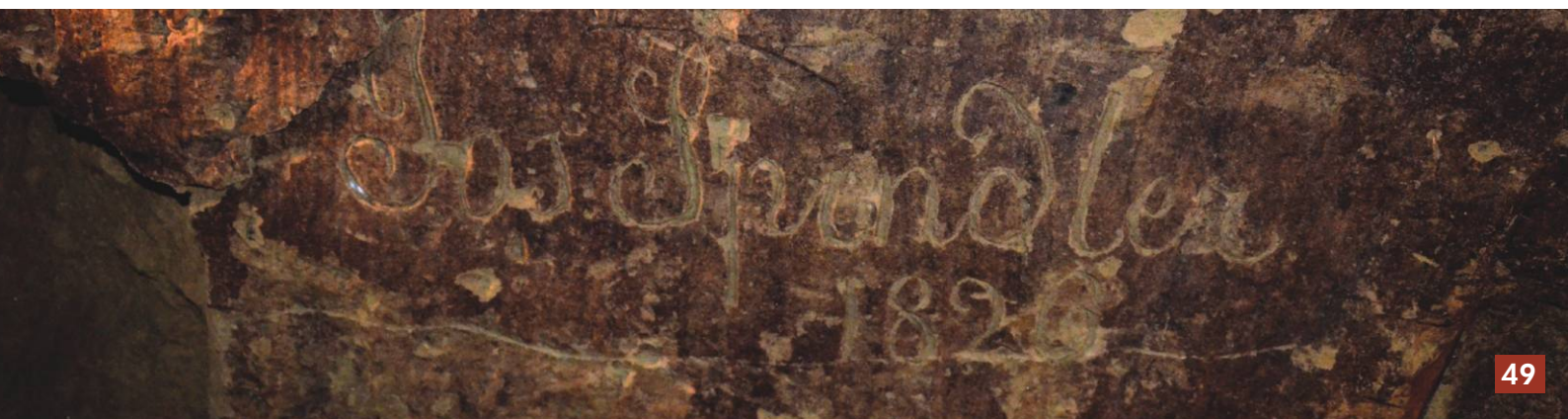
Czachtické lochy

Podľa legiend bol prepojený Bátoričkin kaštieľ v Čachticiach s Čachtickým hradom. Vzhľadom na fakt, že celé územie je krasové, nedá sa to vylúčiť. No je viac ako isté, že v Nádašdyovskom kaštieli boli rozsiahle podzemné priestory, kde podľa výpovedí svedkov Alžbeta Bátoriová mučila dievčatá. Kaštieľ zmizol z povrchu zemskeho, zostal z neho iba malý obvodový múr. Na jeho mieste dnes stojí Čachtické vinohradníctvo, ktoré na zretie čachtického vína využíva existujúcu podzemnú pivnicu bývalého kaštieľa. Kúsok nad vinohradníctvom sa však dá vojs do skutočného čachtického podzemia.

Perfektne zachované podzemné chodby a bludisko v dĺžke viac ako 150 metrov umožní nasa atmosféru tajomnej temnej doby Alžbety Bátoriovej. Viaceré prechody, oblúky, klenby, množstvo nápisov na stenách podzemia nás vedú isto nielen do hĺbky zeme, ale aj späť do historickej doby. Keď minieme letopis 1650, blížime sa pomaly k Alžbete Bátoriovej. Ukrývajú nepreskúmané zasypané časti podzemia obeť Čachtickej grófký, alebo zvyšky železnej panny? Pred nedávnom sa po dažďoch prepadla aj záhrada bývalého kaštieľa do tajomných útrob čachtického podzemia. Čo sa tu ukrýva?

According to legends the Bathory mansion was connected with the Čachtice Castle. Due to the fact that the entire territory is made by karst, it can't be ruled out. But it is more than certain that the Nádasdy mansion were large underground areas. According to the testimonies of witnesses, here has tortured Elizabeth Bathory the girls. The mansion disappeared from the face of the earth, it remained only a small perimeter wall. At this place now stands Čachtice viticulture, which uses for aging the wine the existing underground cellar of the former castle. Thereabouts of viticulture, the underground of actual Čachtice can be visited.

Perfectly preserved underground corridors and maze of more than 150 meters will allow you to soak up the atmosphere of mysterious dark period of Elizabeth Bathory. Several passages, arches, vaults, numbers of inscriptions on the walls of the underground surely lead us not only to the depth of the earth, but also back into the historical times. When we cross the chronicle in 1650, we are approaching slowly to Elizabeth Bathory. Are here hidden unexplored buried underground victims of Čachtice Countess, or remains of Iron Virgin? Recently, the rains fell and the garden of the former mansion slump into mysterious underground bowels of Čachtice. What is hidden here?



Laut Legenden war das Herrenhaus von Elisabeth Bathory in Čachtice mit der Burg Čachtice verbunden. Aufgrund der Tatsache, dass das gesamte Gebiet aus Karst besteht, kann dies nicht ausgeschlossen werden. Es ist mehr als sicher, dass im Herrenhaus von Nádasdy große unterirdische Räume waren, nach den Aussagen der Zeugen hat hier Elisabeth Bathory die Mädchen gefoltert. Das Herrenhaus verschwand ganz, es blieb nur eine kleine Außenmauer. An dessen Stelle steht heute der Weinbau von Čachtice, der zum Reifen von Wein den bestehenden unterirdischen Keller des ehemaligen Herrenhauses benutzt. Ein Stück hinter dem Weinbau jedoch können die tatsächlichen unterirdischen Räume von Čachtice betreten werden.

Perfekt erhaltene unterirdische Gänge und Labyrinth von mehr als 150 Metern erlaubt die Atmosphäre der geheimnisvollen dunklen Periode von den Zeiten der Elisabeth Bathory einzuatmen. Mehrere Passagen, Bögen, Gewölbe, eine Reihe von Inschriften auf den Wänden der interirdischen Räume führen nicht nur in die Tiefe der Erde, sondern auch zurück in die historischen Zeiten. Nachdem wir um den Jahrgang 1650 herumlaufen, nähern wir uns den Zeiten um Elisabeth Bathory. Verbergen die unerforschten unterirdischen Räume die Opfer der Gräfin von Čachtice oder die Reste der Eisernen Jungfrau? Vor kurzer Zeit fiel nach dem Regen der Garten des ehemaligen Herrenhauses in sich zusammen in die geheimnisvolle unterirdische Eigenweide von Čachtice. Was ist hier verborgen?



A legendák szerint a Báthory kastély át volt kapcsolva a csejtei várral. Arra a tényezőre nézve, hogy az egész terület karsztos, nem lehet ezt kizárni. De több mind biztos, hogy a Nádasdy kastély alatt terjedelmes földalatti terület volt. Tanúvallomások szerint itt kínoztta Báthory Erzsébet a lányokat. A kastély eltűnt a föld felszínéről, csak kis külső várfal maradt belőle. Azon a helyen ma a csejtei szőlészet van, amely a csejtei bor éretésére felhasználja a volt kastély, létező földalatti pincéjét. Nem messze a szőlészettől be lehet menni a tényleges csejtei földalattiba.

Tökéletesen megmaradtak a földalatti folyosók és a több mind 150 m hosszú labirintus, ami lehetővé teszi felszívni a rejtélyes légkört Báthory Erzsébet sötét időiből. Több átjárások, boltívek és felírások a földalatti falakon vezetnek nem csak a mélységbe, de vissza a történelmi időbe. Ha elhagyjuk a 1650 évet, lassan közeledünk Báthory Erzsébethez. A nem átkutatott betemetett föld alatt részei rejtegetnek vajon a csejtei grófnő áldozatait vagy a vas szűz maradványait? Nemrég az esők után beszakadt a volt kastély kertje a rejtélyes zsigerbe. Vajon mit rejteget?



Według legend pałac Elżbiety Batory w Czachticach łączyły z zamkiem w Czachticach podziemne korytarze. Ze względu na fakt, że są to tereny krasowe, nie możemy tego wykluczyć. Więcej niż pewne jest jednak, że w pałacu Nádasdych były rozległe podziemia, według zeznań świadków to tu Elżbieta Batory torturowała dziewczęta. Pałac popadł w ruinę, pozostał po nim tylko mały fragment ścian zewnętrznych. Na jego miejscu dziś stoi Czachticka winnica, w której wino dojrzewa w lochach dawnego pałacu. Trochę powyżej winnicy można wejść do prawdziwych czachtickich podziemi.

Doskonale zachowany labirynt podziemnych korytarzy o długości ponad 150 metrów pozwala poczuć atmosferę tajemniczych, mrocznych czasów Elżbiety Batory. Liczne przejścia, łuki, sklepienia, napisy na ścianach lochów na pewno zaprowadzą nas nie tylko w głąb ziemi, ale także w dawne czasy. Przechodząc obok daty 1650 powoli zbliżamy się do Elżbiety Batory. Czy niezbadane zasypiane fragmenty korytarzy skrywają ofiary Krwawej Hrabiny albo może pozostałości po żelaznej dziewicy? Całkiem niedawno po ulewnych deszczach ogród byłego pałacu zapadł się do tajemniczych przestrzeni czachtickich podziemi. Co się w nich kryje?

V závere roka 1610 palatín Juraj Turzo prichytil Alžbetu Bátoriovú pri mučení dievčat v Čachtickom kaštieli. Grófkou dal zatvoriť na Čachtickom hrade, jej pomocníci Ján Ujvári (Ficko), Helena Jó, Dorota Sentéšová a Katarína Benická boli zatvorení a prevezení do Bytče. Rozbehlo sa vyšetrovanie.

Súdu predsedal Najvyšší kráľovský sudca Theodor Sirmiensiis zo Súľova. Dňa 3. januára boli všetci obvinení po mučení vypočutí. Na súde 7. januára 1611 v Bytči bolo ešte vypočutých 13 svedkov a skonštatovalo sa, že Čachtickou paňou bolo umučených a zavraždených na hrade 37 – 80 dievčat. Ešte v ten istý deň bol vynesený a vykonaný aj rozsudok. Helena Jó a Dorota Sentéšová boli zaživa upálené na hranici, ešte pre tým im však kat kliešami vytrhol prsty. Ján Ujvári bol pre mladý vek s atý a telo bolo spálené s oboma ženami.

Katarínu Benickú súd pre nedostatok dôkazov oslobodil. Liečiteľka Eržika Majerová z Myjavy, ktorá pomáhala Bátoriovej pri rôznych chorobách, bola obvinená z čarodejníctva a bez vypočutia zaživa upálená 24. januára 1611. Pri vynesení rozsudku sa však pre Alžbetu Bátoriovú nenašlo miesto a tak na završenie svojho osudu čakala ešte skoro 4 roky v podzemí Čachtického hradu.



Theodor Sirmiensiis



At the end of 1610 Palatine George Thurzo caught the Elizabeth Bathory by the torture of girls in Čachtice mansion. The countess has been arrested into the Čachtice Castle, her aides John Ujvári (Ficko), Helena Jó, Dorota Sentéš and Catherine Benická were arrested and transferred to Bytča. The investigation has been started. The Supreme Court has been led by the royal Judge Theodor Sirmiensiis of Súľov. On January 3, after torture, the accused were heard out. In court on January 7 in Bytča, were interviewed another 13 witnesses and it was concluded that The Lady of Čachtice has tortured and murdered at the castle 37-80 girls. On the same day the judgment was delivered and executed. Helena Jó and Dorota Sentéš were alive burned to death, but before, the butcher has ripped out their fingers with clams. John Ujvári was for a young age beheaded and his body was burned with the two women.

Catherine Benická was acquitted by the court for lack of evidence. Healer Eržika Majer from Myjava, which helped Bathory in various diseases, was accused of witchcraft and burned alive without hearing on January 24, 1611. For Elizabeth Bathory was no space in the judgment and therefore she waited nearly four years in the underground of Čachtice Castle for the finishing of her destiny.



Am Ende des Jahres 1610 hatte der Pfalzgraf Juraj Thurzo die Elisabeth Bathory bei der Folterung der Mädchen in Čachtice im Herrenhaus erwischt. Die Gräfin gab er in die Burg Čachtice einsperren lassen. Ihre Helfer Ján Ujvári (Ficko), Helena Jó, Dorota Sentéš und Katrin Benická wurden auch eingesperrt und in Bytča transportiert. Die Ermittlungen hatten angefangen. Der königliche Oberrichter Theodor Sirmiensiis von Súľov hatte das Gericht geleitet. Am 3. Januar wurden die Beschuldigten nach der Folterung einvernommen. Vor dem Gericht in Bytča am 7. Januar wurden dann noch 13 Zeugen einvernommen und es wurde festgestellt, dass von der Dame von Čachtice 37 - 80 Mädchen auf der Burg gefoltert und ermordet wurden. Am selben Tag wurde schon das Urteil ausgesprochen und auch vollgestreckt. Helena Jó und Dorota Sentéš wurden lebendig totgebrannt, vorher aber hatte der Scharfrichter ihnen die Finger mit Zange ausgerissen. Ján Ujvári wurde wegen seines jungen Alters enthauptet und sein Körper wurde mit den beiden Frauen verbrannt.

Katrin Benecká wurde von dem Gericht aus Mangel an Beweisen freigesprochen. Die Heilerin Eržika Majer von Myjava, die der Bathory bei verschiedenen Krankheiten geholfen hatte, wurde der Hexerei beschuldigt und bei lebendigem Leibe am 24. Januar 1611 verbrannt, ohne eingenommen zu werden. Für die Elisabeth Bathory wurde beim Gerichtsurteil jedoch kein Platz geblieben und deshalb hatte sie an die Vollendung ihres Schicksals noch fast vier Jahre in den unterirdischen Räumlichkeiten der Burg Čachtice gewartet...

1610. év végén Thurzo György nádor tetten érte Báthory Erzsébetet a lányok kínzásánál a csejtei kastélyban. A grófnőt bezártatta a csejtei váron, segítőt Ujvári János (Fickó), Jó Ilona, Szentés Dorotea és Benicky Katalin be voltak zárva és átvitték őket Nagybiccseére. Vizsgálat indult. A bíróságnál a legfelsőbb királyi bíró elnökölt, Theodor Sirmiensis Szúlovról. Január harmadikán be voltak vádolva és kínzás után kihallgatva. A nagybiccsei bíróságon kihallgattak 13 tanút és konstatálták, hogy a csejtei úrnóvel ezen a váron 37 - 80 lány kínozva és meg ölte volt. Még ugyan azon a napon ítéletet hoztak és végrehajtották. Jó Ilona és Szentés Dorotea máglyahalállal haltak meg, ez előtt a hóhér harapófogóval kitépte az ujjait. Ujvári Jánost a fiatal kora miatt, lefejezték és a testét elégették, együtt a két nő testével.

Benicky Katalint a hiányos bizonyítékok miatt a bíróság felmentette. Majer Erika, gyógyító Myjavaról, amely Báthory Erzsébetnek segített a különböző betegségeinél, el lett ítélve boszorkánymesterség miatt, és kihallgatás nélkül elégetve 1611. január 21. én. Báthory Erzsébetnek az ítéletben nem maradt hely, így a végzete be megtetésére, várt még majdnem 4 évet a csejtei vár alatt.



Pod koniec 1610 roku palatyn Jerzy Thurzo przyłapał Elżbietę Batory na torturowaniu dziewcząt w pałacu w Čachticach. Nakazał uwięzienie hrabiny na zamku w Čachticach, a jej pomocnicy Ján Ujvári (Ficko), Helena Jó, Dorota Sentěšová i Katarína Benická zostali uwięzieni i przewiezieni do Bytczy. Rozpoczęło się śledztwo. Przewodniczącym składu sędziowskiego został Najwyższy Sędzia Królewski Theodor Sirmiensis z Súlova. Dnia 3 stycznia po torturach przesłuchano oskarżonych. Przed sądem w Bytczy 7 stycznia złożyło zeznania jeszcze 13 świadków i stwierdzono, że hrabina zamęczyła i zamordowała na zamku między 37 a 80 dziewcząt. Jeszcze tego samego dnia ogłoszono i wykonano wyrok. Helena Jó i Dorota Sentěšová zostały żywcem spalone na granicach miasta, ale wcześniej kat kleszczami wyrwał im palce. Ján Ujvári ze względu na młody wiek został ścięty, a jego ciało spalono wraz z obiema kobietami.

Katarína Benecká z powodu braku dowodów została uwolniona. Znachorka Erzika Majerová z Myjavy, która pomagała Elżbiecie Batory w przypadku różnych chorób, została oskarżona o czary i bez przesłuchania spalona żywcem 24 stycznia 1611 roku. Dla Elżbiety Batory nie znalazło się jednak miejsce w wyroku, więc na rozstrzygnięcie swojego losu czekała jeszcze prawie 4 lata w lochach zamku Čachtice.

## Kde je pochovaná

## Alžbeta Bátoriová

Where is buried **Elizabeth Bathory**

Wo ist **Elisabeth Bathory** begraben

Hol van eltemetve **Báthory Erzsébet**

Gdzie jest pochowana **Elżbieta Batory**

Velkou, dodnes neobjasnenou záhadou je, že kde je pochovaná Alžbeta Bátoriová. Najpravdepodobnejším miestom sú krypty pod oltárom Čachtického kostola, hoci pri ich prieskume v roku 1938 nebol jej hrob nájdený.

V archíve Drugetovcov jej za Juraj Druget píše: Alžbeta Bátoriová zomrela 21. augusta 1614 v noci o 2. hodine a pochovali ju v Čachtickom kostole 25. novembra v tom istom roku. Dohady o jej prevezení do Sedmohradska Bátoriovcami nie sú pravdepodobné. Teoreticky mohla by prevezená aj do Nádašdyovských krypt na hrade Lockenhaus. Odtiaľto sa potom krypty s ahovali do podzemia kostola v Lockenhouse, kde sú dodnes. Evanjelickí členovia rodu však pri tomto s ahovaní boli údajne nahádzani do hradnej studne a do novej krypty teda neboli prevezení všetci. V studni skončil zrejme aj Čierny beg a ak by bola pri ňom aj Alžbeta, tak aj ona. Tajomné podzemie kostola v Lockenhouse s kryptami a s hrou svetla a tieňa vytvára strašidelnú atmosféru, možno tu však prisť do blízkeho kontaktu s dobou, kedy žila Alžbeta Bátoriová a uctí si tu pamiatku ľudí, ktorí sa s ňou stretli... No predsa len najpravdepodobnejším miestom jej posledného odpočinku je podzemie kostola v Čachticach.

Farský kostol v Lockenhouse dal postavi František III. Nádašdy. Základný kameň položili 2.7.1656, vysvätený bol v roku 1669. Loď kostola je vysoká 18 metrov a veža 57,5 metra. Klenotom chrámu je barokový oltár Márie. Zobrazuje Matku Božiu ako „Magna Mater Hungariu“ – vo ví azných bojoch s Turkami. V rodinnej hrobke je pochovaný František III. Nádašdy s manželkou, ktorý bol za účas vo Vešeléniho sprisahani popravený vo Viedni v roku 1671, ako aj palatín Tomáš Nádašdy s manželkou Uršulou Kanižajovou.

Where is buried **Elizabeth Bathory**

Wo ist **Elisabeth Bathory** begraben

Hol van eltemetve **Báthory Erzsébet**

Gdzie jest pochowana **Elżbieta Batory**

A huge, still unexplained mystery is, where the Elizabeth Bathory is buried. The most likely place is the Crypt of Čachtice, under the altar of the church, although in their survey in 1938 the tomb was not found.

In the archive of Drugeths, her son in law George Drugeth writes: Elizabeth Bathory died on August 21, 1614 at 2 am in the night and she was buried in the church of Čachtice on November 25, the same year. Speculation about her transfer to Transylvania by the Bathorys are unlikely. Theoretically, she could have been transported into the castle crypt in Nádasdys Lockenhaus. From there, the crypts were moved to the underground of the church in Lockenhaus, where they are until today. Evangelic members of the genus, however, by this moving, were reportedly thrown into the castle well and into a new crypt were therefore not transferred all of them. In the well apparently ended also The Black beg and if Elizabeth was with him, as well as she.

Mysterious underground in church in Lockenhaus with crypts and play of light and shadow creates a spooky atmosphere, but a close contact with the times when Elizabeth Bathory used to live is possible here and to honor the memory of people who have met her ...

But still the most likely place of her rest is the underground of the church in Čachtice. The parish church in Lockenhaus was built by Francis III. Nádasdy. The base stone was laid on 2.7.1656, it was ordained in 1669.

The ship of the church is 18 meters high and the tower is 57.5 meters high. Jewel of the temple is a baroque altar of St. Mary. It shows the Mother of God as the "Magna Mater Hungaria" - in winning battles with the Turks. In the family tomb is buried Francis III. Nádasdy with his wife, who was for the participation in the Vesseleny conspiracy executed in Vienna in 1671, as well as Palatin Tomas Nádasdy with his wife Ursula Kanizsary.



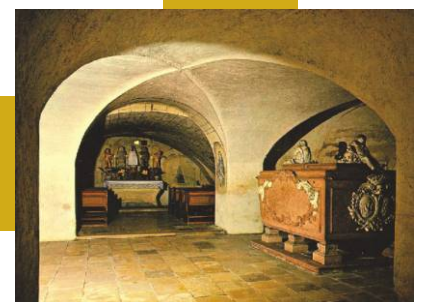
*Es ist bis heute ein großes, noch ungelöstes Rätsel, wo die Elisabeth Bathory begraben ist. Der wahrscheinlichste Ort ist die Krypta in Čachtice, die sich unter dem Altar der Kirche befindet, auch wenn bei der Untersuchung im Jahr 1938 kein Grab gefunden wurde.*

*Im Archiv der Drugeths schreibt ihr Schwiegersohn Juraj Drugeth: Elisabeth Bathory ist am 21. August 1614 um 2 Uhr in der Nacht gestorben und sie wurde in der Kirche von Čachtice am 25. November des gleichen Jahres begraben. Die Spekulationen über die Transportation von den Bathorys nach Siebenbürgen sind unwahrscheinlich. Theoretisch könnte sie auch in die Burg Lockenhaus (Léka), in die Krypta der Nádasdys transportiert worden sein.*

*Von dort dann wurden die Krypten in die unterirdischen Räume der Kirche in Lockenhaus umgezogen, wo sie bis heute geblieben sind. Die evangelischen Mitglieder des Stammes wurden aber bei diesem Umzug angeblich in den*

*Burgbrunnen reingeworfen und in die neue Krypta daher nicht alle umgezogen wurden. Im Brunnen endete scheinbar auch der Schwarzer Beg und falls Elisabeth bei ihm war, hätte sie genauso enden können. Geheimnisvolle unterirdische Räume der Kirche in Lockenhaus mit Krypten und Spiel von Licht und Schatten schafft eine gespenstische Atmosphäre, man kann aber in engen Kontakt mit der Zeit kommen, als Elisabeth Bathory lebte und man kann die Ehre an die Menschen halten, die sie sich mit ihr getroffen haben ... Aber es ist immer noch am wahrscheinlichsten, das der Platz ihrer letzten Ruhe die unterirdische Kirche in Čachtice wird. Die Pfarrkirche in Lockenhaus wurde von Franz dem III. Nádasdy erbaut. Der Grundstein wurde am 2.7.1656 gelegt und sie wurde im Jahre 1669 geweiht.*

*Kirchenschiff ist 18 Meter hoch und der Turm ist 57,5 Meter hoch. Juwel der Kirche ist der Barockaltar der Hl. Maria. Der Altar zeigt die Mutter Gottes als "Magna Mater Hungaria" - in den gewonnenen Kämpfen mit den Türken. In der Familiengruft ist Franz der III. Nádasdy mit seiner Frau begraben, der für die Teilnahme an der Vesselényi Verschwörung in Wien im Jahre 1671 hingerichtet worden war, sowie Pfalzgraf Tomas Nádasdy mit seiner Frau Ursula Kanizsary sind hier begraben.*



Where is buried **Elizabeth Bathory**

Wo ist **Elisabeth Bathory** begraben

Hol van eltemetve **Báthory Erzsébet**

Gdzie jest pochowana **Elżbieta Batory**

Egy nagy, mai napig nem felvilágosított rejtély, hogy hol van eltemetve Báthory Erzsébet. A legvalószínűbb hely a csejtei templom alatti kripták, bár a 1938 évi vizsgálatnál nem találták a sírját. A Drugeth irattárban a veje, Drugeth György írja: Báthory Erzsébet meghalt 1614. augusztus 21-én, két óraker. A csejtei templomba eltemették november 25-én, ugyan abban az évben. A feltevések az ő átvivéséről Erdélybe, nem valószínűk. Elméletileg átvihették a Nádasy kriptákba a Lockenhaus (Léka) váron. Innen a kriptákat át szállították a Léka templom földje alá, ahol a mai napig vannak. A család evangélikus tagjai, a hurcolkodásnál állítólag bedobva lettek a vári kútba, így az új kriptába nem mindenkit vittek át. A kútban végzett a Fekete bég is, és ha Erzsébet mellette lett volna, akkor ő is. A Léki templom rejtelmes föld alatta a kriptákkal, fények és árnyékok játékaival félelmetes légkört, alakít. De itt közel lehet jutni ahhoz az időhöz, amelyben Erzsébet élt, és megísztelni azoknak az embereknek az emléket, akik találkoztak vele.

De a legvalószínűbb örök nyugalom helye még is a Csejtei templom föld alatta. A Léki plébános templomot Nádasy II. Ferenc hagyta felépíteni. Az alapkövet 1656.7.2-ben helyezték le, felszentelve 1669-ben lett. A templom hajója 18 méter magas és a torony 57,5 méteres. A templom kincse a barokk Mária oltár. Az istenanyát mind „Magna Mater Hungariát” ábrázolja - a győztes harcokban a Törökökkel. A családi kriptában el van temetve Nádasy III. Ferenc is, aki a Wesselényi összeesküvésen részt vett, és Bécsben 1671-ben kivégezték. Itt fekszik a felesége is, úgy mind a Nádasy Tamás nádor feleségével, Kanizsai Orsolyával.

*Wielką, do dziś niewyjaśnioną zagadką pozostaje miejsce pochówku Elżbiety Batory. Najbardziej prawdopodobnym miejscem są krypty pod ołtarzem kościoła w Čachticach, choć w czasie badań w 1938 roku grobu nie znaleziono.*

W archiwum Drugethów jej zięć Jerzy Drugeth pisze: Elżbieta Batory zmarła 24 sierpnia 1614 roku o godzinie drugiej w nocy, została pochowana w kościele w Čachticach 25 listopada tego samego roku. Pogłoski o jej przewiezieniu przez Batorych do Siedmiogrodu nie są prawdopodobne. Teoretycznie mogła zostać przewieziona do krypt Nádasych na zamku Lockenhaus (Léka). Stamtąd krypty przeniesiono do podziemi kościoła w Lockenhaus, gdzie znajdują się do dziś. Szczątki członków rodu wyznania ewangelickiego zostały rzekomo podczas tych przenosin wyrzucone do zamkowej studni, więc do nowej krypty nie przewieziono wszystkich. W studni skończył najprawdopodobniej także Czarny Beg, a jeżeli pochowano przy nim Elżbietę – także i ona. Tajemnicze podziemia kościoła w Lockenhaus z kryptami i grą światła i cienia stwarzają makabryczną atmosferę, ale można

tu poczuć ducha czasów, w których żyła Elżbieta Batory, i uczcić pamięć ludzi, którzy spotkali się z nią... Jednak najbardziej prawdopodobnym miejscem jej ostatniego odpoczynku są podziemia kościoła w Čachticach.

Kościół farny w Lockenhaus ufundował Franciszek III Nádasy. Kamień węgielny położono 02.07.1656 roku, konsekracja kościoła miała miejsce w 1669 roku. Nawa świątyni ma wysokość 18 metrów, a wieża 57,5 metra. Perłą kościoła jest barokowy ołtarz Panny Marii. Matka Boska jest przedstawiona jako „Magna Mater Hungariae” – w zwycięskich walkach z Turkami. W rodzinnym grobowcu pochowany jest Franciszek III Nádasy, który za udział w spisku Wesselényiego został w 1671 roku stracony w Wiedniu wraz z małżonką, tak samo jak palatyn Tomasz Nádasy z małżonką Urszulą Kanizsaj.



Čachtice



Lockenhaus

## Nyírbátor - Panoptikum

Nyírbátor - Waxworks

Nyírbátor - Wachsfigurenkabinett

Nyírbátori panoptikum

Nyírbátor - Panoptikum

Stála výstavná expozícia Hradného kaštieľa v Nyírbátore nám umožní oživiť dobu a legendy rodu Bátoriovcov viažúcich sa k tomuto mestu. Na dvoch poschodiach zriadené panoptikum stvárňuje prostredníctvom 45 „neuveriteľne živých” voskových figurín viacero dejinných udalostí v Bátoriovskom rode, bojové strety s Turkami a rôzne výjavy z významných historických udalostí. Alžbetu Bátoriovú tu nájdeme na svojej svadbe, v spoločnosti svojich detí, ale aj kúpajúcu sa v kadi s krvou.

Impozantný je aj výjav, kde dôstojne odoláva obvineniam svojich žalobcov kráľa Mateja II., palatína Juraja Turza a bratranca Gabriela Bátoriho a nakoniec Alžbetu Bátoriovú zamurovanú v temnej kobke, kde sa mení z mladej krásnej ženy na utrápenú starenu...



Nyírbátor - Waxworks

Nyírbátor - Wachsfigurenkabinett

Nyírbátori panoptikum

Nyírbátor - Panoptikum

The permanent exposition of the castle mansion in Nyírbátor allow us to revive the times and legend of the Bathory genus, which is connected to this city. On two floors portrays waxworks established almost "incredibly alive" 45 wax figures a several historical events in the Bathory genus, battle clashes with the Turks and various scenes of important historical events. You can find Elizabeth Bathory here during her marriage, in the company of her children, but also bathing in a vat of blood.

Impressive is also the scene where her dignity resists accusations from The King Matthias II., Palatine George Turzo and her cousin Gabriela Bathory and finally you can find here Elizabeth Bathory walled up in a dark cell, where is she changing from a young beautiful woman to the troubled old woman ...



A nyírbátori várkastély állandó kiállító expozíciója feléleszti az időt és legendákat, amely a Báthory családot fűzi a városhoz. Két emeleten létesített panoptikum bemutatja a hihetetlenül eleven 45 viaszos alakok közvetítésével, a Báthory család több eseményeit, harcos összecsapásokat a Törökökkel, jeleneteket historikus eseményekből. Báthory Erzsébetet találjuk az esküvőjén, a gyerekek társaságában, de a vérrrel töltött dézsában fürödni is.

Nagymérvű az a jelenet is, ahol méltósággal ellenáll a vádlók vádolásainak, melyek II. Mátyás király, Thurzó György nádor és unokafivére Báthory Gábor. Legvégül láthatjuk a befalazott Báthory Erzsébetet, hogy változik szép fiatal nőről, elkínzott öregasszonyra.

Stała ekspozycja w dworze obronnym w Nyírbátor ożywia czasy i legendy rodu Batorych związane z tym miejscem. Panoptikum urządzone na dwóch piętrach obiektu za pomocą wyglądających jak żywe 45 figur woskowych prezentuje wydarzenia z historii rodziny Batorych, walki z Turkami, a także różne sceny związane z ważnymi wydarzeniami historycznymi. Elżbietę Batory możemy tu obejrzeć podczas jej ślubu, w towarzystwie dzieci, ale także zażywając kąpieli w kadzi z krwią.

Imponująca jest także scena, w której hrabina dumnie stawia czoła swoim oskarżycielom: królowi Maciejowi II, palatynowi Jerzemu Thurzo i kuzynowi Gabrielowi Batory, na koniec możemy obejrzeć Elżbietę Batory zamurowaną w ciemnej celi, gdzie z młodej pięknej kobiety zmienia się w cierpiącą staruszkę...



Die Dauerausstellung des Burgherrenhauses in Nyírbátor erlaubt uns die Zeiten zu erwecken und die Legende des Bathory Stammes, die zu dieser Stadt gehören, wieder zu beleben. Auf zwei Etagen stellen 45 Wachsfiguren, die unglaublich lebendig aussehen, mehrere historische Ereignisse des Bathory Stammes dar, z. B. die Kampfbeegegnungen mit den Türken und verschiedene andere Szenen. Man kann hier die Elizabeth Bathory auf ihrer Hochzeit finden, oder nur so zusammen mit ihren Kindern aber auch in einer Wanne voll von Blut baden.

Beeindruckend ist auch die Szene, wo sie ihre Würde gegen die Anschuldigungen des Königs Matthias der II., des Pfalzgrafs Juraj Thurzo und des Cousin Gabriel Bathory verteidigt und schließlich findet man die Elizabeth Bathory eingemauert in einer dunklen Zelle, wo sie sich von der jungen schönen Frau an die vergrämte alte Frau änderte ...





Turistický sprievodca „STRETNUTIE V ČASE“ bol spracovaný a vydaný v rámci mikroprojektu realizovaného Obcou Čachtice v partnerstve so Spolkem přátel hradu Lukova o.s., kód mikroprojektu SK/FMP/15/011 podporeného v rámci Operačného programu cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007-2013, Fondu mikroprojektov, spolufinancovaného Európskou úniou. Sprievodcu spracovalo Matúšovo kráľovstvo, spol. s r.o.

Texty: RNDr. Juraj Hlatký, Ing. Jiří Holík. Fotografie: RNDr. Juraj Hlatký, Ing. Jiří Holík, archív Spolku přátel hradu Lukov  
Historické pohľadnice: zbierka RNDr. Juraja Hlatkého

Preklady: anglický a nemecký jazyk – Monika Kováčová, poľský jazyk – Mgr. Inż. Tomasz Wicik, maďarský jazyk – Ing. Marián Adamica

Grafický dizajn: Luboš Krajčák

September 2014.

## FOND MIKROPROJEKTOV



**PROGRAM  
CEZHRANIČNEJ  
SPOLUPRÁCE**  
SLOVENSKÁ REPUBLIKA  
ČESKÁ REPUBLIKA



**EURÓPSKA ÚNIA  
EURÓPSKY FOND  
REGIONÁLNEHO ROZVOJA**  
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

